

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ PROGRAMI

I : PROGRAMA TEMEL OLAN GÖRÜŞLER

G İ R İ Ş

Temel Çelişki Kapitalist Sistem ile Sosyalist Sistem Arasındadır:

Tarihin başlangıcından beri insan toplumlarının her zaman karşılıklı ilişkileri olmuş ve bu ilişkiler toplumların içsel durumlarını değişik ölçülerde etkilemiştir. Çağımızda ise toplumlar arası ilişkiler öylesine gelişmiş ve karmaşık duruma gelmiştir ki, hiçbir toplum dünyanın gidişinden soyutlanarak ele alınamaz. Genel toplumsal evrim aşamaları açısından geri konumda olan küçük ve güçsüz ülkeler ise, böyle oldukları oranda, dünya koşullarının etki ve baskısına daha çok açıktırlar.

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır :

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Yakın geçmişe kadar kapitalizm tüm dünyayı kapsayan bir sistem iken, bugün dünyanın önemli bir bölümü kapitalizmin dışına çıkmıştır ; artık bir kapitalist dünya sistemi, bir de, sosyalist dünya sistemi vardır. Temel çelişki bu iki sistem arasındadır. Sistem ayrımını doğuran temel öğe, üretim güçleri ile üretim ilişkileri durumunun iki sistemde nitelikçe ayrı, birbirinin arşiti olmasıdır.

Çağımızda kapitalizm devamlı gerilemekte, alanı daralmakta, sosyalizm ise güçlenmekte, genişleyip yayılmaktadır. Alanı daralan bu kapitalist dünya emperyalizm aşamasındadır ve hammadde kaynaklarını, pazarlarını ve özellikle sermaye ihracı ve yatırım alanlarını devamlı genişletmek zorundadır. Emperyalist aşamanın bu gerekleri ile dünyada sosyalizmin genişlemesinin doğurduğu fiili daralma durumunun çelişkisi, kapitalizmin kronik bunalımını daha da derinleştirmekte, çelişkiler keskinleşmekte, büyük köklü dönüşümlerin, devrimlerin koşulları oluşmaktadır. Gelişmiş kapitalist toplumlarda emek-sermaye çelişkisi şiddetini artırarak sürmekte, bu ülkelerde işçi sınıflarının barış, demokrasi ve sosyalizm için mücadeleleri güçlenmekte, dünya işçi sınıfı hareketi yeni aşamalara doğru yükselmektedir. Tüm toplumlar şu, ya da bu yoldan ve er geç sosyalizme geçecektir.

Çağımız aynı zamanda ulusal kurtuluş hareketleri ve devrimleri çağıdır

Çağımız aynı zamanda emperyalizm aşamasındaki kapitalist dünya içinde yor alan sömüren ve sömürülen toplumlar arasındaki çelişki ve çatışmaların keskinleştiği, ulusal kurtuluş hareket ve devrimlerinin olduğu bir çağdır. Emperyalizmin sömürü ve etki alanı, ulusal kurtuluş hareketleri ve bu ülkelerin giderek bağımsızlığa kavuşmaları dolayısıyla da sarsıntı geçirmekte, dünya, emperyalist sistem için gittikçe güvensiz duruma gelmektedir.

Ulusal çelişki ve çatışma, sistemler çelişkisinden bağımsız değildir :

Yukarıda belirtilen ulusal çelişki ve çatışma, kapitalist ve sosyalist sistemler çelişkisinden bağımsız, kendi başına bir çelişki değildir. Emperyalist-antiemperyalist, sömüren-sömürülen ülkeler ilişkisi, son tahlilde kapitalizmin temelindeki emek-sermaye çelişkisinden kaynaklanmaktadır ; onun toplumlar arası düzeydeki belirtisidir. Öte yandan, söz konusu ülkelerin hem kapitalist dünyanın

ilişkiler ağı içinde kalır, hem de gerçek bir bağımsızlığa kavuşmaları ve bağımsızlıklarını perçinlemeleri mümkün değildir ; bu ağın dışına çıkmaları, bunun için de sosyalizm doğrultusunda iç yapılarını değiştirmeleri zorunludur . Ulusal kurtuluş hareketleri ve devrimleri, objektif olarak, dünyadaki kapitalizmden sosyalizme geçiş mücadelesi ve sürecinin bir parçasıdır.

Günümüzde dünyanın üçte birinin, toplumsal evrimde kapitalizmle sosyalizmi ayıran nitel çizginin ötesine geçmiş, çeşitli biçim ve derecelerde sosyalizmi kurma ve gerçekleştirme yoluna girmiş olması, böylece kapitalizm karşısında sosyalizmin tarih sahnesinde yerini sıkıca almış ve bu yeri genişletmekte olması, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin ise gittikçe güçlenmesi ve yoğunlaşması, geri ülkelerde bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin içiçe geçerek, bütünleşerek ve durmadan sosyalizmden yana güçlenerek yürütülmesini ve başarıya ulaşmasını kolaylaştırmaktadır.

Türkiye'deki bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm hareketi de dünyadaki bu oluşum ve hareketlerin bir parçasıdır ve ondan soyutlanamaz. Bu gerçeği göz önünde tutan Türkiye İşçi Partisi, dünya sosyalizmindeki gelişmeleri, işçi sınıfı hareketlerindeki ilerlemeleri, antiemperyalist bağımsızlık mücadelelerindeki başarıları yakından izler, olumlu karşılar ; bu oluşum ve hareketlerle kardeşçe dayanışmayı öngörür.

Emperyalist - kapitalist ülkeler arasındaki rekabet ve çelişki devam etmektedir :

Dünyadaki temel çelişkinin iki sistem arasında olması, emperyalist kapitalist ülkeler arasındaki rekabet ve çelişkileri ortadan kaldırmamış, hatta hafifletmemiştir . Gerçi, özellikle ikinci dünya savaşından sonra, sosyalist dünya karşısında, büyük kapitalist devletler bir birleşme ve dayanışma çabasına girmişlerdir. Ama emperyalizmin niteliği değişmemiş bir "ultraemperyalizm" oluşmamıştır. Emperyalist ülkeler arasında çelişki her zaman var olmuştur ve olmaya devam edecektir ; çünkü kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası işlemektedir ve kapitalizm var oldukça da işleyecektir. Bu temel yasa dolayısıyla emperyalist ülkeler arasındaki güç oranları değişmekte ve bu, aralarındaki ilişkilere yansımaktadır. Emperyalist - kapitalist dünyanın başını A.B.D. çekmekle birlikte, A.B.D. bugün Avrupa'lı ortaklarına ve Japonya'ya , ikinci dünya savaşının hemen sonrasındaki dönemde olduğu kadar söz geçirememektedir. Daha önce belirtildiği üzere, sömürülen ülkelerin direnişi ve sosyalizm de güçlenmiştir. Türkiye, emperyalist ülkeler arasındaki bu rekabet ve gelişmelerin alanı içindedir.

Türkiye Emperyalizm Aşamasındaki Kapitalizmin İlişkiler Ağına İçindedir

Türkiye, emperyalizm aşamasındaki kapitalizmin ilişkiler ağının içindedir ve emperyalizmin politik, ekonomik ve askeri baskı ve sömürsü altındadır. Emperyalizm için bugüne kadar Türkiye'nin özellikle stratejik önemi daha ağır basmıştır. Öte yandan Türkiye, emperyalist odakların gelişme durumlarına ve aralarındaki güç dengesine göre, bunlarla çeşitli ilişkiler içine girmiştir. Ancak, geri ülkelerin çoğunun durumundan farklı olarak, bir odak daima ön planda olmakla birlikte ekonomik, politik ve askeri düzeylerdeki bağıntı ve ilişkiler aynı süre içinde her zaman tek bir odak doğrultusunda ve birbiriyle çakışır durumda olmamıştır ; günümüzde de durum böyledir.

Türkiye geri ülkeler arasında, fakat birçoklarına oranla daha gelişmiş bir ülkedir :

Türkiye, emperyalizmin baskı ve sömürsü altındaki geri ülkeler arasında olmakla birlikte, onların birçoklarına göre daha ileri, üretim güçleri daha gelişmiş bir ülkedir. Hiçbir zaman tam sömürge olmamış, fiili ilişkilerde ne denli bağımlı duruma düşse de, "bağımsız devlet" statüsünü yitirmemiştir. Türkiye, sözü edilen geri ülkelerin birçoğu gibi sömürge bir aşamada değildir. Bu aşamanın kalıntılarına

Egemen üretim ilişkileri bakımından Türkiye kapitalist bir ülkedir. Burjuvazi uzun bir süredir iktidardadır ve zamanla iktidarını güçlendirmiştir. Cumhuriyet dönemi, feodalizmin tasfiyesi, kapitalizmin ve onunla birlikte burjuva iktidarının güçlenmesi ve Türkiye'nin, bütününde, dışa bağımlı ve geri de olsa, kapitalist topluma dönüşmesi dönemi olmuştur. Bu süreç içinde, feodal ilişkiler içindeki toprak ağaları sınıfı, büyük ve egemen kesimiyle, kapitalist işletmecilik yapan büyük toprak sahipleri sınıfına dönüşmüş, burjuvalaşmıştır.

Türkiye'de burjuva demokratik devrim esas itibarile yapılmıştır :

Türkiye'de geri ve güdük kapitalizmin burjuvazisi kendi çapında bir burjuva demokratik devrimini yapmıştır. Sultanlığın ve halifeliğin kaldırılması, şer'iye mahkemelerinin kaldırılarak tek, laik yargı organları sisteminin getirilmesi, genel oy hakkı ve tek dereceli seçimler, çok partili rejim, sansürlü basın, sınıf esaslı üzerinden örgütlenme, sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev hakkı, kapsamı genişlemekte olan sosyal sigortalar vb., uygulamada kısıtlanmış olsa da, Türkiye'de burjuva demokratik devriminin belli başlı öğeleridir. Demokratik hak ve özgürlüklerin sınırlı oluşu, baskıların sürdürülmesi bu yargıyı değiştirmez. Burjuvazi, uygulamada imkân bulduğu oranda sınırlamalara ve baskılara başvurur. En "demokratik" bir burjuva rejimi bile son tahlilde burjuvazinin diktatoryasıdır. Faşizm bunun açık teröre dayanan, hak ve özgürlükleri silip götüren en sert biçimidir.

Türkiye için bir milli demokratik devrim söz konusu değildir . Milli

demokratik devrim , egemen üretim ilişkileri açısından kapitalizm öncesi aşamada bulunan, yeni bağımsızlığına kavuşmuş ülkeler için öngörülmüştür. Bu teze göre, söz konusu ülkelere milli demokratik devrim ile, kapitalizm - öncesi üretim ilişkileri tasfiye olunacak, onunla birlikte eski politik yapı da ortadan kaldırılacaktır. Bu nedenle milli demokratik devrim, özünde bir burjuva demokratik devrimidir. Ama eski alt ve üst yapı ortadan kaldırıldıktan sonra batı modelinde bir kapitalist düzen kurulması geçilmeyecek, "kapitalist olmayan yol" denilen bir yöntemle ve dünya işçi sınıfı hareketinin ve sosyalist dünyanın destek ve yardımlarıyla kalkınarak sosyalizme varmak hedef alınacaktır. Bu açıdan, ve milli demokratik devrim mücadelesi emperyalizme karşı verildiğinden, bu mücadele ve hareketler dünya sosyalist hareketinin bir parçasıdır. Oysa Türkiye kapitalist aşamaya kesinlikle geçmiş ve burjuva demokratik devrimini esas itibarile yapmış olduğundan, artık onun için bir milli demokratik devrim söz konusu değildir. Bundan böyle devrim gündeme geldiğinde, bu, sosyalist devrim olacaktır.

Bununla birlikte içinde bulunduğumuz dönemde, demokratikleşme sürecini hızlandırıp geliştirme, demokratik hak ve özgürlükleri koruyup genişletme, toplumu demokratikleştirme, kısacası demokrasi için mücadele ve ülkeyi emperyalizmin boyunduruğundan kurtarma görevi ve mücadelesi gündemdedir. Kapitalizm çerçevesinde kalındıkça bu mücadele başarıya ulaştırılamayacağından, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi zorunlu olarak sosyalizm için mücadele ile birleşmekte, içiçe geçmektedir.

Türkiye'de Kapitalistleşme Süreci Batıdakinden Earklıdır :

Türkiye'de kapitalistleşme ve demokratikleşme süreci geçen yüzyılda Batıda yer aldığı biçimden farklı olmuştur ve olmaktadır. Bu süreç, Batıda toplumların kendi iç dinamiği gereği ve feodal düzen içinde kapitalist ilişkilerin gelişmesi sonucu olarak ve daha ileri düzeyde egemen ekonomilerin varolmadığı bir ortamda yer almıştır. Oysa Osmanlı İmparatorluğunda daha ileri aşamadaki ekonomilerin baskısı altında ve zorlaması sonucu olmuştur. Bugün de dış müdahaleler ve baskılar altında süregitmektedir. En önemlisi de, Türkiye kapitalizminin emperyalizmle bütünleşmesidir. Emperyalizmle bütünleşen yalnızca bir avuç "işbirlikçi burjuvazi" veya "finans oligarşisi" değildir ; büyük burjuvazinin yabancı sermaye ile içli dışlı olmasının yanı sıra, Türkiye kapitalizmi bir sistem olarak kapitalist dünya ile ekonomik, teknolojik, mali politik ve askeri bağımlılık ilişkileri içinde bütünleşmiştir.

Bununla birlikte bütünleşme, özdeşleşme değildir ; örtülü veya açık çelişki ve sürtüşmeleri de içerir. Bütünleşme daima karşılıklı ilişkileri gerektirir ; yani emperyalizmin baskı altına aldığı ve sömürdüğü ülkeler, hatta en geri düzeyde olsalar bile, toplumsal içeriği olmayan, emperyalizmin dilediği gibi içini doldurduğu "boş bir kap" değildirler ; emperyalizm, toplum içi güçler ve koşullar üzerinde oynayarak ve onların direncini kendi isteğine göre yönlendirerek işleri yürütür. Başka bir deyimle, toplumların her zaman kendi iç dinamikleri vardır. Türkiye gibi hiçbir zaman tam sömürge statüsünde olmamış, imparatorluk kurmak gibi toplumsal örgütlenme, deneyi geçirmiş ve yüzyıllı aşkın bir süredir kapitalistleşmekte olan bir ülkede, toplumun yapısal güçleri ve koşulları - iç dinamiği - daha da ağır basar. Üstelik Türkiye, bir ulusal kurtuluş savaşı vermiş, bir süre politik bağımsızlığına titizlikle sahip çıkmış ve ekonomik ve mali alanda da dışa bağımlılığını en az düzeye indirmiş bir ülkedir.

Kurtuluş savaşı ile ikinci dünya savaşı arası olarak sınırlayabileceğimiz bu sürede Türkiye, emperyalist - kapitalist ilişkiler ağının dışına çıkamadığı, bunun için de hızla sanayileşip kalkınmadığı için , objektif olarak dışa bağımlı bir ekonomi durumundan kurtulamamıştır. Çünkü ulusal kurtuluş savaşına önderlik eden ticaret burjuvazisi ve küçük burjuva kadrolar, tabiatları gereği, kapitalizm çerçevesi dışına çıkmak niyet ve gücünde değildiler ve kapitalist yoldan kalkınmayı seçtikleri için de "çağdaş uygarlık" a ulaşılması mümkün olmadı.

Ote yandan, diğer burjuva davrimlerinde de görüldüğü gibi, iktidarı ele geçiren burjuvazi bütün hak ve özgürlükleri kendine sakladı. Türkiye burjuvazisi kapitalist üretimde artık değere daha fazla ve daha güvenle sahip çıkabilmek ve kendi elinde sermaye birikimini gerçekleştirmek için, işçi sınıfına ve halk kitlelerine demokratik özgürlükleri tanımayan baskıcı bir yönetim uyguladı. Demokratik hak ve özgürlüklerin, çöreceli de olsa, gelişmesi daha sonraki yıllarda oluştu. Söz konusu dönemde Türkiye burjuvazisi ve küçük burjuva yönetici kadroları Batı'ya karşı bağımsızlıklarını ve güvenliklerini sağlama bağlamak için Sovyetler Birliği ile yakın ilişkiler içinde oldular ; ama Türkiye'nin kapitalizm çerçevesi dışına çıkmaması için de içeride antidemokratik, baskıcı uygulamaları sürdürdüler. Böylece iç politikaları, dış ilişkilerde başarmak istedikleriyle devamlı çelişti ; çünkü gerçekten bağımsız ve ileri bir düzeye ulaşmak, ancak emperyalist-kapitalist dünya ilişkilerinin dışına çıkmakla mümkündü. Bu ise, toplumun demokratikleştirilmesini, halk kitlelerine demokratik hak ve özgürlüklerin tanınmasını gerektirirdi.

Bununla birlikte Cumhuriyetin ilanını izleyen dönemin, yukarıda belirtilen çelişkili ve olumsuz yanlarına karşın, ulusal bağımsızlık açısından kurtuluş savaşının anlamı ve önemi küçümsenemez.

Türkiye kapitalizmi emperyalizme bağımlıdır :

Üretim güçlerini yeterince geliştirip Ülkeyi sanayileştiremeyen Türkiye burjuvazisi 1930'ların sonundan itibaren esasen ilişkilerini koparmış olduğu Batı dünyasına açıkça yönelmiş ve giderek, kendi gücüyle geliştirip sömüremediği ulusal pazarı yabancı sermaye ile paylaşmak ve ele geçirdiği artık değeri -karlılarını- bu yoldan arttırmak yolunu seçmiştir. Ayrıca dünya işçi hareketinde savaş sonrasında görülen büyük gelişme ve kendi işçi sınıfı karşısında kapıldığı güvensizlik duygusu da bu yönelimde büyük rol oynamıştır. Savaş sonrasında emperyalizmin Nato'su, Cento'su, İkili anlaşmaları, Üsleri vb. ile Türkiye'ye girişi, zorla dayatarak değil, egemen sınıfların ve iktidarlarının istekleriyle olmuştur. Bu anlamda Türkiye egemen sınıfları ve onların politik iktidarları "bağımsız" hareket etmişlerdir. Ama isteyerek girdikleri ilişkiler bağımlılık ilişkileridir. Ardından yabancı sermaye ve şirketlere kapıları açan yabancı sermayeyi teşvik ve petrol kanunları gelmiştir.

Ote yandan, ikinci dünya savaşından sonra doğan yeni durumda, Türkiye'nin A.B.D. emperyalizminin Ortadoğu'daki çıkarları açısından stratejik önemi çok artmıştı. A.B.D. nin önce Truman doktrininin ilan etmesi ve ardından Marshall yardımını ileri sürmesi, A.B.D. emperyalizminin kendi çıkarları açısından Türkiye'nin bölgedeki stratejik önemini kavşadığını gösterir.

Türkiye burjuvazisinin yabancı sermayenin gelişine, emperyalizmle ilişki olmaya istekli davranmış ve onu Ülkeye davet etmiş olmasından, emperyalizmin yayılıcı ve dayatıcı niteliği olmadığı sonucu çıkmaz. Bu demektir ki, iki tarafın istemleri üst üste çakışıyordu.

Türkiye kapitalist yoldan kalkınıp ileri uygarlık düzeyine çıkamaz :

Yukarda anlatılan nedenlerle, Türkiye burjuvazisi bugüne kadar toplumun sanayileşmesini, modern teknoloji ile donanmasını ve toplumun ileri bir düzeye ulaşmasını sağlayamadığı gibi, bundan sonra da sağlayamayacaktır. Türkiye ekonomisinin dışa bağımlılığı buna engeldir. Bu bağımlılık ilişkileri devam ettiği sürece Türkiye burjuvazisinin gerçekleştirebileceği sanayileşme, bir yandan kendi kaynaklarının, öte yandan emperyalizmin dayattığı iş bölümünün sınırlayıcı etkisini taşıyacaktır. Türkiye'de burjuvazinin ileri teknoloji kullanan temel ağır sanayiye geçerek ve kitlelerin gelir dağılımına ilişkin istemlerini ve demokratik özlmlerini karşılayarak kalkınmayı başarmasını ummak bir hayaldir. Buna karşılık, Türkiye'nin iç dinamiğindeki kapitalistleşmeyi inkâr derecesinde ihmal etmek veya gözden kaçırmak ve Türkiye kapitalizmini dünya fânans kapitalinin içte uzantısı bir avuç "finans oligarşisi" ve onunla kaynaşmış yine çok azınlıkta bir "tefecî bezirgan" sınıfının menegesinde sıkışmış "asalak" bir sistem olarak nitelemek de gerçek durumu çarpıtan ve işçi sınıfı hareketi açısından yanlış sonuçlara götüren bir tanımlama olur.

Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi bir bütündür :

Türkiye burjuvazisinin ve politik iktidarlarının yukardaki bölümlerde belirtilen nitelikleriyle davranışından ve bunun yarattığı durumdan şu sonuçlar çıkmaktadır.

Ulusal pazarı kendine alıkoymak gücünde olmayan Türkiye burjuvazisi, özellikle 1940'lardan itibaren yabancı sermayeye karşı çıkmamış ; ulusal bağımsızlıktan yana, antiemperyalist bir tutum içinde olmamıştır. Son zamanlarda pazar sorunu ile daha büyük ölçüde karşılaşan bazı sanayicilerin ve sanayici gruplarının azçok yabancı sermayeye ve Ortak Pazar'a karşı bir tavır almaları temelden bir karşı çıkış, ilişkileri koparma isteği değildir; dışla bütünleşmenin, yukarda belirtildiği üzere, özdeşleşme demek olmadığını sürtüşme ve çekişmeleri içerdiğini gösteren bir olaydır.

Türkiye'de antiemperyalist mücadele esasında küçük bir azınlık dışında ulusun tümünün katıldığı, ulusal düzeyde bir mücadeleyi değil, emperyalizmle bütünleşmiş iç kapitalizmi de hedef alan sınıfsal düzeyde bir mücadeleyi içerir. Bu durum, antiemperyalist mücadelenin sosyalizm için mücadeleden ayrılamayacağını ve bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin bir bütün olarak ele alınması gereğini kanıtlar.

T Ü R K İ Y E ' D E S O S Y A L S İ N İ F L A R A R A S İ İ L İ Ş K İ L E R

Yukardaki kısa tahlil ışığında Türkiye'de sosyal sınıflar arası ilişkiler şöyle görünmektedir :

Egemen Sınıflar ve Aralarındaki İlişki ve Çelişkiler :

Osmanlı İmparatorluğundan beri süregelmekte olan kapitalistleşme sürecinde, ihraç edilen tarım ürünlerini yetiştiren toprak ağaları sınıfı ile bu ihracatı yapan büyük ticaret burjuvazisi arasında bir ittifak oluşmuş ve bunlar egemen sınıflar durumuna gelmişlerdir. Bunlara kıyasla, sanayi burjuvazisi daha geride kalmış olmakla birlikte, yine de var olduğu ölçüde bu egemenlik ittifakına "küçük ortak" olarak katılmıştır.

Devletçilik politikası ve devlet sektörü Kanada altında ve ikinci dünya savaşı koşullarında bir birikim ve mayalanma dönemi geçirdikten sonra özel sektör sanayii, özellikle 1950'den sonra gelişmiş, zamanla sanayileşmenin hız oranı yükselmiştir. Sanayileşme 1960'larda daha da belirginleşmiş ve sanayici kesimi kendisini tüccar kesiminden ayırarak kendi adına ve çıkarına istemler ileri sürmeye başlamıştır ; mevcut finansman kaynaklarını ele geçirmek açısından ticaret ve tarım burjuvazisi ile çelişkili duruma gelmiştir.

Bir yandan daha "klasik" modelde bir sanayi sermayesi birikimi ve dış kaynakların da katkısıyla bir özel sektör sanayileşmesi gerçekleşirken, öte yandan çeşitli alanlarda birikmiş büyük sermaye tekelsel sermayeye dönüşerek

və yabancı sermayeyle işbirliyi yaparak sanayi dışındaki çeşitli ekonomi dallarına da el atmıştır. Bunun sonucu olarak tekelci büyük sermaye ile tekeli dışı sermaye grupları arasında çelişkili bir durum belirmiştir.

Tekelleşme süreci, tekelci büyük sermaye :

Bilimsel bir terim olarak "tekelleşme" ve "tekel" sözcükleri Batı'da sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi yasası uyarınca oluşan tekelleşme sürecini ve onun doğurduğu , ekonominin kontrol edici egemen noktalarında yer almış işletme ve kurumlar topluluğunu ifade eder. Bunu, devlet girişimlerinin "tekelci"liğiyle ve gümrük duvarlarının koruyucu kanadı altında yeni bir sanayi dalında ilk kurulan işletmelerin sahip olduğu "tekelci"lik ile karıştırılmaması gerekir.

Türkiye'de kapitalistleşme, başlangıçtanberi devlet kapitalizmi olarak oluşmuş ve gelişmiştir. Bu devlet kapitalizmi, Batı'da merkantilist dönemde devletin ekonomiye müdahalelerinden yapısal farklılıklar gösterdiği gibi, bugünkü devlet tekelci kapitalizminden de farklıdır. Osmanlı imparatorluğunda ve Türkiye'de , ne devlet kapitalizmi, ne de emperyalizmin müdahaleleri ve yabancı sermaye yatırımları, "serbest rekabet" piyasa mekanizması içinde bir kapitalistleşmeyi ve sermaye birikimini önlememiştir ; hatta devletçilik politikası buna yardımcı olmuştur. Devlet sektörünün ve özel sektörü koruyucu politikanın oluşturduğu olverişli koşullarda bir sermaye birikimi ortaya çıkmış, bu birikim 1950'lerden sonra daha da artarak sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi olayına dönüşmüş ve son 10 -15 yılda tekelleşmeye yol açmıştır. Türkiye'de Batı'daki tekelleşmeye benzer, ama içinde birtakım özellikler ve farklılıklar da barındıran tekelleşme budur.

Gerçekten Türkiye'deki tekelleşme ve tekelci sermaye ile gelişmiş kapitalist ülkelerdeki tekelleşme ve tekelci sermaye arasında önemli farklar vardır. İleri kapitalist ülkelerdeki tekelleşme ve tekelci sermaye uluslararası düzeye çıkmıştır ; kendi ulusal pazarlarının dışında büyük yatırımlara yönelik ve gerek ulusal , gerekse uluslararası ekonomik alanda egemen durumdadır ; politik gücü de etkindir. Türkiye'deki tekellerin ise dünya çapında yatırımları, etki ve güçleri yoktur ; işbirlikçidirler ve ne kadar büyüyüp güçlenseler de dışa bağımlılıkları sürecektir. Türkiye'nin kapitalist yoldan gelişip çağın ileri düzeyinde sanayileşmeyi başarması ve bunun sonucu olarak, özel sektörde kendi gücüyle dünya çapında rekabeti kabul edebilecek bir sermaye birikiminin ve tekelleşmenin oluşması mümkün değildir. En güçlenmiş halinde bile Türkiye özel sektör sermayesi gerek uluslararası gerekse ulusal düzeyde, ancak, dünya kapitalizminin ve tekellerinin izin verdiği veya boş bıraktığı yerleri doldurabilecektir.

Yoğunlaşma ve merkezileşme özellikleri bakımından Batı'daki benzerlerinden geri düzeyde olan Türkiye'deki tekelleşme eğiliminin önünde daha alabileceği mesafe bulunmaktadır. Tekeller arası rekabet henüz ileri kapitalist ülkelerdeki düzeye çıkmamıştır. Tekellerle banka sermayesi arasındaki bütünleşme tamamlanmış olmaktan uzaktır. Tasarrufları doğrudan toplayıp yatırımlara aktarma ihtiyacı, büyük işletmelerle bankaları karşı karşıya getirmektedir. Ancak bu karşı karşıya gelme, banka sisteminin küçük ve orta sanayi üzerindeki hegemonyasını etkilememektedir.

Sonuç olarak, tekelci büyük sermaye burjuvazinin diğer kesim ve dalları üzerinde hegemonyasını tam olarak kurup onları kendine bağımlı kılarak yeni bir sınıfsal ittifak biçimi oluşturamamıştır. Egemen sınıflar ittifakı içindeki çözülme ve sürtüşmeler ise politik düzeyde bir iktidar boşluğu yaratmaktadır.

Orta burjuvazi ile ilişkiler de bozulmuştur :

Egemen sınıflar arası ittifak ve ilişkiler bozulduğu gibi orta burjuvazi ile de ilişkiler bozulmuştur. İhraç edilecek malların toplanıp sevkinde ve ithal edilen mamullerin dağıtım ve satışında iş gören ve veresiye satış ve faizle para işleterek tefecilik yapan Anadolu tüccarında bir sermaye birikimi olmuş, bu sermaye sanayide ve diğer kesimlerde yatırım alanları arar hale gelmiştir; büyük kentlerin büyük sermayesi karşısında sesini duyurmaya başlamıştır. Öte yandan, serbest ve geleneksel iç ticaret biçimi yerine, büyük yabancı ve yerli firmaların temsilciliği ve bayiliği ağır basmaya başlamıştır. Bu dönüşüm, orta burjuvazinin veperakende ticaretin büyük tekelci firmaların kontrolüne girip ona bağımlı hale gelmesi demektir. Bugün

büyük üretim şirketleri üretimlerini pazarlama şirketleri de kurmaktadır. Halen bu alanda bir sürtüşme ve uyuşmazlık görülmektedir. Pazarlama ile perakende satışların kapitalist finansmanı yetersiz olduğundan yerel temsilci ve bayiler,merkezi firmanın yönetim ve kontrolünün azçok dışında hareket edebilmekte, mal son alıcıya, tüketiciye ulaşıncaya kadar yüksek kârlar elde etmektedirler. Büyük sermaye bu yüksek kârları alt kademelerdekilere kaptırmama peşindedir. "Taksitle satışların finansmanı kanunu" ve "büyük mağazalar" kurulması öyküsünün ardında bu çıkar çekişmesi vardır.

Bugün Anadolu'da tefecilik denilen kısa vadeli yüksek faizle para işletmek yürürlükteyse de, "tefeci" niteliğini giderek yitirmektedir. Faizle para işletmeyi "tefeci" yapan öge, uygulanan "normal" faiz oranlarının çok üstünde faiz alınması olgusundan çok, bu çeşit para işletmeciliğinin üretim düzeniyle ilişkisidir. Tefecilik kapitalizmin olmadığı yerde belirip çiçek açar, geri ve cılız olduğu yerde de varlığını sürdürür. Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte tefeci para sermayesi kapitalist üretim düzeninin gereklerine boyun eğer, ticaret ve sanayi yatırımlarına yönelir ve kapitalist düzenin kredi mekanizması egemen duruma gelir. Türkiye bu süreç içindedir.

Egemen sınıflar arası ve onlarla orta burjuvazi arası ilişkiler tablosu ana çizgileriyle böyledir. Türkiye'de ne "feodal mütegalibe" toplum yapısına damgasını vuran veiktidarda hegemonyasını yürüten durumdadır, ne de "finans oligarşisi", iktidarı, burjuvazinin tümünden kendi eline almış ve "tefeci bezirgan" sınıfı ile kaynaşık olarak ülke ekonomisine ve politika-sına egemen olmuş durumdadır.

Türkiye, bütününde, kapitalist bir ülkedir; egemen sınıf bütünüyle burjuvazidir. Kapitalist işletmeci büyük toprak sahipleri burjuvazinin kapsamı içindedir; feodal ilişkiler kalıntısını sürdüren toprak ağaları kesimi burjuvazinin iktidarına ortaktır. Burjuvazinin iktidarında başı çeken büyük burjuvazidir.

Türkiye İşçi Partisi, burjuvazi karşısında tavrını alır ve politikasını saptarken elbette burjuvazi içindeki bu farklılıkları ve çelişkileri dikkate alır. Tekel dışı burjuvazinin tekellere karşı çıkışında, büyük toprak mülkiyetinin vergilendirilmesi, vergi kaçakçılığının önlenmesi, dış ticaretin devletçe düzene sokulması taleplerinde destekleyici olacaktır. Sanayici sermaye kendi varlığını korumak kaygusuyla Ortak Pazar'la bütünleşmeye ve imtiyazlı yabancı sermaye yatırımlarına karşı çıktığı ölçüde de Parti'nin desteğini görecektir. Ne var ki Parti, bu karşı çıkışların niteliğini ve çapını, Türkiye kapitalizminin bir sistem olarak emperyalizmle bütünleştiğini ve burjuvazinin hiçbir kesiminin bu bütünleşmeden kopamayacağını ve kopmak da istemeyeceğini dikkate alarak saptar. Burjuvazi Cumhuriyet dönemiboyunca kendi varlığının genellikle dünya kapitalizmine,özellikle Avrupa kapitalizmine bağlı bulunduğunun bilincinde olmuştur ve iktidarlara, bu anlayışla politikalarını yürütmüşlerdir. Avrupa Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Dünya Bankası ve Nato ittifakına katılışın ve daha sonra Avrupa Ekonomik Topluluğu'na katılma isteğinin altında bu bilinçten doğan politik tercih vardır.

Ayrıca, tekel dışı sermayenin tekelleşen sermayeyle olan çatışması temel, uzlaşmaz bir çelişki değildir, oysa işçi sınıfı ile çelişkisi bu niteliktedir. Türkiye İşçi Partisi, bu temel, uzlaşmaz çelişkiyi bir an gözden kaçırmayacak, bu sermaye karşısında işçi sınıfının haklarını sonuna kadar savunacak ve asıl amaç sosyalizme varmak olduğuna daima canlı tutacaktır. Sermaye - emek çelişkisi Parti politikasının belirleyici faktörü olacaktır.

İşçi Sınıfı ve Diğer Emekçi Sınıflar :

Toplum yapısının genel değişme süreci, toplumun diğer temel sınıfı ve burjuvazinin karşıtı olan işçi sınıfında ve onun yanı sıra, büyük sermayenin baskı ve sömürüsü altında bulunan emekçi sınıflarda da kendini göstermektedir.

İşçi sınıfımızın yüzyıllı aşkın bir mücadele geçmişi vardır :

İşçi sınıfımızın yüzyıllı aşkın bir tarihi vardır. Türkiye'de modern anlamda işçi sınıfı, 19. yüzyıl başlarında el sanayiinin çöküşü ve ilk fabrikaların doğmasıyla başlamıştır. 1816-1845 yılları arasında özellikle ormanın gölgeli yerlerini karşılamak üzere ilk devlet fabrikaları kurulmuştur.

1845'den sonra yabancı ve müslüman olmayan yerli sermayenin kurduğu fabrikalar açılmış, Zonguldak bölgesinde maden kömürü çıkarılmaya başlanmıştır. Böylece İstanbul, Bursa, İzmit, Adana, İzmir, Tarsus ve Zonguldak gibi şehirlerimizde sanayi ve maden işçileri toplulukları, Adana yöresinde pamuk yetirtirilmesine başlanmasıyla, 1820'den sonra burada da bir tarım işçileri topluluğu meydana gelmiştir. Avrupa kapitalizmine demiryolları ve maden işletme imtiyazları verilmesi, işçi sınıfımızın kısa zamanda sayıca büyümesine ve yurt düzeyinde yayılmasına yol açmıştır.

Çalışma koşullarının ağırlığı ve düşük ücretler, işçilerimizin daha başlangıçta topluca hak arama ve direnme hareketlerine ve örgütlenmelerine neden olmuştur. 1845 tarihli polis nizamnamesi 12. maddesi hükmünden, daha o tarihlerde işçilerin toplu bir halde eyleme geçerek hep birlikte işlerini bıraktıklarını ve zamanın iktidarının "telaşlanarak" bunu ihtilal saydığı bu hareketlerin önlenmesini ve işçiderneklerinin ortadan kaldırılmasını istediği anlaşılmaktadır. Bilinen ilk grev ise 1872'deki tersane işçilerinin grevidir.

Bu arada bazı işçi liderlerinin politik bilince eriştikleri ve istibdat ile savaşıyan gizli derneklere katıldıkları görülmektedir. Daha sonraları ise bir bölüm aydın da işçi sınıfının hak ve çıkarlarını savunmayı amaç odinen girişimlerde bulunmuşlardır. Sosyalist görüş ve düşünceleri yansıtan çeşitli gazete, dergi ve kitaplar yayınlanmaya başlanmıştır.

İkinci meşrutiyet ilan edilir edilmez, Selanik'ten Ege, Akdeniz ve Karadeniz kıyılarına kadar bir grev dalgası ülkeye yayılmıştır. "Özgürlük, Adalet, eşitlik ve kardeşlik" sloganlarıyla iktidarı almış olan yeni hükümet, bu grevleri sert bir biçimde bastırmış ve ilk iş olarak grevi yasaklayan, sendika hakkını kaldıran yeni bir yasa çıkartmıştır.

Birinci dünya savaşından sonra müteke ve ulusal kurtuluş savaşı yıllarında işçi sınıfı hareketi yeniden canlandı ; hem sendikal, hem de politik örgütlenmelere gidildi. Sosyalizmi hedef alan partiler kuruldu, yayınlar yapıldı. İmtiyazlı yabancı şirketlere karşı kararlı grev hareketleri sürdürüldü.

Cumhuriyetin ilanından sonra ise, işçi sınıfımızın sendikal alanda olsun, politik alanda olsun açıkça örgütlenmesine imkan tanınmadı. 1925 Tahrir-i Sükun kanunundan sonra hükümetin kanadı altında ve yardımlaşma sandıkları niteliğinde olan işçi derneklerinden başka işçi örgütü kalmadı.

Çok uzun bir süre işçi sınıfımız demokratik hak ve özgürlüklerden, sendikadan, grevden, toplu sözleşmeden yoksun kaldı ; bunlardan söz etmek bile suç sayıldı. Bu koşullar altında sosyalist düşünce ve hareketler gizliliğe itildi. 1925'in Tahrir-i Sükun kanunundan sonra, 1936'da İtalyan ceza kanunundan faşist rejimi koruyucu maddelerin TCK'na aktarılışı, işçi sınıfı ile emekçi halk kitleleri ve ilerici aydınlar üzerindeki baskıların hukuki temel direkleri oldu. 1936 yılında çıkarılan İş Kanunu, işçilere özgürce örgütlenme ve grev, toplu sözleşme haklarını tanımayan, işçi yararına getirir görüldüğü hükümleri uygulanmayan, işçilerin işverenin insafına bırakıldığı bir yasadır.

İkinci dünya savaşının demokratik cephenin zaferi ile sonuçlanması ve özellikle içerde burjuvazinin iç farklılaşmasının gelişmesi ile tek parti rejimine karşı muhalefetin şiddetlenmesi, hükümeti çok partili politik hayatı kabule zorladı.

Muhalefetin bir kaynağı, savaş yıllarında büsbütün yoksullaşıp sıkıntıya düşen, rejimin baskısını tüm şiddeti ile üstlerinde hisseden işçi sınıfı ile emekçi kitleleri idi. Aydın kesiminde ve basında da, düşünce ve söz özgürlüğünün baskı altına alınmış olmasını karşı bir direniş vardı. İkinci kaynak ise, toprak ağaları sınıfı ile özellikle ticaret burjuvazisi idi. Tek parti rejiminin kurtarıyıcı, bürokratik devletçiliğine karşı çıkılıyor, daha liberal bir rejim isteniyordu.

İlkin, her iki muhalefete de kendisini ifade etme olanağını verecek bir ortam doğar gibi oldu. 1946'da Dernekler Yasası'nın 9. maddesinin değiştirilmesiyle sosyal sınıf esasına göre dernek kurmak yasağı kalktı ve işçi sınıfımız hemen sendikal örgütlenmeye girişti ; değişik ölçülerde sosyalist nitelikte partiler kuruldu. Ama daha aynı yıl sona ermeden işçi sınıfının özgürce kendi içinden sendikalaşmasına set çekildi ; partilerin başta gelen ikisi hakkında koğuşturma açılıp yöneticileri mahkemeye verildi ve tutuklandı. Sol kanat yine bastırılmış ve gizliliğe itilmişti. Böylece Türkiye'de "çok partili demokratik rejim" büyük sermayeyle toprak sahipleri sınıfı -

1845'den sonra yabancı ve müslüman olmayan yerli sermayenin kurduğu fabrikalar açılmış, Zonguldak bölgesinde maden kömürü çıkarılmaya başlanmıştır. Böylece İstanbul, Bursa, İzmit, Adana, İzmir, Tarsus ve Zonguldak gibi şehirlerimizde sanayi ve maden işçileri toplulukları, Adana yöresinde pamuk yetirtirilmesine başlanmasıyla, 1820'den sonra burada da bir tarım işçileri topluluğu meydana gelmiştir. Avrupa kapitalizmine demiryolları ve maden işletme imtiyazları verilmesi, işçi sınıfımızın kısa zamanda sayıca büyümesine ve yurt düzeyinde yayılmasına yol açmıştır.

Çalışma koşullarının ağırlığı ve düşük ücretler, işçilerimizin daha başlangıçta topluca hak arama ve direnme hareketlerine ve örgütlenmelerine neden olmuştur. 1845 tarihli polis nizamnamesi 12. maddesi hükmünden, daha o tarihlerde işçilerin toplu bir halde eyleme geçerek hep birlikte işlerini bıraktıklarını ve zamanın iktidarının "teleşlanarak" bunu ihtilal saydığı bu hareketlerin önlenmesini ve işçiderneklerinin ortadan kaldırılmasını istediği anlaşılmaktadır. Bilinen ilk grev ise 1872'deki tersane işçilerinin grevidir.

Bu arada bazı işçi liderlerinin politik bilince eriştikleri ve istibdat ile savaşılan gizli derneklere katıldıkları görülmektedir. Daha sonraları ise bir bölüm aydın da işçi sınıfının hak ve çıkarlarını savunmayı amaç edinen girişimlerde bulunmuşlardır. Sosyalist görüş ve düşünceleri yansıtan çeşitli gazete, dergi ve kitaplar yayınlanmaya başlanmıştır.

İkinci meşrutiyet ilan edilir edilmez, Selanik'ten Ege, Akdeniz ve Karadeniz kıyılarına kadar bir grev dalgası ülkeye yayılmıştır. "Özgürlük, Adalet, eşitlik ve kardeşlik" sloganlarıyla iktidarı almış olan yeni hükümet, bu grevleri sert bir biçimde bastırmış ve ilk iş olarak grevi yasaklayan, sendika hakkını kaldıran yeni bir yasa çıkartmıştır.

Birinci dünya savaşından sonra müteke ve ulusal kurtuluş savaşı yıllarında işçi sınıfı hareketi yeniden canlandı ; hem sendikal, hem de politik örgütlenmelere gidildi. Sosyalizmi hedef alan partiler kuruldu, yayınlar yapıldı. İmtiyazlı yabancı şirketlere karşı kararlı grev hareketleri sürdürüldü.

Cumhuriyetin ilanından sonra işçi sınıfımızın sendikal alanda olsun, politik alanda olsun açıkça örgütlenmesine imkan tanınmadı. 1925 Tahrir-i Sükun kanunundan sonra hükümetin kanadı altında ve yardımlaşma sandıkları niteliğinde olan işçi derneklerinden başka işçi örgütü kalmadı.

Çok uzun bir süre işçi sınıfımız demokratik hak ve özgürlüklerden, sendikadan, grevden, toplu sözleşmeden yoksun kaldı , bunlardan söz açmak bile suç sayıldı. Bu koşullar altında sosyalist düşünce ve hareketler gizliliğe itildi. 1925'in Tahrir-i Sükun kanunundan sonra, 1936'da İtalyan ceza kanunundan faşist rejimi koruyucu maddelerin TCK'na aktarılışı, işçi sınıfı ile emekçi halk kitleleri ve ilerici aydınlar üzerindeki baskıların hukuki temel direkleri oldu. 1936 yılında çıkarılan İş Kanunu, işçilere özgürce örgütlenme ve grev, toplu sözleşme haklarının tanıyan, işçi yararına getirir görüldüğü hükümleri uygulanmayan, işçilerin işverenin insafına bırakıldığı bir yasadır.

İkinci dünya savaşının demokratik cephenin zaferi ile sonuçlanması ve özellikle içerde burjuvazinin iç farklılaşmasının gelişmesi ile tek parti rejimine karşı muhalefetin şiddetlenmesi, hükümeti çok partili politik hayatı kabule zorladı.

Muhalefetin bir kaynağı, savaş yıllarında büsbütün yoksullaşıp sıkıntıya düşen, rejimin baskısını tüm şiddeti ile üstlerinde hisseden işçi sınıfı ile emekçi kitleleri idi. Aydın kesiminde ve basında da, düşünce ve söz özgürlüğünün baskı altında alınmış olmasını karşı bir direniş vardı. İkinci kaynak ise, toprak ağaları sınıfı ile özellikle ticaret burjuvazisi idi. Tek parti rejiminin kirtasiyecisi, bürokratik devletçiliğine karşı çıkılıyor, daha liberal bir rejim isteniyordu.

İlkin, her iki muhalefete de kendisini ifade etme olanağını verecek bir ortam doğar gibi oldu. 1946'da Dernekler Yasası'nın 9. maddesinin değiştirilmesiyle sosyal sınıf esasına göre dernek kurmak yasağı kalktı ve işçi sınıfımız hemen sendikal örgütlenmeye girişti ; değişik ölçülerde sosyalist nitelikte partiler kuruldu. Ama daha aynı yıl sona ermeden işçi sınıfının özgürce kendi içinden sendikalaşmasına set çekildi ; partilerin başta gelen ikisi hakkında koğuşturma açılıp yöneticileri mahkemeye verildi ve tutuklandı. Sol kanat yine bastırılmış ve gizliliğe itilmişti. Böylece Türkiye'de "çok partili demokratik rejim" büyük sermayeyle toprak sahipleri sınıfı .

rının çıkarlarını savunan, bu sınıfların temsilcisi ve sözcüsü partilerle sınırlı kaldı.

Egemen sınıflar bir yandan işçi sınıfının politik örgütlenmesini ve faaliyetlerini bastırırken, öte yandan da ekonomik alanda örgütlenmesini - sendikalaşmasını - baltalamak ve güdümlü hale getirmek için ellerinden geleni yaptılar. Bütün bu ters koşullara karşın işçi sınıfımız sendikal alanda üstten kontrole ve güdümlülüğe karşı mücadele verdi ve mücadele verdikçe bilinçlendi.

Diş görünüşüyle bir askeri darbe olan 27 Mayıs hareketi, tepede iktidarın el değiştirmekle kaldığı bir "saray darbesi" olmamıştır. Önemli toplumsal sonuçlar yaratmış, Ülkenin demokratikleştirilmesini hızlandırıcı yolları açmıştır. İktidardaki Demokrat Parti'nin burjuvazinin karşılaştığı sorunları çözemez hale geldiği bir sırada, küçük burjuva radikalizmi bu iktidarı 1950-1960 arası aldığı biçime ve uygulamalara karşı çıkmış ve bunun sonucunda meydana gelen 27 Mayıs hareketi ister istemez demokrasiden ve bunun için de halk kitlelerinden yana 1961 Anayasasını da birlikte getirmiştir. Ekonomik, politik ve sosyal sorunlar açıkça tartışılmaya başlanmış, işçi sınıfımızın gittikçe ağırlığını duyuran dinamik bir güç olarak ortaya çıktığı görülmüştür. 1961 sonrasında 150 bin kişilik Sarayhane mitingi, kısa süre sonra Ankara'da yapı işçilerinin Meclis'e doğru yürüyüşü, Anayasanın kabulünden hemen sonra başlatılan ve yürütülen grevler, sendika toplantılarının ülke sorunlarının görüşüldüğü politik toplantılar haline gelmesi, işçi sınıfındaki birikimin açığa vuran belirtileriydi.

Bu birikimin en önemli belirtisi de Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşu oldu. Bu kuruluşun, görünürdeki ayrıntılı somut nedenleri her ne olursa olsun, asıl derinde yatan nedeni, toplumsal nedeni işçi sınıfının yüzyıllı aşkın mücadeleler sonunda vardığı aşamadır. İşçi sınıfımızın politik bilinçlenme ve örgütlenmede diğer emekçi sınıf ve tabakalara öncülük etme niteliği bu kuruluş ile de kanıtlanmıştır. Parti'nin kısa süre sonra sosyalist aydınlarla açılması ve onlarla bütünleşmesi bu yargıyı pekiştiren diğer bir noktadır.

1961-1971 arası işçi sınıfımız sanayileşmeye paralel olarak sayıca artmış, politik bilinçlenme ve örgütlenmesi güçlenmiştir. Türkiye İşçi Partisi sürekli olarak gelişme göstermiş, 1961 Anayasasının emekçi halktan ve sosyalizmden yana yorumunu getirmiş ve bunu kamuoyuna mal edilmesinde büyük katkısı olmuş ; dış politika, emperyalizm ve bağımsızlık sorunlarını ilk o açıklığa kavuşturarak emperyalizme karşı çıkmış, Türkiye'nin kapitalist yoldan kalkınamayacağı ve sosyalizme geçişin zorunluluğu konusunu vurgulamıştır.

Ayrıca Ülkenin düşünce ve yayın yaşamında sosyalist düşünce ve yayınlar hızla gelişmiş ; yüksek öğrenim gençliği gittikçe politikleşmiş, Ülkenin iç ve dış sorunlarına yakın ilgi göstermeye başlamıştır. Ülkenin emperyalizmle ilişkileri, politik, askeri, ekonomik ve mali bakımlardan dışa bağımlılığı iyice açığa çıkmış, antiemperyalist hareketler yoğunlaşmıştır.

Burjuvazi bütün bu demokratik gelişmelerden çok tedirgindi ; çok partili "demokrasi" kendi güdümünde olmaktan çıkmaktaydı ; burjuva partilerinden birinin iktidara gelip diğerinin indiği politik tahtaravelli oyunu şimdi karşıt sosyal sınıfların politik mücadelesine dönüşüyordu. Burjuvazi bunu hoş görecekti değil.

Türkiye İşçi Partisi'ne kaba kuvvet saldırıları, ceza yasaı hükümlerini ağırlaştırma girişimleri, 1965'ten önce İnönü koalisyonları döneminde yası aldı. Ve bu yıllarda Anayasanın tanıdığı sendikalaşma ve grev hakları özel bir yasa ile sınırlandı, bu hakları kullanmak güçleşti.

1965'ten sonra toplumsal hareketlilik daha da arttı. Türkiye İşçi Partisi Parlamente'ye girdi ve bunun verdiği imkanı ülke sorunlarını kamuoyuna duyurmada başarı ile kullandı, örgütlenmesi bütün illere yayıldı.

1967'de o güne kadar sendikacı işçilerin hemen tümünü içinde barındıran, burjuvazinin onayı altında Amerikan sendikacılığı ile ilişkiler kurup, aslında burjuvazinin dümen suyunda ve işçilerin politik bilinçlenmesini ve örgütlenmesini önleyici "partiler üstü" bir yol tutmuş olan Türk-İş Konfederasyonu'ndan bir bölük T.İ.P. li sendikacı ayrılarak Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nu (DİSK) kurdu.

İşverenlerin sendika seçme özgürlüğünü engellemeleri, işçilerin direnişlerine, fabrikaları işçilerine yol açtı. Gençlik hareketleri Üniversite ve eğitim konularını aşarak politik sorunlara yöneldi, eylemler birbirini izledi.

büyük üretim şirketleri üretimlerini pazarlama şirketleri de kurmaktadır. Halen bu alanda bir sürtüşme ve uyuşmazlık görülmektedir. Pazarlama ile perakende satışların kapitalist finansmanı yetersiz olduğundan yerel temsilci ve bayiler,merkezi firmanın yönetim ve kontrolünün az çok dışında hareket edebilmekte, mal son alıcıya, tüketiciye ulaşıncaya kadar yüksek kârlar elde etmektedirler. Büyük sermaye bu yüksek kârları alt kademelerdekilere kaptırmama peşindedir. "Taksitle satışların finansmanı kanunu" ve "büyük mağazalar" kurulması öyküsünün ardında bu çıkar çekişmesi vardır.

Bugün Anadolu'da tefecilik denilen kısa vadeli yüksek faizle para işletmek yürürlükteyse de, "tefeci" niteliğini giderek yitirmektedir. Faizle para işletmeyi "tefeci" yapan öge, uygulanan "normal" faiz oranlarının çok üstünde faiz alınması olgusundan çok, bu çeşit para işletmeciliğinin üretim düzeniyle ilişkisidir. Tefecilik kapitalizmin olmadığı yerde belirip çiçek açar, geri ve cılız olduğu yerde de varlığını sürdürür. Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte tefeci para sermayesi kapitalist üretim düzeninin gereklerine boyun eğer, ticaret ve sanayi yatırımlarına yönelir ve kapitalist düzenin kredi mekanizması egemen duruma gelir. Türkiye bu süreç içindedir.

Egemen sınıflar arası ve onlarla orta burjuvazi arası ilişkiler tablosu ana çizgileriyle böyledir. Türkiye'de ne "feodal müteqalliba" toplum yapısına damgasını vuran veiktardırda hegemonyasını yürüten durumdadır, ne de "finans oligarşisi", iktidarı, burjuvazinin tümünden kendi eline almış ve "tefeci bezirgan" sınıfı ile kaynaşık olarak ülke ekonomisine ve politika-sına egemen olmuş durumdadır.

Türkiye, bütününde, kapitalist bir ülkedir; egemen sınıf bütünüyle burjuvazidir. Kapitalist işletmeci büyük toprak sahipleri burjuvazinin kapsamı içindedir; feodal ilişkiler kalıntısını sürdüren toprak ağaları kısmi burjuvazinin iktidarına ortaktır. Burjuvazinin iktidarında başı çeken büyük burjuvazidir.

Türkiye İşçi Partisi, burjuvazi karşısında tavrını alır ve politikasını saptarken elbette burjuvazi içindeki bu farklılıkları ve çelişkileri dikkate alır. Tekel dışı burjuvazinin tekellere karşı çıkışında, büyük toprak mülkiyetinin vergilendirilmesi, vergi kaçakçılığının önlenmesi, dış ticaretin devletçe düzene sokulması taleplerinde destekleyici olacaktır. Sanayici sermaye kendi varlığını korumak kaygusuyla Ortak Pazar'la bütünleşmeye ve imtiyazlı yabancı sermaye yatırımlarına karşı çıktığı ölçüde de Parti'nin desteğini görecektir. Ne var ki Parti, bu karşı çıkışların niteliğini ve çapını, Türkiye kapitalizminin bir sistem olarak emperyalizmle bütünleştiğini ve burjuvazinin hiçbir kesiminin bu bütünleşmeden kopamayacağını ve kopmak da istemeyeceğini dikkate alarak saptar. Burjuvazi Cumhuriyet dönemiboyunca kendi varlığının genellikle dünya kapitalizmine,özellikle Avrupa kapitalizmine bağlı bulunduğunun bilincinde olmuştur ve iktidarlara, bu anlayışla politikalarını yürütmüşlerdir. Avrupa Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Dünya Bankası ve Nato ittifakına katılışın ve daha sonra Avrupa Ekonomik Topluluğu'na katılma isteğinin altında bu bilinçten doğan politik tercih vardır.

Ayrıca, tekel dışı sermayenin tekellere sermayeyle olan çatışması temel, uzlaşmaz bir çelişki değildir, oysa işçi sınıfı ile çelişkisi bu niteliktedir. Türkiye İşçi Partisi, bu temel, uzlaşmaz çelişkiyi bir an gözden çıkarmayacak, bu sermaye karşısında işçi sınıfının haklarını sonuna kadar savunacak ve asıl amacın sosyalizme varmak olduğunu daima canlı tutacaktır. Sermaye - emek çelişkisi Parti politikasının belirleyici faktörü olacaktır.

İşçi Sınıfı ve Diğer Emekçi Sınıflar :

Toplum yapısının genel değişme süreci, toplumun diğer temel sınıfı ve burjuvazinin karşıtı olan işçi sınıfında ve onun yanı sıra, büyük sermayenin baskı ve sömürüsü altında bulunan emekçi sınıflarda da kendini göstermektedir.

İşçi sınıfımızın yüzyıllı aşkın bir mücadele geçmişi vardır :

İşçi sınıfımızın yüzyıllı aşkın bir tarihi vardır. Türkiye'de modern anlamda işçi sınıfı, 19. yüzyıl başlarında el sanayiinin çöküşü ve ilk fabrikaların doğmasıyla başlamıştır. 1816-1845 yılları arasında özellikle ormanın ortadan kaldırılmasıyla başlayan emekçilerin karşılamak üzere ilk devlet fabrikaları kurulmuştur.

1845'den sonra yabancı ve müslüman olmayan yerli sermayenin kurduğu fabrikalar açılmış, Zonguldak bölgesinde maden kömürü çıkarılmaya başlanmıştır. Böylece İstanbul, Bursa, İzmit, Adana, İzmir, Tarsus ve Zonguldak gibi şehirlerimizde sanayi ve maden işçileri toplulukları, Adana yöresinde pamuk yetirtirilmesine başlanmasıyla, 1820'den sonra burada da bir tarım işçileri topluluğu meydana gelmiştir. Avrupa kapitalizmine demiryolları ve maden işletme imtiyazları verilmesi, işçi sınıfımızın kısa zamanda sayıca büyümesine ve yurt düzeyinde yayılmasına yol açmıştır.

Çalışma koşullarının ağırlığı ve düşük ücretler, işçilerimizin daha başlangıçta topluca hak arama ve direnme hareketlerine ve örgütlenmelerine neden olmuştur. 1845 tarihli polis nizamnamesi 12. maddesi hükmünden, daha o tarihlerde işçilerin toplu bir halde eyleme geçerek hep birlikte işlerini bıraktıklarını ve zamanın iktidarının "telaşlanarak" bunu ihtilal saydığı bu hareketlerin önlenmesini ve işçiderneklerinin ortadan kaldırılmasını istediği anlaşılmaktadır. Bilinen ilk grev ise 1872'deki tersane işçilerinin grevidir.

Bu arada bazı işçi liderlerinin politik bilince eriştikleri ve istibdat ile savaşıyan gizli derneklere katıldıkları görülmektedir. Daha sonraları ise bir bölüm aydın da işçi sınıfının hak ve çıkarlarını savunmayı amaç edinen girişimlerde bulunmuşlardır. Sosyalist görüş ve düşünceleri yansıtan çeşitli gazete, dergi ve kitaplar yayınlanmaya başlanmıştır.

İkinci meşrutiyet ilan edilir edilmez, Solanik'ten Ege, Akdeniz ve Karadeniz kıyılarına kadar bir grev dalgası ülkeye yayılmıştır. "Özgürlük, adalet, eşitlik ve kardeşlik" sloganlarıyla iktidarı almış olan yeni hükümet, bu grevleri sert bir biçimde bastırarak ve ilk iş olarak grevi yasaklayan, sendika hakkını kaldıran yeni bir yasa çıkartmıştır.

Birinci dünya savaşından sonra müteke ve ulusal kurtuluş savaşı yıllarında işçi sınıfı hareketi yeniden canlandı; hem sendikal, hem de politik örgütlenmelere gidildi. Sosyalizmi hedef alan partiler kuruldu, yayınlar yapıldı. İmtiyazlı yabancı şirketlere karşı kararlı grev hareketleri sürdürüldü.

Cumhuriyetin ilanından sonra ise, işçi sınıfımızın sendikal alanda olsun, politik alanda olsun açıkça örgütlenmesine imkan tanınmadı. 1925 Takrir-i Sükun kanunundan sonra hükümetin kanadı altında ve yardımlaşma sandıkları niteliğinde olan işçi derneklerinden başka işçi örgütü kalmadı.

Çok uzun bir süre işçi sınıfımız demokratik hak ve özgürlüklerden, sendikadan, grevden, toplu sözleşmeden yoksun kaldı, bunlardan söz açmak bile suç sayıldı. Bu koşullar altında sosyalist düşünce ve hareketler gizliliğe itildi. 1925'in Takrir-i Sükun kanunundan sonra, 1936'da İtalyan ceza kanunundan faşist rejimi koruyucu maddelerin TCK'na aktarılışı, işçi sınıfı ile emekçi halk kitleleri ve ilerici aydınlar üzerindeki baskıların hukuki temel direkleri oldu. 1936 yılında çıkarılan İş Kanunu, işçilere özgürce örgütlenme ve grev, toplu sözleşme haklarının tanıyan, işçi yararına getirir görüldüğü hükümleri uygulanmayan, işçilerin işverenin insafına bırakıldığı bir yasadır.

İkinci dünya savaşının demokratik cephenin zaferi ile sonuçlanması ve özellikle içerde burjuvazinin iç farklılaşmasının gelişmesi ile tek parti rejimine karşı muhalefetin şiddetlenmesi, hükümeti çok partili politik hayatı kabule zorladı.

Muhalefetin bir kaynağı, savaş yıllarında büsbütün yoksullaşıp sıkıntıya düşen, rejimin baskısını tüm şiddeti ile üstlerinde hisseden işçi sınıfı ile emekçi kitleleri idi. Aydın kesiminde ve basında da, düşünce ve söz özgürlüğünün baskı altında alınmış olmasını karşı bir direniş vardı. İkinci kaynak ise, toprak ağaları sınıfı ile özellikle ticaret burjuvazisi idi. Tek parti rejiminin kirtesiyece, bürokratik devletçiliğine karşı çıkılıyor, daha liberal bir rejim isteniyordu.

İlkin, her iki muhalefete de kendisini ifade etme olanağını verecek bir ortam doğar gibi oldu. 1946'da Dernekler Yasası'nın 9. maddesinin değiştirilmesiyle sosyal sınıf esasına göre dernek kurmak yasağı kalktı ve işçi sınıfımız hemen sendikal örgütlenmeye girişti; değişik ölçülerde sosyalist nitelikte partiler kuruldu. Ama daha aynı yıl sona ermeden işçi sınıfının özgürce kendi içinden sendikalaşmasına set çekildi; partilerin başta gelen ikisi hakkında koğuşturma açılıp yöneticileri mahkemeye verildi ve tutuklandı. Sol kanat yine bastırılmış ve gizliliğe itilmişti. Böylece Türkiye'de "çok partili demokratik rejim" büyük sermayeyle toprak sahipleri sınıfı -

Toplumsal hareketlilik, yürüyüşler ve boykotlar esnafa ve bürokrasinin çeşitli kesimlerine kadar yayıldı.

Burjuvazi bu hareketliliği ve direnişi durdurmaya kararlıydı. Seçim, ceza, Üniversiteler, TRT, toplantı ve gösteri yürüyüşleri, sendikalar yasalarını antidemokratik yönde değiştirecek tasarılar hazırlandı. İşe her zaman olduğu gibi önce işçi sınıfından başlandı. Seçim yasasından milli bakiye yöntemi kaldırılarak Türkiye İşçi Partisi'nin seçim şansı baltalanmak istendi ve 274 sayılı sendikalar yasası sendikalaşma özgürlüğünü ortadan kaldırır biçime sokuldu. İşçilerin tepkisi burjuvazinin ve iktidarın beklemediği kadar sertti. 15-16 Haziran işçi hareketi işçi sınıfımızın tarihinde önemle yer alacak bir olay oldu.

Başka bir önemli gelişim de küçük burjuva radikalizminin güçlenmesi, ülke politikasında etkin rol oynamaya yönelmesiydi. Bir bölüm asker sivil kadrolar ve aydınlar sosyal adaletçi reformlar istiyorlar, bunun için de yönetim biçimini değiştirmek gerektiğini duyuyorlardı. Bu küçük burjuva kadro ve aydın kesimleriyle burjuvazi arasındaki çelişme ve sürtüşme, özellikle tekelleşme yönelişi dolayısıyla keskinleşerek sürüyordu.

Toplumsal çeşitli sınıf ve tabakalarındaki gelişmeler, kökünde hep sınıf yapısının değişmesinden kaynaklanıyor ve soldaki çeşitli eğilim ve hareketler, işçi sınıfı hareketinin doğurduğu dalgalanmalar, yansımalar olarak oluşuyordu. Bu yapısal değişmeler ve işçi sınıfının artan gücü ve bilinçliliği Türkiye İşçi Partisi'ne de yansdı. Parti, ilk yıllarından başlayarak bir süreç içinde sosyalist niteliğini güçlendiren bir doğrultuda gelişmişti. Bu, işçi sınıfının nicel ve nitel gelişmesinin bir sonucuydu. Ama 1968'e doğru Parti bu gidişe ayak uyduramaz oldu, tersine Parti liderliği hareketi sınıfsal içeriğinden boşaltıcı genel bir halkçılık çizgisine kaydı. Partinin sağlıklı eleman ve kadrolarının, dışarda MDD grubuna ve öbür sapmalara, içeride ise popülizm sapmasına karşı amansız bir mücadele vermeleri sonucu Türkiye İşçi Partisi bu yozlaştırıcı etkenlerden arındı ve 1970 sonlarındaki 4. Büyük Kongresi ile işçi sınıfının sosyalist çizgisine sağlamca oturdu.

Bu toplumsal gelişmelerin doğurduğu sorunlar ve çalkantılarla A.P. iktidarı başa çıkamıyordu. Bu iktidarın, taşınmaz malları ve tarım gelirlerini vergileme konusundaki hazırlıkları Türkiye kapitalizminin özellikle sanayi kesiminin satış sorunu ve buna bağlı olarak düşük kapasite kullanımı ile karşılaşması A.P. ni burjuvazinin bazı çevrelerine de ters düşürüyordu.

Çözüm 12 Mart muhtırasında ve onu izleyen "olağanüstü hükümetler" döneminin açılmasında bulundu.

12 Mart dönemi hiç kuşkusuz burjuvaziye yaradı. Türkiye İşçi Partisi kapatıldı, yöneticileri tutuklanarak mahkum edildi. Demokratik hak ve özgürlüklerin kaldırılmasında ilk darbe, yine işçi sınıfının politik örgütüne vuruluyordu. Açık terörle solun diğer kesimlerinin de başı ezilmek istendi. Grevler ya yasaklandı, ya da haklar çok kısıtlanarak, koşullar çok zorlaştırılarak ancak yapılmasına müsaade edildi. Ne var ki, bütün bunlara rağmen işçi sınıfının direnişi kırılmadı.

Sonuçta ise, 12 Mart döneminden toplumumuz sağ sol ayrımları daha belirginleşmiş, halk kitleleri daha bilinçlenmiş ve sola kaymış olarak çıktı.

Sosyal demokrat eğilim :

Daha bilinçlenmiş ve sola kaymış halk kitlelerinin başında işçi sınıfımız gelir. İşçi sınıfında belirli bir sosyalist birikim oluşmuş ve bu birikim 12 Mart döneminden yeni deneyler kazanarak, daha da güçlenmiş olarak çıkmıştır. Bu birikimin dışında kalan işçi kesiminde ise politik bilinçlenme ilerlemiş, sermaye partilerini ayırt etmeksizin kollamayı ifade eden "partiler üstü politika"yı görünürde olsun bir yana bırakma zorunluluğu duyulmaya başlanmıştır. İşçi sınıfı sağ kanadında yer alan bu yeni politik eğilim bir yönüyle de sendikaların kendilerinin doğrudan partileşmeye gitmeleri doğrultusundadır. Her iki biçimi de bu, sosyal demokrat bir çizgidir. Sendikaların doğrudan partileşmeye gitmeleri halinde de sosyal demokrat çizgiyi aşmayacaktır. İşçi sınıfının politik partisini sendikalardan oluşturmaya kalkmanın altında işçi sınıfı hareketinin özgül ağırlığının sendikalarda olduğu sanısı ve partiyi, sendikaların politik düzeyde uzantısı gibi dar sınıf sorunları ve çıkarları içinde sınırlamak tehlikesini taşır. Oysa işçi sınıfı partisi, işçi sınıfını dar sınıf çıkarlarının üstüne çı-

kartarak politik bilinçlenmesini geliştirecek ve onu sosyalist iktidara hazırlayacak partidir.

İşçi sınıfında sosyal demokrat eğilimin ortaya çıkmasına neden olan objektif ve sübjektif öğeler şöyle tanımlanabilir : Bir yandan, işçi sınıfının kapitalizmle olan ilişkisinin bilincine varması ve burjuva ideolojisinden, sosyal değerlerinden sıyrılması zamanla olur, bu süreç kuşaklar boyu sürebilir ve hiç bir zaman işçi sınıfının tümünü kapsamına almaz. Bugün dünyanın ve Türkiye'nin koşulları bu bilinçlenmeyi hızlandırmaktadır, ama yine bu bir zaman alacaktır.

Mülksüzleşip işçileşen küçük burjuva emekçilerin işçi sınıfına katılışı da beraberinde sınıf kökenlerinin ideolojik etkilerini getirir. Ülkemizde, yeni sanayileşme ve kentleşme sonucu, işçi sınıfının önemli bir bölümünün köyden yeni gelmiş ilk kuşak işçiler oluşu, işçi sınıfının bilinçlenmesini yavaşlatan, burjuva etkilerini sürdüren bir başka etkidir.

Ote yandan, burjuvazinin işçi sınıfı içinden bilinçli olarak seçtiği yetenekli, işbitir, sözü geçer kimselere özel olarak uyguladığı yüksek ücret, iş güvenliği gibi maddi ; ustabaşı vb. gibi sıfatlarla tanıdığı manevi tatmin, işçi sınıfı içinde bir ayrıcalıklılar kitlesi ortaya çıkarmakta, buna modern teknoloji ile çalışan büyük işletmelerin, geri teknoloji orta ve küçük işletmelere göre, işçilerine sağladığı geniş imkanların yaratılabileceği ayrışım eklenmektedir. Buna birçok sendika yöneticisini de eklemek gerekir. Bu yöneticiler ortalama işçi kitlesine göre çok daha üst düzeyde yaşayabilen, kitlelerden kopuk, ayrıcalıklı bir tabaka oluşturmaktadır. Sendika bürokrasisi işçi sınıfının yalnız sendikal hareketini değil, politik hareketini de olumsuz yönde etkileyen bir öge olmaktadır. Bu yüzden birçok sendika yöneticisi, işçi sınıfının en bilinçli, cesur, militan bireyleri olacak yerde, temsil etmek iddiasında oldukları kitlenin de gerisinde kalmışlardır ve çok defa işçi sınıfının burjuvaziye karşı mücadelesi, doğrudan patronlara karşı değil de sarı sendikacılığa ve sendika bürokrasisine karşı mücadele biçiminde ortaya çıkmaktadır.

Bütün bunlara bir de ,burjuvazinin işçi sınıfını ideolojik etkisi altında tutmak için harcadığı bilinçli, kasıtlı çaba ve baskıları eklemek gerekir.

Kitleler en iyi kendi deneyleriyle öğrenir. Ülkemizin koşulları, sosyal demokrat eğilimin uzun bir süre işçi sınıfı içinde egemen, yönlendirici veya ağırlık taşıyıcı bir öge olmasına elverişli değildir. Türkiye ekonomisinin sosyal demokrasiyi uzun boylu deneyip oyalanabilecek gücü yoktur. Kitleler de sabırsızdır, gelir dağılımından daha büyük pay istemeleri ve demokratik özlentileri ivedidir, bekletilemez. Türkiye kapitalizminin objektif gelişmesi, ilişkileri keskinleştirici, kitlelerin hoşnutsuzluğunu ve direncini arttırıcı doğrultudadır. Sağlam örgütlenme ve doğru bilinçlendirmeye bu objektif gelişmenin sübjektif düzeyde tamamlanması gerekmektedir. İşçi sınıfı partisinin görevi budur.

Tarım işçileri :

Tarım işçileri işçi sınıfının karsal kesimini oluşturmaktadır. Devlet üretim çiftliklerinde veya büyük kapitalist işletmelerde sürekli çalışanlar veya topraksız olan, fakat ortakçılık, yarıcılık yapmayıp çeşitli ürünlerin, tarlayı hazırlama ve hasat mevsimlerine göre sırasıyla çeşitli bölgelere gidip çalışanlar esas tarım işçileridir. Kentlerin işçi sınıfına en yakın olanlar sözü geçen bu sürekli tarım işçileridir.

Tarım işçilerinin çoğunluğunu oluşturan diğer kesimi ise, belli köylerde oturup yaşamını sürdüren ve kendi köyü veya çevre köylerde başkalarının toprağında ücretle çalışan, orman işletmelerinde mevsimlik işçilik yapan veya yazın başka bölgelere ailece veya köyce göçerek işçilik yapanlardır. Bu tarım işçileri çoğu kez yazın kazandıkları ile kışın da geçinmek zorundadırlar.

Tarım işçilerinin çoğunluğu ile kentsel işçiler arasında şu ayrımlar görülmektedir : Tarım işçileri a) sürekli olarak aynı işyerinde çalışmazlar, büyük çoğunluğu mevsimlik işçidir ; bundan dolayı kentteki fabrika işçileri gibi bir işbölümü çerçevesi içinde birlikte çalışır ve dayanışır durumda olmadıklarından onlar kadar sosyalleşmiş değildirler ; b) esas geçimleri ücret de olsa, bir bölümünün birkaç dönümlük ve daha çok kıraç toprağı vardır ; c) köyde yaşadıklarından köy toplumsal yaşamının değer yargıları ve alışkanlıklarını büyük ölçüde sürdürürler ; d) bu son noktaya bağlı olarak da, tarımda kapitalist işletmeciliğin emek gücü talebine karşı, köylü emek gücünün sunuluş biçimi "elci"lik olarak ortaya çıkmaktadır. Bu biçim

bir parçasıdır.

Burjuvazinin aldığı bu ve benzeri tedbirler bunları güvenceye kavuşturmak ve durumlarından hoşnut kılmak bakımından çok yetersiz kalmaktadır. Büyük sermayenin ve tekellerin baskı ve sömürüsünü üzerinde duyan ve yarı-karda başlıca ögeleri kısaca belirtilen zor durumlarla karşı karşıya bulunduklarından büyük sermaye çevrelerine karşı tavırları ve direnişleri vardır. Bu nedenle genel olarak büyük sermayenin, tekellerin gücüne ve ayrıcalığına karşı bir tutumdadırlar.

Öte yandan var olan durumlarını tüm yitirip işçileşmekten de ürkerler, küçük mülkiyetlerine ve yaşam düzeylerine sınıksız yapışırlar. Bundan dolayı bugün en sağda ve tutucu partilerin oy kaynağı da bu sınıflardır.

Yukarıda belirtilen kapitalistleşme süreci sonucu bu emekçi küçük burjuva sınıflarda bir ayrışım olmuştur. Bir kesim, kapitalist gelişme ve nüfus artışı ile birlikte sayılarını arttırmakta ve ekonomik bakımdan durumunu az çok koruyabilmektedir ; diğer kesim ise, yoksullaşmakta, ya işçileşmekte, ya da işsizler kitlesine katılmaktadır.

Bu sınıflar, büyük sermaye ile işçi sınıfı karşısındaki çelişkili tavırları ve içinde bulundukları belirsiz, güvencesiz durumları dolayısıyla sahte sosyalist sloganlarla ve sözde sosyal adaletçi taleplerle ortaya çıkan faşist diktatoryasının kitle tabanını oluşturmaya yönelebirlirler. Bunu önlemek işçi sınıfının ve politik partisinin görevidir.

Küçük burjuva aydın kesimi de genel olarak işçi sınıfı ve burjuvazi karşısında benzeri bir çelişki içindedir. Bu kesim bütününde kapitalizmin, tekellerin ve dışa bağımlılığın getirdiği baskılar ve zorluklar altındadır, mesleki ve sendikal örgütlenme ve buna ilişkin diğer demokratik hakların çoğundan yoksundur.

Bağımsızlığına yeni kavuşmuş geri ülkelerde küçük burjuva aydınlar, yerli burjuvazinin yokluğu veya güçsüzlüğünden, devlet ve ordu kadrolarını kendilerinin oluşturmamasından dolayı artan etkinlikleriyle toplumlarında, küçük burjuva aydınların Batı'da oynamadıkları bir rol oynamış ve oynamaktadırlar. Türkiye'de de küçük burjuva aydınların büyük bir kesimi devletin sivil ve asker kadrolarını doldurmuşlar, bu ve diğer nedenlerle Osmanlı imparatorluğunun son döneminden bu yana ülkenin tarihinde aktif olmuşlar, burjuva demokratik hareketlerde önemli rol oynamışlardır.

Küçük burjuva aydın kesimi konusunda şu noktalar göz önünde tutulmalıdır:

- 1) Bu tabaka düzenle kaynaşmış, uyuşan, burjuvaziyle işbirliği halinde olan, tekellerin yüksek gelirli yöneticileri olarak onlarla uyum içine giden üst kademe bürokrat ve teknokrat kesim ile, yaşam düzeyleri ve koşulları emekçi kitlelerden farklı olmayan, hatta bir kesimiyle altında olan kalabalık memur kitlesi, öğretmenler ve tekelleşmenin kendilerini sermayeden gidererek daha çok uzaklaştırdığı teknik elemanlar olarak ikiye bölünmüş durumdadır.
- 2) Oyak, Meyak gibi kuruluş ve girişimlerle sivil asker kadroların, bütününde düzenle kaynaştırılması çabaları sürdürülmektedir.
- 3) Bu kaynaştırma çabalarına ve kaynaşma olgusuna karşın, sivil asker kadroların hiç değilse bir kesimi ile burjuvazi arasındaki çelişki ve çekişme süregelmektedir. Bu kadrolar bir yanıyla daha uzlaşıcı bir duruma girerken, bir yanıyla da daha radikalleşmekte ve reformcu, antiemperyalist nitelikleri daha belirginleşmektedir.

Ülkemizde istek ve görüşlerini bilinçli olarak dile getiren bu kesim içinde ilerici elemanlar çoktur. Sosyal adaletçi, sosyal demokrasiye ve küçük burjuva sosyalizmine yatkındırlar. Bağımsızlıkçı bir potansiyelleri vardır. Sosyalist aydınların önemli bir bölümü bu kesimden çıkar. Ayrıca bu kesimin genellikle üyeler ve yöneticiler arasında egemen durumda bulunduğu küçük burjuva aydınlarının ilerici demokratik kuruluşları ve meslek örgütleri ülkenin demokratik güçleri arasında önemli bir yer tutmaktadır.

Yukarıda kısaca belirtilen özelliklerinden dolayı küçük burjuva aydın kesimi içinde Parti programını ve dayandığı sosyalist görüşleri yaymak ve bu kesimin, işçi sınıfının politik hareketine desteğini ve katkısını sağlamak ayrı bir önem taşımaktadır.

Aynı toplum kesimi içinde yer alan, ama ayrı bir durumda olan bir kitle de yüksek öğrenim gençliğidir. Öğrenci gençlik tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de çok hareketlidir ve politikleşmiştir. İlerici gençlik hareketinin antiemperyalist ve demokratik bir karakteri vardır.

Emek gücü arttı ve iş örgütlenmesi, özellikle Doğu ve Güneydoğu illerinde hızla gelişen işçilerde görülmektedir. Bu durumda elci denilen kişi, tüm köy adına iş örgütlenmesi yapmakta, gelişme koşullarını ve ücretleri saptamakta ve bundan kendisine büyük pay çıkarmaktadır. Kuşkusuz kapitalistleşme ilerledikçe bu biçim emek gücü arzı ortadan kalkacak, tarım işçisi ile işvereni kapitalist üretimin gerektirdiği biçimde karşı karşıya geleceklerdir. Şimdiden emekçiliğin yerini sendikaların olması hareketi başlamıştır.

Tarım işçileri işçi sınıfının en örgütlenmemiş kesimidir. Sendikalaşma hareketi başlamış ve gelişmekte ise de, tarım iş yasaının çıkarılmaması olması, tarımsal emeğin esasen zor olan örgütlenme işini daha da zorlaştırılmaktadır.

Bunu göz önüne alan Türkiye İşçi Partisi, tarım işçilerinin örgütlenme ve bilinçlenmesine özel bir önem verir.

Yoksul köylüler işçi sınıfının doğal müttefikleridir :

Yukarıda tarım işçileri arasında ele alınan ve işçileşme sürecindeki köylülükün işçi niteliği ağır basan bölümü dışında bir de yoksul köylüler bulunmaktadır. Bunlar küçük bir toprağı, onun sahibi olarak veya ortakçı, yarıcı yahut kiracı olarak işleyen yahut da üretim araçlarına sahip olmadığı veya kendi ailesinin emek gücü yetmediği için küçük toprağını ortakçıya da kiracıya veren ve bu yollarla ancak ölmeyecek kadar düşük bir geçim düzeyinde varlığını sürdürmekte çalışan köylülerdir. Bu uğraşlarının dışında imkan ve fırsat buldukça rastgele geçici işlerde de çalışırlar, fakat asıl geçim kaynakları topraktır.

Çalışan nüfusun en kalabalık kesimini meydana getiren bu sınıf sürekli erimektedir. Öte yandan artan nüfusun toprağı baskısı devam ettiğinden orta ve küçük topraklar daha da parçalanarak çok sayıda cüce işletmelere dönüşmektedir.

Kapitalizm var oldukça bunlar için vasıfsız işçi olarak işçileşmekten veya işsizler ordusuna katılmaktan başka bir gelecek yoktur. Onun için de işçi sınıfının doğal müttefikleridirler .

Diğer emekçi sınıflar giderek artan bir yakınlık içinde dir :

Emekçi sınıflar, işçi sınıfı gibi doğrudan üretim ilişkileri içinde olmak tan çok, kapitalist pazar içinde dolaylı bir sömürüye maruzdurlar. Kapitalist gelişmeyle sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi süreci sonucu sürekli olarak tasfiye olunup orta an kalkma tehlikesi ile karşı karşıyadırlar.

Zanaatkarların önemli bir bölümü son 15 yıldır tam bir yıkıntı süreci içindedir. Kapitalizm bu emekçileri bir yandan ortadan kaldırıp işçileştirirken öte yandan kapitalist üretimin yeni gereğine uygun yeni orta sınıf kesimleri yaratmaktadır. Küçük sanayi bağımsız işletmeler durumundan çıkmakta ve büyük kapitalist sanayinin kendisine bağımlı yan kolları durumuna dönüşmektedir.

Aynı süreç ticaretle de görülmektedir. Büyük pazarlama şirketleri kurulmakta ve bunlar ülkenin dört bucağına yayılan temsilci - bayi örgütlenmesine girmektedir. Büyük mağazalar ve bunların merkezlerinden gayri yerlerde zincirleme şubeler açılması evresi başlamıştır. Esnaf ve kendi başına bağımsız iş gören küçük tüccar bunlarla rekabet edemez hale gelmektedir. Tekeller perakende ticaret alanına kadar sokulmaktadır.

Yine aynı yoğunlaşma ve merkezileşme süreci tarımda toprağın az elde toplanmasına, zaten kapitalist pazarın ağır baskı ve sömürüsü altında olan küçük ve orta üreticilerin mülksüzleşip topraktan kopmasına yol açmaktadır. Tarımda belirgin bir kutuplaşma gelişmektedir.

Küçük burjuva emekçi sınıflar ayakta kaldığı sürede ise hem maddi, araç, gereç ve kredi yetersizliği, pazarlama imkanlarının sınırlı olmasının yarattığı güç koşullar altında ezilmektedirler.

Burjuva iktidarları politik nedenlerle iktidarlarının kitlesel tabanını oluşturmamak ve söz konusu kesimlerin sola kaymasını önlemek amacıyla bir takım tedbirler almaktadır. Türkiye'de bu politikayı emperyalist güçler de desteklemektedir. Küçük esnaf, küçük sanayici ve tarımda orta üreticilere "kontrollü kredi" verilmesi böyle bir politikanın ifadesidir. Bu kredilerde AİD yardımıyla da katkısı vardır. Kontrollü kredide, krediyi alan tarım üreticisi, zanaatkar ve küçük sanayiciye, krediyi kullanması, işletmesini düzenlemesi, varını arttırması konusunda "yardımcı" olunmaktadır. Kentlerde zanaatkarlar ve küçük sanayiciler için ayrı sanayi siteleri kurularak bu üreticilerin iş yerlerine sahip kılınması uygulaması da, bir yönüyle, sözü edilen politikanın

Öğrenci gençliğin burjuvazinin ısrarla savunduğu üzere yalnız dersleri ve kitaplarıyla meşgul olmaları elbette beklenemez. Yurt ve dünya sorunları ile ilgilenmek hem hakları, hem de görevleridir. Sorunlarının gerçek çözüme kavuşması ülkenin ve emekçi halkın sorunlarının çözümüne sıkı sıkıya bağlıdır. Ne var ki, bir örgüt olarak, ilerici demokratik kitle kuruluşları olarak, öğrenci örgütlerinin ilk görevi, mesleki ve sendikal kitle kuruluşlarında olduğu gibi, kendi kitlesinin somut sorunları ile ilgilenmek, uğraşmaktır. Demokratik ilerici kitle örgütü olarak görevlerini ancak bu koşulla yerine getirebilirler. Yakın tarihte rastladığımız üzere öğrenci gençliğe, ülkenin ilerici güçleri arasında yaratılması zorunlu olan uyum ve birliği zedeleyecek biçimde, gerçekte sahip olmadığı nitelikler ve görevler verilmesi, bu kesimin kendi başına bağımsız devrimci bir güç, üstelik "öncü" güç sayılması yanlıştır. İlerici gençlik hareketi işçi sınıfının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin yanında payına düşen önemli yeri alma durumundadır.

Türkiye İşçi Partisi, izlediği politikada, hem de içinde barındırdığı bu ayrılmış kesimleri dikkate alacaktır. Bu sınıf ve kesimlerin kapitalist düzen içindeki talepleri desteklenecek, çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirici öneriler getirilecek, bunlar için mücadele edilecektir. Bu emekçi sınıfların durumuna kapitalist gelişmenin gerekleri açısından bakıp, gelir dağılımında paylarının artmasına karşı çıkmak, herhalde işçi sınıfı sosyalist partisinin izleyeceği bir politika değildir. Ama bu kitlelere ilişkin olarak Parti'nin güdeceği politika bununla da yetinmeyecektir. Bir yandan güncel istekleri, talepleri ve büyük sermayeden, tekellerden şikayetleri desteklenirken, öte yandan bugünkü zor durumlarının nedeni, teknolojik ve ekonomik gelişme karşısında ekonomik ve mesleki durumlarının karanlık geleceği açıklanacak kendilerinin ve çocuklarının insan ve yurttaş olarak geleceklerinin gerçek güvencesinin ancak işçi sınıfının sosyalist hareketine katılmakla sağlanabileceği, ancak sosyalizmin onlara daha yüksek bir ekonomik ve kültürel yaşam düzeyi verebileceği anlatılarak bu kitleler işçi sınıfının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesine kazanılmaya çalışılacaktır.

TÜRKİYE SOSYAL

TEMEL GÖRÜŞ :

Türkiye İsci Partisi, bir işçi sınıfı partisi olarak toplum yapısını oluşturan sınıf ve tabakalara karşı objektif, bilimsel verilere dayalı bir politika izler ve toplumsal evrimin gündeminde olan kaçınılmaz sosyalizm aşamasını, bilinçli örgütsel çalışmalarının doğrultusunda saptayan hedef olarak kabul eder.

Türkiye İsci Partisi, kapitalizmden sosyalizme geçişi ve sosyalizmin gerçekleşmesini sağlayacak tarihsel toplum gücü olan işçi sınıfının partisidir, ama dar sınıf çıkarları güden ve işçi sınıfıyla sınırlı bir parti değildir. Görevi işçi sınıfını güncel dar sınıf sorun ve çıkarları üstüne çıkararak onu, yurt ve dünya sorunlarını, olaylarını ve gelişmelerini doğru çözleyip doğru değerlendirecek ve eylemini bu verilere göre düzenleyecek bir düzeye erdirmektir. İşçi sınıfı ancak böyle bir bilgi, bilinç ve eylem düzeyinde tarihsel görevini başarıyla yerine getirebilir ve kendisiyle birlikte tüm emekçileri, halk kitlelerini her türlü sömürü, baskı, şiddet ve horlanmalardan kurtarabilir, toplumu bir üst evrim aşamasına, sosyalizme ulaştırabilir.

Toplumsal bireylerin iradesinden bağımsız, objektif yasalara göre gelişir ve değişir; ama somutta bu toplumsal yasalar, insanların somut davranışlarında, düşün ve eylemlerinde ifadesini bulur. İnsanların, hele bireyler olarak tek tek insanların değil de, belirli topluluklar olarak insanların, bu yasaların bilincine varmaları, davranış ve eylemlerini buna göre düzenlemeleri, toplumun kendiliğinden oluşan evrimine iradi olarak müdahale eden ve giderek onu kontrol altına alıp çabuklaştıran yeni bir öge olarak belirir. Türkiye İsci Partisi'nin görevi, bu bilinçlenmeyi ve bu bilinçli eylemi gerçekleştirmektir.

İşçi sınıfı toplumsal düzeni değiştirmedeki tarihsel görevini tek başına başaramaz. Türkiye İsci Partisi, bir yandan işçi sınıfını daha üstün politik bilinç ve eylem düzeyine çıkarmaya, örgütlenmesini geliştirmeye ve birliğini sağlamaya çalışırken; öte yandan toplumun diğer sınıf ve tabakaları içinde özellikle emekçi kitleler içinde amaç ve programını ve bu amaç ve programa temel olan sosyalist dünya görüşünü benimsetmeye çaba gösterecektir; işçi sınıfının yoksulluklularla ve kapitalizmin her geçen gün yıkıntıya uğrattığı köylü-kentli bütün emekçi sınıf ve tabakalarla ittifakını gerçekleştirmeye çalışacaktır.

Özetlenirse, Türkiye İsci Partisi, gerek bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini yürütürken, gerekse işçi ve emekçi kitlelerin güncel sorunlarıyla uğraşırken, bütün bu çalışmalarını sosyalizm amacına ve mücadelesine yönelik ve bağımlı kılarak yapacaktır. Bağımsızlık, demokrasi ve kitlelerin yaşam düzeylerini yükseltme mücadelelerini kendi başına, bağımsız olarak ve öncelikle çözüme ulaştırılabilecek mücadeleler olarak görüp yürütmek, yukarda açıklanan anlayış ve amaçla sözü geçen mücadeleleri yürütmekten tüm farklıdır. Türkiye İsci Partisi'nin demokrasi ve bağımsızlık konusunda, diğer demokratik veya sol hareketlerden ayırt edici niteliği budur.

SOSYALİZM DOĞRULTUSUNDA ÜLKEMİN DEMOKRATİKLEŞTİRMESİ VE EMPERYALİZMİN GERİLETİLMESİ İÇİN YAPACAĞI MÜCADELEYİ PARTİ AĞAĞIDA ÖNERİLEN BİÇİMLERDE SOMUTLAŞTIRIR:

Bugün ve önümüzdeki süreçte Türkiye'nin güncel ve ivedi sorunları politik alanda ülkenin demokratikleşmesidir. Türkiye egemen niteliğiyle kapitalist olmakla birlikte geri bir kapitalist ülkedir. Türkiye'de kapitalizm yani alt yapı geri olduğu için üst yapı da gelişmiş kapitalist ülkelerin demokrasisi düzeyinde bir politik demokrasi oluşmamıştır. Öte yandan Batı'da çeşitli biçimlerde faşizmin ve faşizan hareketlerin belirmiş olması ve bu ülkeler burjuvazilerinin demokrasiden ayrılma eğilimi, Türkiye burjuvazisini ve demokrasi uygulamalarını da etkilemiştir. Üstelik Türkiye burjuvazisi ve iktidarları toplumun sola, sosyalizme kayan potansiyelini bastan beri sezinlemişler, bu konuda kendi güvenceleri açısından son derece sert bir tutum içinde olmuşlardır.

Türkiye'de demokratikleşme öncelikle politik alanda ivedidir. Demokrasinin geliştirilmesi, düşün, söz, basın, yayın ve örgütlenme özgürlüklerinin engelsiz sağlanması geciktirilemeyecek kadar ivedidir. Toplumun gelişimi bu noktaya gelip dayanmıştır, kısıtlamaların ve baskıların kalkmasını zorlamaktadır.

Bununla birlikte, uzun süreli açıdan, demokratikleşme yalnız politik alanda değil, tüm toplum yapısında gerçekleşmesi gereken bir süreçtir. Demokrasi toplum yapısının ve yapınının her kesim ve kademesinde ve her anında işlemelidir. Halk kitlelerinin yalnızca belirli sürelerde onların barınması demokratik bir yönetimin gerçekleştirilmesine yetmez. Ekonomik, sosyal, politik her alanda ve günlük işlerin yürütülmesinde de kitlelerin sesi ve kararları kendisini belli etmeli, yönetimi yönlendirmelidir.

Demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi ve yaygınlaşması, halkın ülke işlerinin yönetim ve yürütümüne etkin bir biçimde katılmasının sağlanmaya çalışılması, egemen sınıfların ve emperyalizmin baskı ve sömürsünü dizginleyebileceği gibi, aynı zamanda sosyalizmin de yolunu açacaktır.

Emperyalizm, kendi nüfuz alanındaki ülkelerin demokratikleşmesine kesinlikle karşıdır. Bağımsızlık ve demokrasi istekleri ve mücadeleleri birlikte oluşup geliştirdi, biri olmadan diğeri olanıyacağı ve demokratikleşme, işçi sınıfıyla diğer emekçi sınıfların ülke politikasında güçlenmesine yol açtığı için emperyalizm yerli gerici güçlerle birliklik olur, bağımsızlık ve demokrasi hareketlerinin bastırılması için dolaylı ve dolaysız müdahalelerde bulunmaya çalışır. Bu bakımdan demokratikleşme, bağımsızlık ve giderek sosyalizm sorunu ile sıkı sıkıya bağlantılıdır.

Türkiye İleri Partisi sosyalizm doğrultusunda ülkenin demokratikleştirilmesi ve emperyalizmin geriletilmesi için tüm demokratik olanaklarını sonuna kadar kullanarak yapılacak mücadeleyi aşağıda önerilen biçimlerde somutlaştırır:

Türkiye'nin, emperyalizmin her türlü baskı ve sömürsünden kurtarılması ve antiemperyalist aktif bir dış politika izlenmesi için Türkiye İleri Partisi,

- Emperyalizmin nüfuz ve egemenliğini korumak ve kollamak üzere planlanmış ve emperyalist ülkelerin birinci derecede söz ve karar sahibi olduğu ekonomik, politik ve askeri bütün anlaşmaların, özellikle A.B.D. ile yapılan ikili anlaşmaların ve tüm yabancı uslerin kaldırılmasını, Nato, Cento, ve Ortak Pazar'dan çıkılmasını;

- Türkiye'nin güvenliğini ve bölgede barışı sağlamak için Türkiye'nin çevresinde sağlıklı ve barışçı bir kuşak oluşturulmasını; bu amaçla ve emperyalizmin kendi istemleri uyarınca karşı karşıya getirdiği, halkların aslında çıkar birliği içinde olduğu ilkesinden hareketle, aramızda mevcut bütün sorun ve pürüzlerin karışıklı, eşitlik ve çıkar temeli üzerinde ve barışçı koşullarla çözüme kavuşturularak bütün komşu devletlerle dostluk ve saldırmazlık anlaşmalarının yapılmasını;

- Milli savunmamızın, yalnızca "yurt savunması" gerekleri açısından yeniden düzenlenmesi ve örgütlenmesini;

- Bölgede ve dünyada barışı güçlendirecek, termo-nüklüer bir dünya savaşını önleyecek, uluslararası gerginliği azaltacak her türlü onurlu girişimin desteklenmesini;

- Antiemperyalist, Üçüncü Dünya Ülkeleriyle iyi ilişkiler geliştirilmesini, emperyalizm karşısında ortak ve eşgüdümlü bir politika izlenmesini, bu ülkelerin emperyalizme direnen davranışlarının ve ulusal kurtuluş savaşlarının desteklenmesini;

- Yalnızca borcun faizini, süresini, ödeme biçimini saptamaktan gayri koşullar ileri sürmeyen ve devletten devlete olan kredilerin alınmasıyla yetinilmesini, vericiye özel ekonomik ve politik haklar sağlayan veya böyle bir sonuç doğuran kredi ve sözde yardımların reddini;

- Ulusal sanayimizi emperyalist tekellerin güdümüne koyan bütün yabancı sermaye yatırımlarının kamulaştırılmasını, yabancı sermaye ve petrol yasalarının kaldırılmasını;

- Çoşutli ülkelerle tek tek veya birlikte ve bağımsızlık, eşitlik ve karşılıklı çıkar birliği çerçevesi içinde ekonomi ve ticaret anlaşmalarının yapılmasını;

Demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi, bu yoldaki bütün antidemokratik engellerin temizlenmesi için Türkiye İşçi Partisi;

- 1971 sonrasında değiştirilip geriletilmiş olan 1961 Anayasasının düzeltilerek demokratik bir içeriğe kavuşturulmasını;

- Düşün., sanat, basın, yayın, toplantı, örgütlenme, seyahat vb. her çeşit demokratik hak ve özgürlüklerin bütünüyle ve kısıntısız olarak uygulanabilmesi için bir bölümü 1971'den sonra daha da antidemokratik hale getirilen bütün yasaların gözden geçirilerek, antidemokratik maddeler ve hükümlerin tamamen kaldırılmasını ve yasaların demokratik bir içeriğe kavuşturulmasını, bu cümleden olarak TCK'ndaki 141 ve 142. maddelerin yürürlükten kaldırılmasını, ölüm cezasının yasalardan çıkarılmasını, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kaldırılmasını;

- Sendikalaşma ve grev haklarını kısıtlayan hükümlerin değiştirilmesini ve genel grev, dayanışma grevi haklarının tanınmasını; demokratik hak ve özgürlüklerle bağdaşmayan lokavtın yasaklanmasını;

- Memurlar dahil tüm çalışanlara sendikalaşma, grev ve toplu sözleşme haklarının kabul edilmesini;

- Devlet daireleri ve tüm kamu kuruluşlarında yeniden düzenleme ve örgütlenmeye gidilerek, bunlarda işlerin savsaklanmadan kolayca ve ivedilikle sonuçlanmasını, her kademedeki yönetici ve görevlilerin bütün yurttaşlara eşit ve saygılı davranmasını, kısacası bu daire ve kuruluşların demokratik bir yapıya kavuşturulmasını;

Kisilere ve kitlelere karşı baskı ve şiddet uygulamalarının, ırkçı, soven politikaların sona erdirilmesi için Türkiye İşçi Partisi,

- Suçluların ortaya çıkarılması gerekçesi altında veya başka nedenlerle yapılan her türlü işkence ve kötü muamelenin sona erdirilmesini, savunma hakkının kovuşturmanın her safhasında tam anlamıyla kullanılabilme imkanının sağlanmasını;

- İnsanın maddi ve manevi gelişmesini sınırlayan politik, ekonomik ve sosyal bütün engellerin kaldırılmasını öngören Anayasanın 10. maddesinin tam anlamıyla uygulanmasını;

- Yurttaşlar arasında sosyal durumu veya başka nedenler dolayısıyla ayırım gözetilmemesini; dilinden, dininden, mezhebinden, vicdani kanaat ve felsefi görüşünden dolayı kimseye maddi ve manevi baskı yapılmamasını, küçültücü muamelelerde bulunulmamasını ve Anayasa'nın buna ilişkin hükümlerinin hayata geçirilmesini;

- ırkçı, soven politika, hareket ve uygulamaların son bulmasını;

İşbirlikçi, tekelci büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerinin gerici, baskıcı ve sömürücü egemenliklerine son verecek ekonomik düzenlemelerle toplumun demokratikleştirilmesi için Türkiye İşçi Partisi,

- Dış ticaretin, bankaların ve sigorta şirketlerinin devletleştirilmesini;

- Petrol, kömür, su kuvveti gibi çeşitli temel enerji kaynaklarında ve diğer yeraltı zenginliklerindeki bütün yabancı ve özel yatırımların sona erdirilmesini; enerji ve maden kaynaklarının devlet eliyle işletilmesini;

- İşbirlikçi, tekelci büyük sermayenin ulusal pazarı kontrolü altına alan ekonomik gücünü, tekellerin egemenliğini sınırlayacak ve giderek etkisiz kılacak kamulaştırmaların yapılmasını; bu ekonomik temel üzerinde ve işlerliği olan etkin bir planlamanın uygulanmasını;

- Topraksız ve az topraklı köylüler için yurt çapında uygulanacak bir toprak reformunun ve buna bağlı olarak bir tarım reformunun yapılmasını;

- Kamu ve özel sektör işletmelerinde işçilerin, diğer kurul ve kuruluşlarda çalışanların veya üye olanların yönetim ve denetime etkin bir biçimde katılmalarının sağlanmasını;

İşçi sınıfı ve emekçi kitlelerin ekonomik, sosyal ve kültürel yaşam düzeylerinin yükseltilmesi için Türkiye İşçi Partisi,

- Devamlı artıran hayat pahalılığı ve enflasyon karşısında ücret ve maaş gelirlerinin satın alma gücünü artıracak biçimde gelistirilmesini, buna uygun yöntemlerin uygulanmasını;

- Tarım işçilerini de kapsayacak işsizlik sigortası yasasının derhal çıkarılmasını; kamu yatırımları yoluyla yeni iş imkanlarının yaratılmasını;

- Tarım işçilerinin çalışma hayatlarını demokratik bir biçimde düzenleyecek "Tarım İş Yasası"nın ivedikle çıkarılmasını;

- İş güvenliğini sağlayacak ve iş kazalarını önleyecek etkili tedbirlerin iktisatçıları kesin olarak sorumlu tutacak biçimde alınmasını ve uygulanmasını;

- Vergi yükünün çalışanların sırtına yüklenmesi sonucunu doğuran vergilendirme yöntemlerinden vaz geçilmesini; işçilerin, memurların, dar gelirli olanların, esnaf ve zanaatkarların üzerindeki vergi yükünün azaltılmasını; asgari ücretlerin, ziraatın ve ailesinin gerçekten asgari

yaşamını gerçekleştirebilecek bir düzeye çıkarılmasının ve vergi muafiyetleri sınırının da bu düzey olarak kabulünün sağlanmasını;

- Esnaf ve zanaatkarlara, küçük ve orta işletmelere ve köylülere kooperatifleşme gibi yollarla kredi imkanlarını genişletecek ve modern araç, gereç kullanımını teşvik edecek tedbirlerin alınmasını;

- Hekimliğin tüm ülke çapında tam sosyalleştirilmesini, ilaç sanayiinin devletleştirilmesini, daha kısa ve yoğun öğrenimle ülke ihtiyacını karşılayacak hekim ve yardımcı sağlık personelinin yetiştirilmesi için sağlık öğreniminin yeniden düzenlenmesini; sosyal sigortalar uygulamasının bütün çalışanları, özellikle köylüleri de kapsayacak biçimde ve amacına uygun bir şekilde kavuşturulmasını;

Eğitim, kültür ve sanat faaliyetlerinin bütün halkın faydalanmasını sağlayacak program ve planlar yapılarak yeniden düzenlenmesini; eğitimin ülkenin ekonomik ve sosyal durumu ile birlikte düşünülerek ele alınmasını, herkese yeteneklerinin oluşturulması ve geliştirilmesi imkanlarının tanınmasını; kitle haberleşme araçları, özellikle radyo ve televizyonun bu yönde görev görür hale getirilmesini,

- Toplu ulaşımı rahatça sağlayıcı ve çevre kirlenmesini önleyici modern kentleşme gereklerine uygun biçimde ve her ailenin bir konut sahibi olmasını sağlamak üzere, kentleşmede, yabancı ve yerli tekelcilerin ve onların para van kuruluşlarının müdahalelerine son verilmesini, toplu konut üretiminin emekçiler yararına kamu kuruluşları eliyle gerçekleştirilmesini ve kent toprakları ile kıyıların kamulaştırulmasını;

- Yasalardaki antidemokratik hükümlerin kaldırılarak kadınların yaşam ve çalışma koşullarının kolaylaştırılmasını, çalışan kadınların ana olma durumlarından doğan zorlukları karşılayıcı, işerliyi olan etkin tedbirlerin alınmasını, emekçi kadınlar için esit iş esit ücret kuralının titizlikle uygulanmasını, kadınların kamu işlerinin her kademesinde, toplum hayatında yer alıp toplumun gidişinde aktif oynamalarının sağlanmasını, emeklilik süresinin kapitalizmin kadını yıpratıcı yaşam koşulları dikkate alınarak yeniden saptanmasını;

- Gençlerin toplumun ekonomik ve politik hayatında daha aktif olarak yer almalarını sağlayacak tedbirlerin alınmasını, çırakların ve diğer çalışan gençlerin eğitimlerini tamamlamalarının sağlanmasını, öğrenci gençlerin, eğitimin her kademesinin yeniden düzenlenmesi ile demokratik ve fırsat eşitliğini gerçekten sağlayıcı bir öğrenime kavuşturulmalarını, öncelikle de bütün gençlere yarınlardan güven duyuracak, onlara iş bulma ve çalışma imkanlarını sağlayacak temel imkanların yaratılmasını öngörür.

Türkiye İşçi Partisi, bu somut hedeflerin gerçekleştirilmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi, ülkenin demokratikleşmesi ve emperyalizmin geriletilmesi için tüm demokratik olanakları sonuna kadar kullanarak mücadele eder.

Türkiye İşçi Partisi, bu hedefler etrafında bütün antiemperyalist ve demokratik güçlerin dayanışmasını ve eylem birliğini sağlamayı görev bilir.

Türkiye İşçi Partisi, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini işçi sınıfının sosyalist hareketinin gerekleri açısından ele alır.

SOSYALİZM GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR :

Sosyalizme Giden Yollar Açılacaktır:

Önceki bölümde belirtilen nitelikte bir eylem programı ve birliği ve böyle bir hareket içinde işçi ve mütefik emekçi sınıf ve tabakaların kendi sosyalist niteliğini koruyan mücadelesi, bu yolda atılan her adım ve kazanılan her başarı, yalnız emperyalizm ve faşizme karşı olan demokratik güçlerin etkinliğini arttırıp emperyalizmi ve faşizmi geriletmeyle kalmayacak,

- Kitlelerin politik bilincini geliştirip yükseltecek ve onları sosyalizm çizgisine sürekli yaklaştıracak,

- Sınıfsal güçler ilişkilerini kitlelerden yana geliştirerek toplum yapısında derin ve köklü dönüşümler oluşturacak ve bu oluşumu hızlandıracaktır. Sosyalizme giden yollar açılacaktır.

Sınıfsal ittifaklar yelpazesini bu süreç içinde derece derece oluşturup pekiştiren işçi sınıfı, böylesine geniş bir tabana dayanarak kendi Partisi aracılığıyla iktidara gelecek ve kendisiyle birliktede tüm kol ve kafa emekçilerini, halk kitlelerini her türlü sömürden, baskı ve şiddetten kurtararak gene bir süreç içinde Türkiye'yi, dünyanın en ileri ülkeleri arasında yer alan tam bağımsız ve özgür bir toplum düzeyine çıkaracak olan sosyalizmi gerçekleştirecektir.

Sosyalizmin Gerçekleşmesi Sürecinde :

Büyük üretim araçları kamulaştırılacak, devletçilik ve devlet sektörünün içeriği sosyalistleştirilecektir:

Türkiye İşçi Partisi iktidara geldiğinde, dış ticaret, bankalar ve sigorta ortaklıklarının tümü derhal, ulusal ekonomide kilit taşı durumunda olan diğer büyük üretim ve mübadele araçları da ekonomik-teknolojik ve toplumsal ilerlemenin gerekli kıldığı bir sıra izlenerek kamulaştırılacaktır. Yeraltı kaynakları ve ormanlar devlet mülkiyetinde olacak ve devlet eliyle işletilecektir.

Teknolojik ve ekonomik gelişme zorunlu olarak üretim ve mübadele araçlarının büyük ölçekli olmasını gerektirmektedir. Bu büyük ölçekli araçlar ve kurumların özel kapitalist mülkiyeti, ulusal ekonominin, bu mülkiyet sahibi azınlığın-sermaye sınıfının- ekonomide ve politikada egemen güç haline gelmesi sonucunu doğurmaktadır. Böyle bir durumda özel kapitalist mülkiyetin "kamu yararına aykırı" düştüğü açıktır. Bunu önlemenin yolu ise, bu mülkiyeti kamu mülkiyeti haline dönüştürmektir, yani toplumun tümüne mal etmektir. Bunun hukuksal biçimi ise devlet mülkiyetidir.

Kamulaştırmalar ve ekonomide devlet mülkiyeti yaratılması ve bunun genişletilmesi bir devlet kapitalizmi uygulaması olmayacak, sosyalizmi gerçekleştirmenin ilk evrelerinin görevleri olarak yapılacaktır. Bunun, gelişmiş kapitalist ülkelerde uygulanan veya geri ülkelerde topluma kapitalist gelişme yoluna sokan devletçilik politikasıyla bir ilgisi yoktur. Oysa çoğu kez devletçilik, devletleştirme ve devlet mülkiyeti konusunda kapitalist devletçilik politikası ve uygulamaları ile sosyalizm birbirine karıştırılmakta, düşünsel bir kargaşa ve bulanıklık meydana getirilmektedir.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde zarar eden, ama kapitalist sistemin bütünüyle ayakta kalıp işleyebilmesi için varlıklarının sürdürülmesi gereken işletmeler, hatta üretim kolları devletleştirilir. Ayrıca, büyük tekelci sermayenin dahi gücünü aşan veya bu sermayenin kendine yararlı görmediği, istekli olmadığı büyük yatırımlar da devletçe yapılır. Bu çeşit devletçilik politikasının ve devlet sektörünün sosyalizmle veya sosyalizme geçişle hiçbir ilgisi yoktur. Bir başka deyimle, bu yoldan adım adım geçilerek zamanla sosyalizm gerçekleştirilecek değildir. Tersine, devletin ekonomiye bu çeşit müdahaleleriyle burjuvazinin ekonomik ve ona bağlı olarak politik gücü korunmakta, tümüyle kapitalist sistemin devamı sağlanmaktadır.

Geri ülkelerde toplum kapitalist gelişme yoluna sokan ve o yolda tutan, henüz zayıf olan burjuvaziyi güçlendirmeye yarayan devletçilik politikası ve bir devlet sektörü yaratma ve geliştirme çabaları da sosyalizmle ilişkili değildir, bir devlet kapitalizmidir.

Devlet kapitalizmi ile sosyalist içerikli devletleştirme ve devlet sektörünü ayıran temel ölçü, devletin ve devlet mülkiyetindeki işletmeler sektörünün hangi sınıfın veya sınıflar ittifakının kontrol denetim ve hizmetinde olduğudur; ne çeşit bir üretim ilişkileri düzeninin amaçlandığıdır. Burjuvazî denetim ve hizmetinde olan devletçilik ve devlet sektörü devlet kapitalizmidir ve kapitalist sistemin, bütününde ayakta kalabilmesini, varlığını sürdürmesini sağlar. İsci sınıfının ve müttefik emekçi sınıfların denetim ve hizmetinde olan ve sosyalizme geçisi amaçlayan, devlet sektörüne sosyalist bir içerik kazandıran devlet sektörü ise sosyalizmin kuruluşunun uygulamalarındandır.

Devletçilik ve devlet sektörü yaratma ve genişletme, emeğe göre gelir ilkesi uyarınca bölüşüm ile ve devlet örgütünün tümünde olduğu gibi devlet işletmelerinin de demokratik bir biçimde yönetilip yürütülmesiyle tamamlanacaktır.

Bu kuruluşların yetki kaynağı ve sorumluluk mercii ikili olacaktır. Bir, yasalarla verilmiş yetkileri ve hesap verme durumunda oldukları üst kademeleri, bir de, işletme organlarını oluşturan işçi ve personel kitlesinden aldıkları yetkiler ve onlara karşı sorumlulukları olacaktır. Bu ikili yetki kaynağı ve sorumluluk mercii, temelde birbirinden ayrı ve kopuk değildir. İktidar, işçi ve müttefik emekçi sınıfların iktidarı olacağı ve demokratik bir biçimde olup yürütüleceği için, işletmelerin kendi emekçi kitlesinin oluşturdığı yetkili organlarla uzlaşmaz bir çelişki içinde olmayacaktır. Bu ikili yetki ve sorumluluk işçi ve emekçi kitlelerin denetim ve yürütümde olmalarını daha etkin ve işler biçimde sağlayacaktır.

Bu düzen, tabanda tek tek oluşmuş işletme, kooperatif, kurum ve başka kuruluşları temel birimler sayıp onların özgül konseylerinden başlayarak yukarı doğru şu veya bu çeşit birlikler, federasyonlar örgütlenmesi yani "autogestion" uygulaması olmayacaktır. Toplumda köklü dönüşümleri başarabilmek, toplum yapısını bütünüyle dengeli ve uyumlu olarak sosyalizm doğrultusunda gelişme yoluna sokabilmek için güçlü bir merkezi sisteme gerek vardır. Yalnız bu sistemin yukardan aşağı, tek taraflı iş görmesinin önlenmesi, kitlelerin etkin katılımının sağlanması gerekir. İşte bu ikili yetki ve sorumluluk çerçevesinde, toplum yapısını bütünüyle dengeli ve uyumlu olarak sosyalizm doğrultusunda bir gelişme yoluna sokabilecek merkezi bir sistem oluşturulurken, öte yandan bu sistem içinde kitlelerin yönetim yürütümüne etkin biçimde katılmaları sağlanacak, sosyalizmin özüne aykırı bürokratlığa son verileceği gibi yeniden doğması da önlenecaktır.

Çok sayıda küçük birimlerden oluşan üretim ve hizmet kollarına merkezi karara bağlamanın objektif olarak pratik işlerliliği yoktur. Ayrıca yatırım kaynaklarının sınırlı oluşu ekonomik-sosyal yarar açısından devlet yatırımlarında bir önceliği gerektirecektir. Hiç kuşkusuz öncelik en ileri teknolojiye temel sanayi olan ağır sanayi (madencilik ve metalurji, üretim araçları ve kimya sanayi) kurulmasında, kaynakların bu alanlara yönlendirilmesindedir.

Bu nedenlerle sosyalizmin kuruluşunda, bir yandan ekonominin kritik noktalarındaki işletmeler ekonomik ve teknolojik gelişmenin gerektirdiği sıraya göre kanulaştırılırken, öte yandan da temel sanayi devlet eliyle kurulmasına geçilecektir. Devralınan devlet işletmelerine ek olarak yapılan kanulaştırmalarla ve yeni kamu yatırımlarıyla genişletilen ve sosyalist bir içeriğe kavuşturulan devlet sektörü, ulusal ekonominin öfemi ve etkinliği devamlı artan ve genişleyen yönlendirici temel kesimi haline getirilecektir. Doğrudan merkezi karara bağlanmayan ve özel mülkiyete bırakılan iş kolları ve işletmeler merkezi planlama ile toplumun ekonomik ve sosyal gelişmesinin gerekleriyle uyumlu hale getirilecektir.

Tüm Toplum Hayatını Kapsayan Merkezi Planlama Uygulanacaktır:

Sosyalizmin kuruluşunu barıatacak böyle bir devletçilik ve devlet sektörü politikası işci ve emekçi kitlelerin ülkenin politik hayatına, devlet işlerinin yürütülmesine aktif bir biçimde katılmalarıyla ve bu katılma ve denetim altında tüm toplum işlerinin ve gidisinin rasyonel ve uyumlu bir merkezi planlamaya bağlı tutulmasıyla mümkündür.

Merkezi planlama yalnızca bir ekonomik programlama olmayacak, tüm toplum hayatını kapsayacak bir uygulama olacaktır. Çünkü yalnızca ekonomik bir sorun olmayan kalkınmanın gerçekleştirilmesi için toplumun bütün kesimleriyle birlikte uyumlu ve egüdümlü bir biçimde gelişmesi gerekir. Ayrıca bir alandaki gelişme diğer alanlarda da gelişmeyi gerekli kılmakta, örneğin hızlı bir sanayileşme teknolojisinde ve eğitimde, halk sağlığı hizmetlerinde, beslenmede vb. hızlı bir gelişme sağlanmasına bağlı olmaktadır.

Öte yandan planlama yalnızca çeritli toplumsal faaliyet alanlarının egüdümlü gelişmesi olarak da düşünülmez. Bu eylemler arasında amaçların ve varılacak hedeflerin, önceliklerin saptanması önem kazanır. Bu hedeflerin gerçekleştirilmesinde yapılacak işlerin yurt çapında coğrafi ve dengeli dağılımı da dikkate alınır.

Merkezi planlama devlet sektörü dışında kalan özel işletmeler için de uyulması zorunlu bir plan olacaktır:

Merkezi planlamanın temel görevleri den biri, kalkınmada en ileri ve uygun sonuçları, ağır sanayi ile tüketim sanayi, sanayi ile tarım arasındaki gelişme hızı oranlarını ve yatırımlardaki öncelikleri saptamak olacaktır. Halkın yaşam düzeyini belirleyen tüketimleri düşürmek koşuluyla ağır sanayie, yatırım malları yapan sanayie ağırlık verilecek. onun gelişme hızı daha yüksek olacaktır. Tüketim sanayisinin gereği gibi gelişmesi ve tüketim mallarının çoğalması, bu sanayie gerekli makine, donanım ve gereçleri yapan sanayinin kuruluş gelişmesine bağlıdır.

Sosyalizm "bir lakma bir hırka" felsefesi değildir. Herkesin aynı şeyleri yeyip içmesi, aynı giysileri giymesi gibi bir kısıla ha yatı esitliğini öngörmek de değildir. Sosyализmin ve merkezi planlanmanın, işci sınıfı ve emekçi halk kitlelerinin yaşam düzeylerini yükseltmesi, tükettikleri mal ve hizmetlerin nicelikce artmasını ve çeşitlenmesini, sağlaması asıldır. Ne var ki, tüketim kendi başına bir yaşam amacı da değildir. Yaşamın zevkini, anlamını ve amacını tüketimde aramak sosyalist felsefeye uymaz. Bu, yaşamın daraltılması ve yüzeyselleştirilmesi, insanın insan olma yeteneklerinin körttirilerek pasif bir tüketime yönlendirilmesi olur..

Sosyalizm kurulup ilerledikçe, sanayileşme hızlanıp geliştikçe, tüketim sorunu daha önem kazanacaktır; tüketim mallarında çeşitlilik, bireysel zevk ögesi, daha "lüks" sayılabilecek malların üretimi daha önemli bir yer alacaktır. Bu durumda, kapitalist toplumlar benzeri bir "tüketim toplumu"na kayılmasına önlenle dikkat edilecektir.

Merkezi planlama halkın toplum işlerinin yönetim ve yürütümüne katılmasının, demokrasinin de bir aracı olacaktır:

Türkiye İşci Partisi, merkezi planlamanın merkezde bir uzmanlar kurulu tarafından hazırlanıp kesin hale getirilerek, yukardan aşağı tek taraflı bir işlemle uygulanması anlayışında değildir. En yetenekli uzmanların yer aldığı merkezi planlama örgütü, planlama kapsamına giren tüm sektörler, iş kolları ve tek tek işletmelerle sürekli ilişki içinde olarak, karşılıklı bilgi alışverişi ve işbirliği içinde çalışacaktır. Planın hazırlanmasında, yatay bölümlerden ve dikeye kademelerden -en alttaki tek tek işletme kurumlara kadar- kendi mevcut durumları hakkında bilgiler ve planın neler getirmesi konusunda öneriler merkezi planlama örgütünde toplanacak ve örgüt bunları dikkate alarak ve ekonominin, toplumsal hayatın en verimli ve uyumlu biçimde işleyip gelişmesini sağlama hedefinin ışığı altında merkezi plan tasarısını hazırlayacak; tasarı sektörlerle, iş kollarına, işletme ve kurumlara dağıtılarak tartışılacak ve sonuçlar yeniden merkezde toplandıktan sonra değerlendirilerek plana son biçim verilecektir. Bu yöntemle hazırlanan plan meclislere gönderilecektir. Yıllık programlarda ve fiili uygulamalarda da bu ilişki, dolayım, demokratik çalışma yöntemi sürdürülecektir. Böylece merkezi planlama, halkın toplum işlerinin yönetim ve yürütümüne katılmasının, demokrasinin de bir aracı olacaktır.

Kent- köy ikiliğinin kaldırılmasına gidilecektir:

Merkezi planlamanın sanayi, hizmetler ve tarım kesimlerini plana bağlamak göz önünde bulunduracağı önemli bir nokta da kent ve köy ikiliğini, aradaki uçurumu zamanla ortadan kaldıracak tedbirleri alması olacaktır. Sanayi, kalkınmanın motoru ve eksenidir. Tarım da nüfusun beslenme ve sanayiın hammaddesi kaynağıdır. Bunları dışardan daha ucuza elde etmek mümkün olsa bile, bu yola gidilmeyle kaynaklar sonuna kadar geliştirilecektir; dışa bağımlılıktan olanaklar ölçüsünde kurtulmuş, dengeli ve uyumlu bir ulusal ekonomi meydana getirilmesi temel amaç olarak daima göz önünde bulundurulacaktır.

-24-

Toprak ve tarım reformu hem ekonomik, hem de politik yanı olan bir konudur. Böylece, 1) tarımda üretkenlik ve toplam üretim (verimlilik) arttırılacak, beslenme ve sanayi açısından gerekli ürün çeşitliliği sağlanacak ; 2) bu gelişme emekçi köylü kitleleri yararına gerçekleştirilecek, hem onların yaşam düzeyleri yükseltilecek, hem de işçi sınıfının müttefiki ve yardımcısı olarak sosyalizm davasına kazanılacaklar ; 3) büyük toprak sahibi küçük bir azınlığın sömürgeçliği ve tutucu, toplumu geriletici politik nüfuzlarına da set çekilmiş olacaktır.

Reform, bundan yararlanacak köylü kitlesinin aktif katkısıyla gerçekleştirilecektir. Reform uygulamasının bürokratik geciktirme ve engellenmelerden, amacından sapılmaktan kurtarılabilmesi için yoksul köylü kitlelerini örgütleyip bu uygulamalarda aktif rol almaları sağlanacaktır. Bu örgütlenme ve kitle katkısını sağlamada Parti'nin yerel örgütlerine önemli görev düşmektedir.

Kuşkusuz toprak ve tarım reformu, bir sorun emekçi dilimleyip dağıtmak gibi toprakları parselleyip dağıtmakla yetinmek değildir; dağıtılan toprakların yeni sahiplerine donanım ve işletme kredileri sağlamak ve teknik yardımlar yapmakla da sorun çözümlenmiş olmaz. Temel sorun, tarımsal üretimin yeniden örgütlenip düzenlenmesi (reorganizasyon) ve çağdaş teknolojiye kavuşturulmasıdır. Tarımda üretkenliğin ve toplam üretimin artması ancak böyle gerçekleştirilebilir. Çağdaş işler teknolojinin ise büyük işletmeler gerektirdiği, küçük işletmelerde kullanılmaya elverişli olmadığı bilinen bir gerçektir.

Kapitalizmde bu sorun, küçük ve orta işletmeler tasfiye edilip bunlarda çalışan tarım emekçileri mülksüzleştirilip perisan edilerek ve gittikçe büyüyen işletmeler, büyük sermayenin kontrolünde ve sömürükünde "tarlalarda fabrikalar" haline getirilerek çözümlenmeye çalışılır. "Azami kâr" hedefine yönelik sermayenin yoğunlaşma ve merkezileşmesi yasası, tarımda da insafsızca ve insan ögesini hiç hesaba katmaksızın işler.

Sosyalizmde ise teknolojik ve ekonomik sorunlar daima insan ögesini göz önünde tutarak, kitlelerin taleplerinin karşılanması ve tatmin edilmesi ön planda gözetilerek çözüme kavuşturulur. Kuşkusuz bu kavrama ve tatmin, sosyalizm doğrultusundaki gelişmeye ters düşmeyecektir nitelikte olur. Bu, hem sosyalizmin insancılığının bir sonucudur, hem de politik, hatta geniş anlamda ekonomik bir zorunluluğun ifadesidir.

Burjuva iktisatçıları, emek gücünü genellikle makinalar gibi gereçler gibi yalnızca bir "üretim ögesi" olarak görür ve sorunu öyle koyarlar. Oysa emek gücü o nitelikte bir üretim ögesi değildir; emek gücü öbür üretim ögeleri gibi cansız, tarafsız bir öge değildir. Emek gücü, o gücü harcayan insanın bütünlüğünden, kişiliğinden, umut isteklerinden koparılamaz, soyutlanamaz. Emekçinin hognutluğu, istekle çalışması, yaptığı işe subjektif bağlılığı, üretimin aksamadan ve iyi yürütmesinde, üretkenliğin yükselmesinde önemli bir ögedir. Politik yönüyle de kitlelerin desteğinin kazanılmasının önemi açıktır. İktidarın gerçek kaynağı toplum katlarındadır. Ancak işçi sınıfı emekçi kitlelerle kaynaşıp bütünleşmiş bir sosyalist parti gerekli dönüşümleri ve bu arada tarımsal üretimin reorganizasyonunu gerçekleştirebilir.

Bütün bunlardan dolayı sosyalist açıdan, toprak ve tarım reformunun, hem ekonomik- teknolojik gereklere cevap veren hem de kitlelere

kabul ettirilip benimsatılabilecek nitelikte olması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Türkiye'de yoksul köylü kitlelerinde ne derece bir "toprak açlığı" vardır, ne derece kitleler doğrudan toprak özlemi içindedir ; ne derece "daha iyi yaşamak" ve böyle bir yaşayışı sağlayabilecek bir işe sahip olma isteği ağır basmaktadır sorusu, toprak reformunun niteliğini yakından ilgilendirir. Sanayileşme, hızlı kentleşme, dış ülkelere göç ve tarımda işçileşme göz önünde tutulursa, doğrudan toprağa sahip olma ve onu işleme özleminin zamanla gücünü yitireceği söylenebilir. Bugünden toprak özlemi ve isteğinin bölgeden bölgeye değiştiği bilinmektedir.

Tarımda kooperatifleşme ve devlet çiftliklerinin durumu konuları da ayrıntılarıyla programlaştırılmadan önce, köylü kitlelerin bölge-ler itibariyle objektif ve subjektif durumlarının saptanması gerekecektir.

Böyle bir saptama başka bir açıdan da gerekli olacaktır. Modern araç ve gereçlerle yapılan ileri tarımsal üretimde nüfusun bugünkü kadar büyük bir bölümünün tarım kesiminde kalması mümkün değildir. Çok daha çeşitli, çok daha büyük ölçüde üretim, çok daha az emek kullanılarak sağlanabilmektedir. Öte yandan, gelişen sanayi emek ihtiyacı ve talebi artmaktadır. Tarım kesiminin dışa itici, sanayi kesiminin ise kendine çekici etkileri sonucu, tarımdan sanayiye ve hizmet sektörlerine büyük nüfus aktarması olacaktır ; şimdiden de bir ölçüde olmaktadır. Merkezî planlamanın çok önemli bir görevi de, tarım ile sanayi ve hizmetler, kırsal bölgelerle kentler arasında nüfus hareketini ve dağılımını düzenlemek olacaktır.

Demokrasi, Toplumsal Yaşamın Her Anında ve Her Kesiminde Gerçekleşmektedir :

Demokrasi yalnızca politik yaşam ve düzene özgü değildir. Toplumsal yaşamın ve kurumların tümü demokrasinin kapsamına girer. Demokrasi toplumun bütününe kapsadığı zaman ancak, bağımsız olmaktan çıkar ; ekonomik ve toplumsal bir öz kazınarak tam anlamda gerçekleşir. Devlet mekanizmasının emekten yına işleyebilmesi, yapılan işlerin gerçekten halk kitlelerinin yararına olabilmesi için bu kitlelerin, toplum yaşamının her kesiminin denetimine ve işlerin yürütülmesine katılması gerekir. Yönetim birimlerinin halktan kopmuş, kısıtlayıcılığı boğulmuş -kısıtlı bürokratlaşmış- bir duruma düşmemesi için halk kitlelerinin her kesim ve kuşama sesini duyurabilmesi, yönetimi etkileyebilmesi şarttır.

Türkiye İşçi Partisi'nin demokrasi anlayışına göre toplumun yönetici, yürütücü ve itici gücü işçi sınıfı ve emekçi kitlelerdir.

Bütün işçiler ve çalışanlar, çalıştıkları kurumun yönetim ve denetimine etkin biçimde katılacaktır :

Türkiye İşçi Partisi'nin iktidarında, tüm toplum yapısının demokratikleşmesi için bütün işletme, kurum ve örgütlerde çalışan işçilerin memurların ve/veya üyelerin, bağlı oldukları işletme, kurum ve örgütün yönetimine ve denetimine etkin biçimde katılmaları sağlanacaktır. Kitlelerde girişkenliğin ve toplumsal sorumluluk bilincinin geliştirilip güçlendirilmesi için halkın, çeşitli ortak hareketler nedeniyle gönüllü olarak örgütlenmesi teşvik olunacak, böyle örgütlenmeler için gerekli ortam yaratılacaktır.

26- Bütün bu yöntemlerle, bireylerin ve kitlelerin devlet ve toplum iş-
lerinin yönetimine, yürütümüne ve denetimine biçimsel olarak değil, ger-
çekten katılmaları ve yönetimin kitlelerde kökleşmesi ve onlarla bütün-
leşmesi sağlanmış olacaktır.

Yerel yönetimler, tek bir yönetim örgütlenmesinde birleştirilerek
demokratikleştirilecektir:

Türkiye İleri Partisinin iktidarında yerel yönetimler (yerel devlet
yönetimleri ve belediyeler) demokratikleştirilecek, halkın etki ve kat-
kısı gerçekleştirilecektir. Bu amaçla il ve ilçe gibi yerel devlet yöne-
timleri ile belediyeler tek bir yönetim örgütlenmesinde birleştirilecek-
tir. Yerel organlar, meclisler ve başkanları seçimle görevle gelecekler,
görevlerini basaromadıkları veya kötüye kullandıkları zaman yasalarda
gösterilecek yöntemle görevden düşürüleceklerdir. İyi işlerliğin ve gi-
rişkenliğin sağlanması için yerel yönetim organlarına ve mercilerine ge-
nis yetkiler tanınacak, ama aynı ölçüde de sorumlulukları artırılacak,
yakından denetime bağlı tutulacaklardır. Böylece, kitlelerin istekleri-
ne ve yörenin ihtiyaçlarına daha iyi karşılık verilebilmesi, merkezle
yerel merci ve organlar arasında kırtasiyeciliğin, bürokratik işlemlerin
büyük ölçüde ortadan kalkması sağlanmış, daha dinamik, işlerli ve daha
etkin bir yönetim biçimi gerçekleştirilmiş olacaktır.

Bölgesel yönetim organları geliştirilecektir:

"Bellî kamu hizmetlerinin görülmesi amacıyla birden fazla ili içine
alan çevrede bu hizmetler için yetki genişliğine sahip kuruluşlar" mey-
dana getirilecek, giderek iller gruplandırılıp bölgesel yönetim organ-
ları geliştirilecektir. 67 ilin, teker teker ve doğrudan merkeze bağlan-
ması etkin işlerliğin olan bir örgütlenme biçimi sayılamayacağından, il
ile merkez arasındaki boşluğu doldurmak üzere bölgesel düzeyde kademeler
meydana getirilecektir.

Yönetimsel bölünüm yeniden gözden geçirilerek bu bölünüm ile nüfusun
yerel dağılımı ve sosyolojik biçimlenmesi birbirine uyumlu, birbiri üzerine
çakışır hale getirilecektir. Böylece, örneğin, bir kentin veya kasn-
banın ve çevresindeki yörenin yönetim bakımından bir il veya ilçeye, eko-
nomik ve sosyal bakımlardan da başka bir il veya ilçeye başanlı olma
gibi sık rastlanan durumlar düzeltilenecektir. Bölgesel yönetimler de,
aynı veya benzeri nitelikteki iller birarada gruplandırılarak meydana
getirilecektir.

Düzeltilerek yeniden düzenlenecek yönetim sisteminde, üst kademeler
ile alt kademeler, merkezle yerel yönetim, yönetim kademeleri arasında
karşılıklı ilişkiler ve etkiler kanallarının iyi işlenmesine, bürokratik
tıkanmalar olmamasına özellikle dikkat edilecektir. Bu sistem bir "ade-
mi merkeziyetçilik" değildir; merkezi sistemin halk yararına daha iyi
işler hale getirilmesi, demokratikleştirilmesidir.

Sosyalizm yalnızca bir ekonomi ve refah sorunu değildir; insanların he-
tüm sınırlardan, baskı ve eziklikten, yabancılardan kurtulacağı
ve yeteneklerini özgürce somuna kadar geliştirebileceği bir toplum
düzeni gerçekleştirilecektir :

Önceki bölümlerde, sosyalizmin gerçekleştirme sürecinde, toplumun her
kesiminde yapılacak yeniden düzenlemelerle ilgili bazı temel tercihler

belirtilmeye çalışıldı. Bunlar hayata geçirildikçe, kol ve kafa işçiliği, köy ve kent ayırımları son bulacak; herkes toplumsal yaşamın her kesimine aktif olarak katılabilecek, her türlü sömürü, baskı ve eziklik ile yabancılaştırmalardan kurtulmuş olarak kişiliğini sonuna kadar geliştirmek imkanını elde edecektir. Bu noktada, sanayileşme ve üretimin sorunu ile insan yetiştirme, sosyalist toplumsal değerleri yerleştirme sorunu kesismekte; sosyalizmin yalnızca bir ekonomi ve refah sorunundan ibaret olmadığı ön plana çıkmaktadır. Sosyalist ekonomi ve kitlelerin maddi refahı bunun temel koşuludur, ama kendi başına yeterli koşul değildir. Böylece sanayileşme ve ekonomik kalkınma sorunu, yalnızca bu işleri başaracak teknik ve mesleki elemanları -kadroları- yetiştirmek açısından değil, ekonomik çıkarları için sosyalist moral değerleri özümlemiş insanlar yetiştirme açısından da, en geniş anlamıyla eğitim sorunu ile üst üste çıkmaktadır. Ancak karşılıklı olarak birbirlerini etkileyen, ekonomik kalkınma ve refah ile birlikte böyle bir kültürel gelişmenin yanında boy atmasıyla ki, sosyalizm tüm yönleriyle gerçekleşecek ve Türkiye'de, insanlık ailesinin sosyalist ülkeleri arasında özgür ve onurlu yerini alacaktır.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARASTIRMALARI

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ PROGRAM TASLAĞININ ANA ÇİZGİLERİ

Bölüm I: Emekçi halkımızın partisi olan TİP yurttan getirecekleri yüzyıllardır süregelen halkın yoksulluğu ancak halkın iktidara geçip gerekli reformları gerçekleştirmesi sonunda ortadan kalkacaktır. Bunun için emekçilerin hızla teşkilatlenerek bağımsız bir politik kuvvet haline gelmeleri gerektir. TİP bu tarihsel görevi görecektir. Tarihimizde aşağıdan yukarı kurulmuş ilk parti TİP dir.

Kişi olarak her birimizin insanca yaşama şartlarına kavuşması toplum olarak ileri bir ilke haline gelmemiz; ileri bir ülke haline gelmemiz de kişi olarak her birimizin insan ve şevkle çalışmaması, daha verimli olmaması bağlıdır, özellikle geri kalmış toplumlarda ekonomik ve sosyal ilerlemenin, bağımsızlık içinde kalkınmanın temel sermayesi emektir; bu emekçi halkın insanlı ve şevkli çabasıdır. Gerçekten de yaptığı işin kendisine ait olduğunu bilmekten gelen, halkın bu şevkli çabası sağlanmadıkça, ekonomik ve sosyal ilerleme, bağımsızlık içinde kalkınma gerçekleştirilemez. Hiç değilse sonsuz zorluklarla karşılaşır, her adımı bu adımla orantılı olmayan ölçüsüz fedakarlıklar halkın sonsuz ızdırıpları ile ödemek gerekir.

Bundan dolayı TİP Kurtuluş yolunun emekçi halk yığınlarından geçtiğine inanmaktadır. Kurtuluş yoluna yurt işlerinde söz ve karar sahibi olan emekçi halk kendi eliyle çizecektir.

TİP toplumcu aydınların iş ve kader birliği ettiği Türk işçi sınıfının ve onun bilimsel ve demokratik öncülüğü etrafında toplanmış bütün emekçi sınıf ve kümelerin (işçilerin, argatların, yoksul köylülerin, zanaatkarların, küçük esnafın, aylıklı ve ücretlilerin dar gelirli serbest meslek sahiplerinin, Atatürkçü, devrimci gençliğin, toplumcu aydınların, kısacası bütün emekçilerin ve emekten yana olan herkesin) kutsal yolundan iktidara yürüyen politik teşkilâttır.

TİP yurt ve dünya olaylarını Türk işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları açısından değerlendirir; onların menfaatlerini savunur hak ve hürriyetlerinin gerçekleştirilmesi için mücadele eder.

Ulusun büyük çoğunluğunu meydana getiren emekçi halk yığınları bütün zenginliklerin, bütün değerlerin gerçek yaratıcısı, sosyal gelişmenin biricik itici kuvvetidir. Üstelik bu işin ağır yükünü de onlar taşırlar. Bundan dolayı emekçi halk yığınlarının hak, hürriyet ve menfaatleri için mücadele etmek, aslında Türk ulusunun bütününe hakları, hürriyetleri ve yüksek menfaatleri için mücadeledir.

TİP ırk, din meshep, deri rengi, kadın erkek ayırımı gözetmeden ve hangi sınıftan gelirse gelsin parti program ve tüzüğünü benimsemiş, emekten yana olan bütün yurttaşlara saflarını açık tutar.

TİP yurttaşlara neler vadediyor?

1. Emekçileri bir numaralı yurttaş yapmak...
2. TİP in yurttaşa genel olarak getireceği şeyler: İnsan hakları , ekonomik ve sosyal haklar her gün uygulanan kurallar haline getirilecektir. Anayasa eksiksiz tastamam uygulanacaktır, sosyal adalet , sosyal güvenlik hayatımızda gerçekten yararlandığımız çeşitli müesseseler biçiminde gerçekleştirilecektir.
3. TİP in toplumsal sınıf ve zümreler açısından yurttaşlara somut olarak sağlayacakları: (Burada her sınıf ve zümreye bu arada sanayici ve tüccar gibi emekten yana olmayanlara bile vadedilenler belirtilecektir....)

Bölüm II: Türkiye'nin ekonomik, sosyal, politik yapısı :

Türkiye adam başına milli gelirin en düşük olduğu ülkelerden biridir. (1469 lira, tarımda 950) ...

Nufusu hızla artan bir ülkede ekonominin daha hızla gelişmesi şarttır...

Bundan dolayı bugünkü temel yapının mutlaka değiştirilmesi , Türkiye'nin hızla gelişmesini sağlayabilecek yepyeni bir yolun tutulması şarttır. Ancak kurtuluş yolunun yanlışsız çizilmesi için toplumumuzun ekonomik , sosyal ve politik yapısını bilimsel bir gözle incelemek gerek.

... Bilimsel bir inceleme her durumun hem (neden), hem (sonuç) olduğunu , fakat son bir tahlil ile ekonominin bütün öteki durumlarla ilişkisini göstermektedir. Zaten bu noktayı bugün artık kimse tartışmıyor. Bundan dolayı durumun tesbitine üretici kuvvetlerden başlayacağız. Yani Türkiye'de kullanılan üretim araçlarının teknik yapısını , üretim tekniğini, emekçilerin maharet ve verim derecesini bilim açısından mukayeseli olarak açıklayacağız.

1. Türkiye'nin maddi temel yapısı.

... Üretim araçları , üretim tekniği insan faktörü bakımından (üretim kuvvetleri)

...

2. Türkiye'nin sosyal yapısı :

Bu bölümde üretim faaliyetlerinden doğan ilişkiler, özellikle sınıf ilişkilerinin temelini kuran mülkiyet ilişkileri incelenecek

Üretim faaliyetlerinden doğan ilişkiler, genellikle üretim araçlarının özel mülkiyeti esasına dayanmaktadır. Hacım bakımından önemli olan kamu sektörü de sonunda hakim sınıflar yararına işleyen bir devlet kapitalizmidir.

... Türk işçi sınıfı :

1946 dan bu yana nicelik ve nitelik bakımından gelişme derecesi. Mesleki bakımdan teşkilatlanma derecesi; temel işçi hakları bakımından sendika hareketinin işçi sınıfımıza kazandırdıkları . (Bunların geçen zaman ve harcanan emeklere göre pek önemli şeyler olmadığı belirtilecektir)...

Orta sınıflar'ın istikrarsız durumları, genellikle yoksullaşmaları , bazı el sanatlarının ölümü veya ölmeye yüz tutması sonunda işçileşmenin doğurduğu sosyal sarsıntılar.

Sonuç: Türkiye'nin ekonomik ve sosyal yapısı , derebeylik kalıntısı ilişkiler üzerine aşılanmış bağımlı bir ticaret kapitalizmi olara tanımlanır. Toplumun bu yapısı, ekonomik ve sosyal ilerlemeyi engellemektedir. Türkiye'nin çözümlenmek zorunda olduğu mesele , hem hızlı nüfus artışının doğurduğu işsizlik, besleme, iskân gibi meseleleri çözümlenmeyi mümkün kılacak olan, hem dış ödeme açığını kapatacak olan, hem de ileri toplumlarla aramızdaki uçurumun hızla dolmasını temin edecek seviyede olan bir ekonomik gelişme kaydetmektedir. Bunun ise en başta bir yatırım işi olduğu ortadadır. Yatırımların da , ulusal ekonomimizin ağırlık noktasını , geri kalmış bir tarım üretiminden endüstri üretimine kaydıracak yönde olması gerektir. Oysa borç ve bizi daha bağımlı hale getiren ve toplumun bugünkü gerici ve tutucu yapısını besleyen dış yardımlarla bu amaç ulaşamaz. Hele beklenen hamleyi halk yığınlarının çevkli çabasıyla bu yoldan yapmak hiç mümkün değildir. Beri yandan halka karşı sosyal ve ekonomik kuvvetlerin yatırım için halktan fedakârlıklar ko-partarak tasarruf sağlanması düşünülemez.

Türkiye bugünkü ekonomik ve sosyal yapısı ile , az gelişmiş veya geri kalmış ülkelerin tipik bir örneğidir. Az gelişmiş veya geri kalmış ülkelerin en geniş tanımı : (Üretici kuvvetleri çağda seviyede gelişmemiş toplumlar) , biçiminde yapılmaktadır. Bu durum Türkiye'de derebeylik kalıntısı ekonomik ve sosyal şartlara , gelişmiş, aracı ticaret safhasında kalmış, bir kapitalizmin aşılanması ve yarı derebeylik, yarı kapitalist bir düzenin doğması biçimini almıştır.

5. Türkiyenin politik yapısı :

Türkiyenin politik yapısı sosyal ve ekonomik yapıyı yansıtmaktadır. 1946 dan bu yana uygulanan çok partili demokrasi rejimi, aslında emekçi halk yığınlarının bağımsız bir politik kuvvet meydana getirmelerini türlü yollardan önleyen ve toprak ağaları ile şehirli burjuvazinin egemenliğini sürdüren bir politik düzendir. Batı anlamında bir demokrasinin var sayılması için sermayeyi temsil eden toplum kuvvetleri karşısında, emeği temsil eden kuvvetlerin de kanun himayesinde yaşamaları, teşkilatlanmaları ve böylece toplumda bir sosyal politik dengenin kurulması şarttır.

a. Hakim sınıfların devlet ve hükümet anlayışı: Vesayet rejimi . 1946-50 dönemi tek partili vesayet rejiminden çok partili vesayet rejimine geçiş. 1950-60 dönemi ; halkın oyu ile halka karşı iktidar. 27 Mayıs 1960 dan bu yana : İşçi sınıfının politik bilincin eşliğine geliş ve emekçi halk yığınlarının uyanışı...

b. Hakim sınıfların Anayasa karşısındaki tutumları : Anayasanın getirdikleri: (İnsan ve yurttaş anlayışı, ekonomik ve sosyal haklar, sosyal adalet, sosyal güvenlik devletin emeği ve emekçileri korumakla görevli oluşu, sosyal devlet) Hakim sınıflar Anayasa karşıdirlar...

c. Çok partili rejim sosyal sınıfların temsili esasına dayanır. Anayasamızın gerçekten uygulanması TİP in varlığını zorunlu kılar Türkiye İşçi Partisi TİP Anayasayı neden savunuyor? Bu, Anayasanın eksiksiz ve kusursuz olduğu anlamına gelmez; fakat 1961 Anayasası günden şartları içinde yapılabileceklerin iyilerindendir. Ve tarihimize ileri bir adım teşkil eder.

ç. Hakim sınıfların politik parti anlayışı samimi değildir ve halk yığınlarını aldatıcı ve şaşırtıcı mahiyettedir : Esas bakımından politik partiler toplumsal sınıfları temsil ederler. Bundan dolayı esas bakımından sermayenin menfaatlerini temsil eden partilerin, bağımsız bir kişiliği; emeği temsil eden partilerin de bağımsız bir kişiliği olmak gerektir. TİP dışındaki bütün partiler büyük toprak sahiplerinin, aracı burjuvazinin menfaatlerini temsil ettikleri halde gerçek kişiliklerini gizlemişler, milletin tümünün menfaatlerini savunduklarını ileri sürmüşlerdir. TİP ise işçi sınıfının, emekçi halk sınıf ve kütanelerinin, kısacası emeği ile yaşayan, emeği ile milli gelire değer katan bütün yurttaşların partisi olduğunu açıklamaktadır. Ve bu niteliği ile Türk ulusunun en yüksek menfaatlerini temsil etmektedir.

d. Hakim sınıfların işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları karşısındaki tutumu.

Hakim sınıflar , işçi sınıfının ve emekçi halk yığınlarının bağımsız bir politik kuvvet kurmasına engel olmuşlardır, meslek teşekkülleri sendikalar kurulmasına bile istemiyerek boyun eğmişlerdir. Bugün hala sermayenin diktatörlüğünde bir sendikacılık anlayışı savunmaktadırlar.

aa- Hakim sınıfların getirdiği sendikalar kanunu, toplu sözleşme grev ve lokavt kanunu Anayasaya aykırıdır.

bb- Hakim sınıflar 15 yıl sonra gine işsizliği halledemiyceklerdir...

cc- (Hakim sınıfların yavaş yavaş şartlarını iyileştirmede köyün kalkandırılmasında memurların ve küçük esnafın durumlarını iyileştirmede olumsuz tutumları)

ex - Hakim sınıfların ekonomik ve sosyal kalkınma konularındaki olumsuz tutumu: ... Toprak ağalığı sistemi, kapkaççı, vurgunculuk sistemi, dışarıya karşı bağımlı aracı tüccarlık sistemi korunarak kalkınmak isteniyor. Oysa bu sistemler toplumun can damarlarını ellerinde bulundurdukça Türkiye'nin gittikçe geri ve bağımlı bir ülke olması mukadderdir.

aa - Planlı kalkınma : Ekonomik ve sosyal yapıyı değiştirecek köklü dönüşümler yapılmadan ve sosyal adalet sağlanmadan, yani külfeti emekçi halka yükletilerek , nimetleri hakim sınıflara dağıtmak amacı ile, milli gelirin artırılması için tavsiyeler programıdır.

bb- Karma ekonomi : Özel sektör yerine işliyen bir devletçilikle özel sektörün ortaklığı biçiminde yürütülmektedir...

cc- Hakim sınıfların endüstrileşme anlayışları: Hakim sınıflar endüstrileşmeyi ulusal bağımsızlığın şartı olarak görmüyorlar. Onlar için endüstrileşme tüketim malları üretmek ve bunları kârla satmak amacı ile girişilen bir teşebbüştür. Harcırah tüketim malları kâr üretmek için kurulacak endüstrileri donatacak ağır endüstri kolları ise külfeti halka yükletilerek devlet eliyle kurulmalıdır. ...

çç- Petrol endüstrisindeki milli menfaatlere aykırı durum ve tutum

dd- Hakim sınıfların tarım politikası : Derebeylik kalıntısı üretim sistemini tasfiye etmek, ya da derebeylik sisteminden kapitalist işletmeciliğe geçmek çabaları ...

ee- Hakim sınıfların ekonomik ve sosyal kalkınmanın finansmanında olumsuz tutum: Kalkınmanın yükü emekçi halka yükletiliyor. Dış finansman Türkiye'nin yarı-bir bağımsızlığına tehdit ediyor...

ff- 1947 dsooberi Törkiyeye yapılan dış yardımların memleketi daha bağımlı bir ölkö haline getirdiler.

gg- Ortak pazara katılma kararı : Karteller arası bir gümrük birliğidir. Kısa bir süre için Türkiyeye ufak tefek krediler sağlasa da uzun vadeli olarak ekonomimiz için ağır bir yük teşkil etmektedir. Türkiye'nin kalkınma hızını kesecek , Türk ekonomisinin bugünkü tutucu ve gerici ehenksizliği ve bağımsızlığı artmış olacaktır. Sonuç olarak da tutucu ve gerici sınıfların egemenliğini katmerleştirecektir.

f- Hakim sınıfların duygu fikir ve kültür hayatımız üzerindeki tutucu ve gerici etkileri: İki yüzlü politika ... Din ve mezhep ayrılıklarının sömürölmesi .

4 . Çözüm yolu:

Yukarıdan beri yaptığımız objektif gözlem ve incelemeler, her işin, toplumumuzun maddi yapısında ve bu geri ekonomik temel üzerine kurulmuş politik ve sosyal ilişkilerin, üretici halk kuvvetlerinin gelişmesine, Türkiye'nin ilerlemesine, hısla çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmasına kesinlikle engel oluşunda düşünlenildiğini ortaya koymuştur. Bu halde kurtuluş yolu köklü dönüşümlerle toplumun temel yapısını değiştirmektedir. Toprak ağallığı sistemi; yabancılara aracılık eden kapkaççı ticaret sistemi; millet zararına bir avuç kimsenin hayasızca aşırı zenginleşmesine yol açan sorumsuz özel çıkarıcılık sistemi bulmalıdır. Hiç kimsese düşmanlığımız yoktur .Kişi olarak toprak ağalarını da, arac: büyük spekülâtör tüccarı da, yurttaş ve insan olarak kendimize yakın bulur, hatta olmalı bir ekonomik ve sosyal sistem içinde bu kimselere, ihtisâsları yönünde bir ekonomik ve sosyal sistem içinde bu kimselere yararlı sahalarda iş verilerek şartıyla, hem kendilerine, hem yurtlarına, toplumlarına yararlı kimseler haline gelebileceklerini düşünürüz, (açılacak). Bundan dolayı çözümün her şeyden önce politik anlamda olduğuna, yani işçi sınıfının, emekçi halk yığınlarının, onlara iş ve kader birliği eden toplumcu aydınların, Atatürkçü ilericilerin , bütün sinde kuvvetlerin, tek bir politik kuvvet halinde demokratik yoldan iktidara gelmelerinin, meselelerimize çözüm bulmak daha doğrusu bulunmuş çözüm biçimlerini gerçekleştirmek için şart olduğuna inanmaktayız.

TİP işçi sınıfını ve bütün emekçi halk yığınlarını hakları hürriyetleri ve ödevleri konularında eğitip aydınlatmayı, toplumcu, ilerici aydınların emekçi halk yığınları ile kaynamasını ortam hazırlamayı ve böylece kurulacak aşağıdan yukarı geniş bir halk hareketi olarak demokratik yoldan iktidara gelmeği tarihsel

bir ödev bilir. Türkiye için, yoksul emekçi halkımız için, namuslu aydınlarımız için, başka bir kurtuluş yolu yoktur. Çözüm yolu bundan dolayı politik mahiyettedir.

Bölüm III: Temel ilkeler:

Türkiyenin ekonomik , sosyal ve politik yapısının bilim açısından incelenmesi, az gelişmiş, ya da geri kalmış bir toplum olduğumuzu ortaya koymuştur. Az gelişmiş toplumlar, üretici kuvvetleri çağdaş teknik seviyesinde gelişmemiş, ham maddeci tarımsal ekonomileri bağımlı olan toplumlardır. Aralarında derece farkları bulunmakla birlikte, geri kalmış toplumların ortak karakteristiği budur. Türkiyede bu karakteristik, derebeylik kalıntılı temel üzerine(tarım sektörü), açılanmış gelişmemiş bir kapitalizm (ticaret kapitalizmi) biçimini almıştır. Yukarıda belirtildiği gibi Türkiyenin geri kalmışlıktan kurtuluşu, emekçi halkımızın insanca yaşama şartlarına kavuşması, üretici kuvvetleri hızla çağdaş seviyeye ulaştırmak(hızla endüstrileşmek) ve derebeylik kalıntısı temel üzerine açılanmış aracı ticaret ekonomisinin tutucu ve geriletici etkilerinden sıyrılmayı zorunlu kılacaktır. Türkiye, emekçi halkının iktidara gelmesi ile asıl anlamını kazanacak, kuvvayı milliye ruhundan esinlenen demokrasi ve kapitalist olmayan bir ekonomi sistemi içinde, halkı doyulu, özgür yaşayan ileri bir toplum haline gelecek; boyuna daha ileri giden, daha haklı, daha doğru, daha insanca yaşama şartlarına gerçekleştirecek olan daha ileri bir toplum düzeninin temellerini kurmak imkânlarına böylece kavuşacaktır.

Türkiye İşçi Partisinin siyasi doktrini Milli Kuvvetler(Kuvvayı milliyeci) demokrasidir. Ekonomik ve sosyal doktrini de, emekçilerin yürütüp denetledikleri, Emekten yana, planlı bir devletçilik sistemidir. Toplumcu bir düzene geçiş safha safha gerçekleştirecektir.

1- Milli Kuvvetler (kuvvaimilliyeci) Demokrasisi:

Milli kuvvetler demokrasisi emekçi halk yığınlarının ve emekten yana bütün kuvvetlerin halk yararına, halk eliyle işleyen demokratik iktidarıdır. Milli Kuvvetler Demokrasisi, derebeyi kalıntısı toprak ağalığı ve yabancılara aracılık eden ticaret burjuvazisinin mütteliklerinin, demokratik rejimin kurulup işlenmesini destekleyen, halk yararına ekonomik kalkınmayı , sosyal ve kültürel ilerlemeyi, frenliyen, sosyal adalet ve güvenliğe karşı koyan zararlı mülus hakimiyetlerini önlemek amacını güder.

Milli kuvvetler demokrasisi rejiminin yönetici, yürütücü ve itici gücünü kuran toplumcu aydınların, Atatürkçü devrimci gençliğin iş ve kader birliği ettiği işçi sınıfı ile emekçi halk yığınları ve müttefikleri, iktidara demokratik yoldan gelirler; insanın insan tarafından sömürülmesini esasen reddeden, temel hak ve hürriyetlere gönülden bağlı ve saygılı olarak iktidarda kalırlar ve sosyal iktidardan giderler. Milli Kuvvetler demokrasisi emekçi halkımızın insanca yaşama şartlarına kavuşması ve Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda hızla kalkınması için gerekli politik ortamı kurar, "Kişinin hak ve hürriyetlerini, fert huzuru, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşamayacak surette sınırlandıran politik, ekonomik ve sosyal bütün engelleri kaldırır; insanın maddi manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar", milli kuvvetler demokrasisi emekçi halkın devlet ve idare işlerine bilfiil katıldığı, emekçilerin yurt işlerinde söz ve karar sahibi olmakla bir numaralı yurttaş haysiyetine kavuştuğu rejimin adıdır. Her türlü yabancı müdahalesine gizli ya da açık her türlü emperyalizme kesinlikle karşı koyan milli kuvvetler demokrasisi ulusal varlığımızın, egemenliğimizin ve toprak bütünlüğümüzün biricik gerçek koruyucusudur.

2-Emekçi halkın her kademede yürütümüne doğrudan doğruya katılıp denetlediği emekten yana planlı devletçilik sistemi : Yirminci yüzyılın ikinci yarısında kapitalizm ve özel teşebbüs yolu ile gari kalmış toplumlar ileri bir toplum haline gelemeyiz. Türkiye tanzimattanberi bu yoldan ilerlemeyi denemiştir; başarısızlığa uğramıştır. Bugün ise Türkiye'nin kapitalizm yolu ile ve özel teşebbüse dayanarak kalkınıp ilerlemesine artık hiç imkân yoktur.

a- Türkiye için biricik kurtuluş yolu, emekçi halkın yürütümüne katıldığı, denetlediği, emekten yana planlı devletçilik sistemidir. Emekten yana planlı devletçilik, milli kuvvetler demokrasisi rejiminin ekonomik ve sosyal yönüdür. Demokratik yoldan iktidara gelen emekçiler, ekonomik, sosyal ve kültürel ilerlemede devlati emekten yana itici, yönetici ve düzenleyici bir araç olarak kullanırlar. Emekten yana planlı devletçilik sistemi, toplumun ve emekçi halkın durmadan artan ihtiyaçlarını gerek maddi gerek kültürel alanda karşılamak amacı ile işleyen bir sistemdir. Üretici kuvvette çağdaş teknik seviyesine devlet eliyle hızla

ulaştırılır; milli hasılat ve gelir büyük bir hızla arttırılır. Bu amaçla ulusal ekonomide kilit taşı olanlardan başlayarak ve ekonomik kalkınma ve sosyal ilerlemenin gerekli kıldığı bir sıra izlenerek büyük üretim ve mübadele araçları devletleştirilir. Türkiyede bunlar esasen ya devlet elindedir, ya devletin deneti altındadır. Ya da devletin ortaklığı ile işletilmektedir. Bundan dolayı TİP iktidara gelmesi bugün olduğu gibi özel sektör yararına değil, emekçi halk yararına çalışmalarını sağlayacaktır. Ayrıca üretici kuvvetlerin çağdaş teknik seviyede geliştirilmesi, hızlı bir endüstrileşme programının gerçekleştirilmesini zorunlu kıldığından emekten yana planlı devletçilik sistemi ağır endüstri temeline dayandırılacaktır. Böylece henüz kurulmamış, ya da yeterli olmayan endüstri kolları bir plan içinde devlet eliyle kurulup işletilecektir.

b- Emekten yana planlı devletçilik sistemi bu tarihten itibaren karma bir ekonomiyi gerekli kılar; bütün ekonomik faaliyetleri devletin kendi üzerine almasında, emekçi halk için bir yarar yoktur. Toplumumuzun tarihi şartları ulusal ekonominin kilit taşı olanlar dışındaki üretim ve mübadele araçlarının özel teşebbüsün işletmeciliğine bırakılmasını gerekli kılmaktadır. Şu kadar var ki bu günkü şartlar içinde kalkınma planı özel sektör için tıpkı kama sektörü için olduğu gibi zorunlu olacaktır. Planın zorunlu olduğu demokratik plan anlayışına uygun düşen araçlarla sağlanacaktır. (Özel sektöre bırakılacak faaliyet kolları önceden açıklanacak ve bu alanda devletleştirme özel sektörün menfaatlerini göz önünde tutan haklı ve demokratik ölçüler içinde yapılacaktır).

c- Emekten yana kalkınma planı : Üretim kuvvetlerinin hızla ve ahenkli biçimde geliştirilmesi, toplumun kalkınıp ilerlemesi için ulusal ekonominin ve sosyal faaliyetlerin tümünün belirli süreler için hazırlanmış bir genel kalkınma planına göre yürütülmesini gerektirir. Ulusal hayatın ekonomik ve sosyal faaliyetlerin kişisel çıkarlar mihveri çevresinde dönmeye geniş halk yığınlarının her bakımdan gittikçe yoksullaşmasına göz yumulamaz. Toplumun ve emekçi yığınlarının durmadan artan maddi ve kültürel ihtiyaçlarının ahenkli bir biçimde hızla karşılandırılması, ekonomik faaliyetlerin sosyal faaliyetlerin bir plan içinde bu amaca yöneltilmesiyle ancak mümkün olur.

Demek ki genel kalkınma planının amacı ulusal üretimi sürekli ve ahenkli biçimde en ileri teknik temel üzerinde hızla geliştirerek, toplumu maddi ve kültürel bakımdan dünya daha ileri götürmek ve emekçi halk yığınlarının boyuna artan maddi ve kültürel ihtiyaçlarını, hatta bunların artmasını teşvik ederek karşılamaktır. Genel kalkınma planının gerek hazırlanması da gerek uygulanmasında emekçiler aktif bir rol oynayacaklardır.

TİP'in hazırladığı genel kalkınma planı yatırımları ve emel gücünü Türkiye'nin ağır endüstri temeli üzerinde hızla endüstrileşmesine ve tarımın, yurdun beslenme ihtiyaçlarına, endüstrinin ilk madde ihtiyaçlarını karşılayacak ayrıca endüstrileşmenin finansmanına yardımcı olacak seviyeye gelmesine yöneltilen olacaktır.

Planlı kalkınmanın gerektirdiği finansman gücünün sağlanması için ulusun bütün kaynakları seferber edilecektir. Emekçi halkımızın insanlı, gövülden ve şevkli çabası hiç şüphesiz en değerli sermayemizdir. Bundan başka verimsiz harcamalarda yapılacak tasarruflar; iç borçlanmalar; gerekli şekilde kullanılmayan özel sermayelerin toplumsal bakımdan verimli yatırımlara yönlendirilmesi başlıca finansman kaynaklarımızdır. Bizi bağımlı hale düşürmek amacı gütmeyen dış yardım ya da borçlardan da yararlanılabilir.

Kalkınma planı ulusal ekonominin çeşitli kesimleri arasında ahenkli gelişmeyi sağlayacak bir oran kurar. Özellikle toplumun tüketim ihtiyaçları ile ulusal sermaye birikiminin ihtiyaçları arasında bir orantı bulunması şarttır, plan bunu sağlar. Bilindiği gibi ulusal birikimin gelişen üretici kuvvetlerin tüketim ihtiyaçlarını nüfusun artısından doğan ihtiyaçları ve genel olarak ulusal ekonominin ahenkli biçimde gelişmesini karşılayacak hacimde olması şarttır. Emekten yana planlı devletçilik sisteminde ... emekçilerin alım gücü de hızla artacaktır. İşsizlik gibi kapitalist rejime özgü afetler tarihe karışacaktır.

ç- Emekten yana planlı devletçilik sisteminde tarım :

Ulusal ekonominin ağırlık noktasının devlet eliyle tarımdan endüstriye (ağır endüstri) kaydırılması, tarımın hızla geliştirilmesi için gerekli maddi temel hazırlanmış olacaktır. Bu gelişme beri yandan derebeylik kalıntısı ilişkilerin önlenmesiyle hızla gerçekleşecektir. Tarım kesimi halkın beslenme ihtiyaçlarını endüstrinin hem madde ihtiyaçlarını karşılar hale girecek

ve tarımsal maddelerin ihracından sağlanacak gelir fazlaları endüstri yatırımlarının bir kısmını karşılayacaktır. Tarım reformu ile tamamlanan hakla bir toprak reformu yapılarak bütün köylü aileleri insanca yaşamalarını sağlayacak nitelik nitelik ve nicelikte toprağa kavuşturulacaktır.

Devlet tarım, makina, tohum ve teknik yardım istasyonları her köylü ailesini üst verimle çalışmasını sağlayacaktır.

Devlet örnek işletmeleri kooperatifler ve özel işletmeler olarak tarımda karma bir üretim sistemi uygulanır. Köylü yurttaş özel işletmecilikle kooperatif işletmeciliği arasında bir tercih yapmakta tamamen serbest olacaktır. Özel işletmeciliği tercih eden köylü yurttaşlara devlet yardım istasyonları ve tarım kredi müesseseleri gerekli yardımı yapmakla ödevli bulunacaklardır.

TİP in köylü politikası, köyleri birleştirmek ve şehirle köy arasındaki, köyün geri kalmasına sebep olan ayırımları gidererek, ilerde şehir köy gelişmesinin ortadan kalkması için gerekli ortamı hazırlamak yönünde olacaktır.

d - Emekten yana planlı devletçilik sisteminde eğitim ve kültür : ... Amaç bütün yurttaşların kişiliklerini sonuna kadar geliştirmelerini sağlamaktır. Emekçi halkın yaratıcı gücünü açığa çıkartmak amacına yöneltilecektir. Yurttaşlar arasında eğitim ve öğrenim bakımından imkân eşitliği sağlanacak ve mümkün olan hızla bütün eğitim derecelerinin parasız olmasına çalışılacaktır. Politiknik eğitime öncülük verilecektir.

e - Emekten yana planlı devletçilik sisteminde emeğe göre gelir: Endüstri maddi temeli üzerinde hızla artan ulusal gelirden herkes harcadığı emeğin niteliği ve niceliği ile orantılı bir pay alacaktır. Herkes yaptığı işe ve bu işin topluma sağladığı yarara göre aylık, ücret ve gelire sahip olacaktır. Ulusal gelir EMEĞE GÖRE GELİR ilkesinin ışığı altında kişiler, sınıflar ve bölgeler arasında hakça paylaştırılacaktır.

3 - Milli kuvvetler demokrasisi ve emekten yana planlı devletçilik sisteminin temel ilkeleri :

a- Bilim biricik yol göstericimiz ve silahımızdır: TİP bilime inanır ve dayanır, tabiat kanunları gibi toplumun da kanunları bulunduğunu ve bunların insan iradesi dışında objektif mahiyette kanunlar olduğunu bilir. TİP in politikası tarih biliminin sosyolojinin ve ekonominin biliminin verilerine dayanır.

**TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV
TARİH ARAŞTIRMA VAKFI**

b- Herşey insan için : Hürriyet ve eşitlik insan varlığının ayrılmaz yüklemeleridir: İnsanın fizik ve moral gelişmesini engelliyen ekonomik, sosyal , politik bütün engeller kaldırılmalıdır. İnsan kula kul olamaz. İnsan sömürülemez. Tıp insan hak ve hürriyetlerine ve sosyal adalet ilkesine bağlıdır. #

c - Emek toplumda en yüce değerdir: Maddi manevi bütün zenginliklerin biricik yaratıcısı olan insan emeği, toplumda en yüce değerdir. Herşey emeğe göre değer alır. Bütün nimetler emeğe göre paylaştırılır, yetkiler emeğe göre kazanılır. Atatürk'ün deyişi ile " Çalışmak sayesinde bir hak iktisap ederiz. Yoksa arka üstü yatacak ve hayatını saiden muarraf geçirmek isteyen insanların bizim hayati ihtimamımız içerisinde hakkı yoktur , yeri yoktur. "

Emeğin en yüce değer tanınması insanın yabancılaştırılmasına son verecektir... Emek sadece ekonomik bir değer değil, aynı zamanda ahlaki bir değerdir.

ç - Halkçılık ve cumhuriyetçilik. İnsanın ve insan emeğinin en yüce değer olarak tanınması bizi halkçılık ilkesine götürür. Bütün zenginliklerin , maddi, manevi bütün değerlerin biricik yaratıcısı olan emekçi halk yığınları politik iktidarın da kaynağı ve yararlanıcısıdır. Herşey halktan gelir, halk eliyle halk için yapılır. Politik düzenin amacı toplumun ve emekçi halk yığınlarının boyuna artan her türlü ihtiyaçlarını artan bir hızla karşılamaktır.

Emekçi halk yığınları işçi sınıfından, yoksul köylülerden, zanaatkarlardan, esnaftan memur ve ücretlilerden, dar gelirli meslek sahiplerinden ve kafa işçilerinden, toplumsal aydınlardan ilerici Atatürkçü gençlerden kuruludur. Sınıf durumu ne olursa olsun emekten yana olan herkes , emekçi halk yığınları içinde yer alır.

Halkçılık, emekçi halkı toplumun itici, yönetici ve düzenleyici kuvveti olarak tanımak ve toplum düzeninin buna göre kurulmasına yönelmektir. Halkçılık , emekçi halkı bir numaralı yurttaş haysiyetine yükseltmektir. Halkçılık, milli kuvvetler demokrasisini gerçekleştirmek, toprak ağalığının, yabancılara aracılık eden ticaret ağalığının ve müttefiklerinin, ekonomik kalkınmayı demokrasiyi sosyal adalet ve güvenliği köstekliyen gerici ve tutucu etkilerini önlemektir. Halkçılık emperyalizmin her türlüüne sömürücülüğün her çeşidine ve insanları köleleştiren savaşlara karşı koymaktır.

belirtilmeye çalışıldı. Bunlar hayata geçirildikçe, kol ve kafa işçiliği, köy ve kent ayırımları son bulacak; herkes toplumsal yaşamın her kesimine aktif olarak katılabilecek, her türlü sömürü, baskı ve eziklik ile yabancılaştırmalardan kurtulmuş olarak kişiliğini sonuna kadar geliştirme imkanını elde edecektir. Bu noktada, sanayileşme ve üretim sorunu ile insan yetiştirme, sosyalist toplumsal değerleri yerleştirme sorunu kesismekte; sosyalizmin yalnızca bir ekonomi ve refah sorunundan ibaret olmadığı ön plana çıkmaktadır. Sosyalist ekonomi ve kitlelerin maddi refahı bunun temel koşuludur, ama kendi başına yeterli koşul değildir. Böylece sanayileşme ve ekonomik kalkınma sorunu, yalnızca bu işleri başaracak teknik ve mesleki elemanları -kadroları- yetiştirmek açısından değil, ekonomik çıkarları için sosyalist moral değerleri özümlemiş insanlar yetiştirme açısından da, en geniş anlamıyla eğitim sorunu ile üst üste çıkmaktadır. Ancak karşılıklı olarak birbirlerini etkileyen, ekonomik kalkınma ve refah ile birlikte böyle bir kültürel gelişmenin yaşamda boy atmasıyla ki, sosyalizm tüm yönleriyle gerçekleşecek ve Türkiye'de, insanlık ailesinin sosyalist ülkeleri arasında özgür ve onurlu yerini alacaktır.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

Halkçılığın devlet ve hükümet şekli cumhuriyettir. Cumhuriyetçilik fert ve züatre hakimiyetine, saltanat fikrine karşı durur. Kurtuluş savaşı Türkiyenin bu temel ilkesine TİP candan bağlıdır .

d- Devrimcilik: Halkçılığı emekten yana plankı devletçilik sistemi ile devrimci bir dünya görüşü ve devrimci bir davranış tanımlar.

Devrimcilik geri kalmış bir toplumu ileri bir toplum haline getirmek ve ileri toplumları durmadan daha çok ilerletmek için bilim ışığında köklü dönüşümler yapmaktır. Bu köklü dönüşümlerin başında toplumun geri kalmış üretici kuvvetlerini çağdaş seviyeye çıkarmak işi gelir. Bunun için de gerici ve tutucu ekonomik, sosyal ve politik ilişkilerin demokratik yoldan halk eliyle değiştirilmesi, demokratik siyasetin zorunlu kıldığı nitelikte yeniden düzenlenmesi gerekli olur. Devrimcilik hayatın yaratıcılığına ayak uydurmak , ölüme gerilikle, tutuculukla savaştık demektir.

TİP Atatürk devrimlerini gündüzün gerçekleri karşısında değerlendirmek, bağlanmış şeyler olmaktan kurtarmak amacındadır.

e - Milliyetçilik: Türk milliyetçiliği yüzyıllardır bir yarı sömürge olarak yaşadığı olan halkımızın, yabancı boyunduruğuna , emperyalizme ve kapitalizme karşı tepkisinin ideolojik planda ifadesidir. Bağımsızlık düşüncesine sıkıca bağlıdır. Türk milliyetçiliği ulusun bütün dertlerini kaderde , kıvançta ve tasada ortak , bölünmez bir bütün sayar. Milletimizin dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip bir ailesi olarak bilimde , teknikte, kültürde, ekonomide ve toplum hayatının her alanında daima yüceltmeyi bir amaç bilir. Türk milliyetçiliği ırkı, başka milletleri aşağı gören, saldırgan ve sömürücü bir ideoloji asla değildir... Türk milliyetçiliği ırkçılığı ve ona bağlanan bütün gerici, tutucu görüş ve neticeleri kesinlikle reddeder. Türkiye Cumhuriyetine yurttaşlık bağı ile bağlı herkesi Türk sayar ve yurttaşlar arasında din, dil, ırk, meshep ve cinsiyet ayırımı gözetmez.

f- Lâiklik : Gericilikle savaştık lâiklik ilkesi yeni Türkiye'nin vazgeçilmez bir ilkesidir... Cumhuriyetle beraber, din, devlet işlerinin temeli olmaktan çıkarılmış, kişisel hayatın sınırları içerisindeki kutsal ve gerçek yerini bulmuştur.

Lâiklik dini insanla Allah arasında bir iş sayar. Lâiklik asla dinsizlik demek değildir. TİP dini inançlar ve bu inançların getirdiği ibadet şekillerini kutsal bilir. Ve din ve mezhep hürriyetlerine tam bir saygı göstermeye kararlıdır.

G - Emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı olmak ve barışçılık: Kurtuluş savaşı ile yeniden doğan Türkiye'nin bağımsız yaşaması, çağdaş uygarlığa bir an önce ulaşması, emperyalizme, sömürgeciliğe ve her türlü sömürücülüğe keskinlikle karşı olmasına bağlıdır. Kendimiz için olduğu kadar başka milletler ve halklar için de emperyalizmi ve sömürücülüğü reddederiz. Bütün milletlerin özgürlüğe kavuştukları bir dünyada barış düzeninin kurulması ve korunması en yüce dileğimizdir. Büyük devletler arasında bir nükleer savaşın çıkması mutlaka önlenmelidir. Uluslararası denet altında tam bir silahsızlanmaya gidilmelidir.

h- TİP ve aile : Aileyi toplumun temeli sayarız. Ailenin çocuğun ve ananın gerçekten korunması aile hayatının kararlılık içinde geçmesi için başta mali tedbirler olmak üzere devletin her türlü tedbiri almasına gerekli görüyoruz.

i-TİP ve mülkiyet : Herkes mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Mülkiyet hakkı toplum yararına eykırı olarak kullanılmaz (Ferdî mülkiyet)

İnsanın insan tarafından sömürülmesine yarıyan üretim araçlarının (Büyük topraklar, büyük madenler , büyük fabrikalar ve başka) özel mülkiyet konusu olmasına prensip olarak karşıyız. Bunun dışında TİP in amacı her yurttaşı daha çok mal ve mülk sahibi etmektir.

ı- TİP ve din: Yurttaşların dini inançlarına karşı saygılıyız. Herkes dilediği dine bağlanmakta, istediği mezhep yolunda yürümekte tamamiyle serbesttir. Dini inançlardan dolayı kimseye baskı yapılamaz. Her türlü ibadet serbesttir. Kimse ibadete katılmaya ve dini inançlarını açıklamaya zorlanamaz. Kimse dini inançlarından dolayı kınanamaz.

Bununla beraber dinin politikaya alet edilmesi ve dini törenler bahanesiyle kamu düzeninin bozulmasına elbet göz yumulamaz.

j- TİP ve siyasi ve felsefi inançları Herkes düşünce ve inanç hürriyetine sahiptir, düşünce ve inançlarını herkes söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir ve yayabilir; felsefi ve siyasi görüş ve düşüncelerinden dolayı kimse kınanamaz, kimse bu görüşlerini açıklamaya zorlanamaz.

k- TİP ve bilim ve sanat özgürlüğü : Herkes bilim ve sanatı serbestçe öğrenmek ve öğretme hürriyetine sahiptir . Bu hürriyet sınırlanamaz. Bilim ve sanat alanlarında araştırmalar yapmak ve sonuçlarını yaymak serbesttir.

TİP sanatçıların yaratıcı güçlerini geliştirmeleri için gerekli yardımın devlet eliyle yapılmasını ister, sanatın toplum hayatındaki vazgeçilmez değerini tamamiyle takdir eder ve toplumun gelişmesinde sanat hayatının etkin bir rol oynamasını sağlayacak ortamı hazırlar.

Bölüm 4 : Vatandaşa neler getireceğiz, ne yoldan ve nasıl getireceğiz ?

A - Tarım meselesi : ...

a - Toprak reformunun topraksız ya da yeteri kadar toprağı olmayan köylüyü toprak sahibi etmek ve sömürücü büyük toprak mülkiyetini sınırlamak anlamına kullanıyoruz. Her aileye geçimini sağlayacak ve ulusal gelire tarım açısından gittikçe artan miktarda değerler katacak nicelik ve niteliklerde dağıtılacak toprağın asgari düz ölçümü bölgelere ve tarımın çeşidine göre önceden belirtilir.... Bundan başka birbirinden uzak aynı şahsa ait tarlaların tek bir parsel haline getirilmesi ele alınacaktır. Toprak sahibi olanlar topraklarını işlemek zorundadırlar.

b- Toprak reformunun demokratik yoldan gerçekleştireceğiz. TİP seçimle iktidara geldikten sonra tarım uzmanlarından kurulu bir heyete bölgelere göre dağıtılacak toprakların azami yüz ölçümünü tesbit ettirecektir. Bu sınırlar dahilinde aileleri ve kişileri topraklandırma işi köy komiteleri tarafından görülecektir. Her köyde toprak reformunu ve tarım reformunu yürütmekle görevli ve serbest seçimle iş başına gelen köylü komiteleri kurulur.

Küçük parseller halindeki devlet toprakları dağıtıma tabi tutulacak, büyük birimler ve kurulmuş devlet çiftlikleri örnek işletmeler olarak muhafaza edilecek ve geliştirilecektir. (Kooperatif denemeleri de bu çiftlikler üzerinde yapılır)

3- Tarım reformunun amacı tarım üretimini en yüksek seviyeye çıkartmaktır. Bunun için tarımda tekniğin ve bilimin en son ileri verileri ve buluşları kullanılır....

Devlet tarım ürünlerini gerçek değeriyle sattırmakla görevlidir. Satış bedelleri çeşitli araçlara yer verilmeden

üreticilerin eline geçirilir. Bu işler köy komiteleri tarafından yapılır...

B - Endüstri :

Amacımız Türk ekonomisinin sprsifik ağırlığını tarımdan endüstriye geçirmektir. Türkiye'yi ileri bir toplum haline getirmek , tarımda verimi artırmak , işsizlik problemini çözmek, ilim ve kültür alanda ileri seviyeye ulaşmak için ~~ekonomik~~ ~~ulusal~~ ~~ulusal~~ endüstrileşmeyi zorunlu görüyoruz. Endüstri ulusal bağımsızlığın genel şartıdır...

1 - Türkiye'nin endüstrileşme hareketinin TİP devlet eliyle yapacaktır. Çünkü özel teşebbüsle endüstrileşme ne ekonomimizin istenilen yönde ve hızla kalkındırmağa elverişlidir , ne de ekonomik ve mali bağımsızlığımızı korumaya elverişlidir...

2 - Temel endüstriler kurma işi öncelikle ele alınacaktır. Kurulmuş olanların devletleştirilmesi yoluna gidilecektir. Devlet elinde bulunanlar da reorganize edilecektir. (Yani verimli, kârlı , toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak işçilerin, işletmenin yönetimine katılacak ve devlet işletmeciliğinin fiyatlar üzerinde tesir edebilecek bir hale getirilebilmesi) .

3- Devlet eliyle endüstrileşme sadece temel ve ağır endüstri alanında olmayacaktır. Tüketim malı üreten endüstriler veya hafif endüstrilerin de gerekli görüldüğü takdirde devlet eliyle işletilmesi caizdir. (kaldı ki bugün de durum bu merkezdedir.

4 - Endüstrileşme ahenkli bir şekilde yani bölgelere göre ve ekonomik bakımdan işletmelerin yerinde kurulmuş olmasına göz tilecektir...

5 - Bugün %75 i devlet elinde bulunan madenlerin mülkiyeti ve işletmeciliği tamamiyle devletin elinde olacaktır... Özel sektöre maden arama ruhsatı verilmaz. Kömür ve demir işletmeleri devlet eliyle yapılır. Petrol arama ruhsatı yabancılara ve özel sektöre verilemez...

2- Yurdumuzda elektirik enerjisi potansiyelinin 53 milyar kilovat saat olduğu hesap edilmiştir. Bunu tam olarak kullanmak amacımızdır.

D- Küçük sanayi ve el sanatları : El sanatlarında güzel sanatlar bakımından değeri olan ve geleneksel olanları özel bir himaye altına alınacaktır. Bu sanayi kollarında standardizasyona gidilecektir...

f- Ticaret :

Dış Ticaret, bankacılık, sigortacılık konularında, halkın menfaatları göz önünde tutularak bu alanlar devlet eliyle ya da devlet deneti altında yürütülecektir. İç ticaret devlet açısından reorganiye edilecektir. Tüccar sınıfı bugünkü şartlar altında ekonomimizin vazgeçilmez bir unsuru olarak... devletçe denetlenecek ve himaye görecektir.

g- Hizmetler :

Kamu hizmetlerinin halkın yararına ve prensip olarak bedelsiz yapılmalari son amacımızdır...

Hizmetler: 1. Eğitim :

Müsbet bilgi kazandırmaktan başka eğitimin amacı : İşbirliği yeterliği, görüş bağımsızlığı ve ekonomik ruh vermektir. Okullar parasız olmalıdır. Eğitimin burs ve aile tahsisatı ile desteklemeyi gerekli buluyoruz... Öğrenimin bütün dereceleri laik olarak teşkilatlanacaktır. Türk ulusunun eğitim ve öğrenimini eksiksiz sağlamak , altı yaşına kadar olanlar dışında öğrenimden geçmemiş tek Türk bırakmamak için bütün ulusal kaynaklar kullanılmalıdır.

Köylünün okutulmasında bölge köy enstitülerinden yararlanılmalıdır. Orta öğrenimle yüksek öğrenimi içine alan ve bu tedrisatı beş yıla sığdıran halk üniversiteleri ve akademileri kurulmalıdır. Kültürün, sporun ve eğlencenin zararlı biçimde ticaretleştirilmesine son verilmelidir. Eğitimle birlikte gençliğin korunmasında, boş zamanların yararlı geçirilmesi yolunda tedbirler alınmasında ve uluslararası temasların sıklaştırılmasında yarar görmekteyiz.

Şehir ...

Hizmetler :2. Halk sağlığı : Halkın sağlığını koruyacak gerekli bütün tedbirler alınacaktır. Hasta vatandaşın parasız doktor, bakım ve ilaca kavuşması amaçtır....

Hizmetler: 3. İmar İskan : Her aileye bir konut sağlamak amacımızdır. Gecekondu , tek odada kalabalık ailelerin yaşaması gibi faciaları ortadan kaldıracaktır...

Hizmetler: 4. Basın Yayın: TİP Anayasada yer alan basın,söz, düşünce ve yazı hürriyetlerini emeği ile yaşayan vatandaşların hizmetlerine gerçek olarak vermek amacındadır... Radyo televizyon, eğitim ve kültür müesseseleridir. Devlet eliyle işletilirler... İnsanlığın kültür hazinesinden sayılan eserlerin dilimize çevrilmesini sağlayacağız...

Hizmetler: 5. Turizm ve dinlenme : ... Özel sektör tekeline bırakılamazlar... Turizm ve dinlenmeyi halk kitlelerinin vazgeçilmez bir ihtiyacı saymaktayız...

H- Maliye :

Vergi : Biz , Anayasada açıklanan, herkesin gücüne göre vergi ödemesi prensibine bağlı kalarak bütün vergi sistemimizin yeniden ele alınmasını istiyoruz. TİP dolaylı vergilere değil , dolayısız vergilere. iltifat eder...

Kalkınmanın finansmanı :

Tekelin işlediği Yatırım indirimi kanununun kaldırılması :

Tekelin işlediği maddelerde muhtahsil köylünün emeğini değerlendirmek ve aracı tüccarı tasfiye etmek amacımızdır. Halkın zaruri ihtiyaçları üzerindeki dolaylı vergiler azami derecede indirilecektir. Lüks sayılabilecek maddeler üzerindeki vergiler artırılacaktır.

...

K - Çalışma:

TİP çalışmaya ehil ve istekli her vatandaşa ehliyet ve kabiliyetine göre devletin iş bulmakla görevli olduğu kanısındadır, çalışmak her vatandaş için bir hak, aynı zamanda bir görevdir.

TİP işsizliği doğuran ekonomik ve sosyal nedenleri ortadan kaldırmayı amaç bilir, şu kadar var ki tam çalışma sağlanana kadar, çalışacak durumda olup da iş bulamıyan ya da işsiz kalan yurttaşın yoksul duruma düşmesinin sosyal yardım fon ve müesseseleriyle önlenmesini devletin en önemli görevlerinden sayar.

TİP işin yaşa, güce, kadın-erkek oluşa uygun düşmesini titizlikle gözetir, gençler , kadınlar çalışma şartları bakımından ayrıca korunur , çocuklar ancak okumalarını, fizik ve moral gelişmelerini, sağlıklarını engellemiyecek şartlar içinde ve kanunla belirlenecek bir yaşın üstünde çalıştırılabilirler.

Hafta tatillerinde milli ve dini bayram günlerinde çalışma yasaktır, bugünlerde ücretli tatil yapılır, sosyal ve genel hizmetlerle milli savunma ve sağlık hizmetlerinin özel durumları göz önünde tutulur.

Emekçiler dinlenme hakkına sahiptir, bu hakkın en iyi biçimde kullanılması ve ücretli izin hakkının tam gerçekleştirilmesi için gereken tedbirler alınır.

Ücret yaratılan değerle orantılı olarak emeğin niceliği ve niteliği ne göre belirlenir...

Yaşları , sağlık durumları ve beden yapıları çalışmaya elverişli olmayanlarla, çalışma sonunda emekliye ayrılanların insan onuruna yaraşır yaşama şartlarına kavuşmalarına ve her halde yoksul düşmemeleri için gerekli sosyal güvenlik tedbirleri alınır.

I - İş kanunu: İş kanunu şehirde ve köylerde bütün iş yerlerinde uygulanacaktır. Bir işçi çalıştıran iş yerleri de iş kanunu hükümlerine tabi olacaktır.

II- Milletlerarası iş teşkilatının kabul ettiği ilkeler ve esaslar : İş süresi, en az ücret, işsizlik , oynak merdiven, sağlık, ücretli dinlenme, kadın ve çocuk işçiler hakkındaki kararları ve teklifleri Türkiye'de de uygulanacaktır.

III- İş denetçileri : İş şartlarını, iş yerlerinin sağlık şartlarını ve iş kanununun uygulanmasını yerinde ve muntazaman denetlemek ve işçilerin şikayetlerini dinleyip gereğini yerine getirmek üzere iş denetçilikleri kurulur. Denetçiler sendikalarca gösterilen iki kat aday arasından mahallin en kıdemli asliye hukuk mahkemesi başkanı tarafından seçilir. Denetçilerin ödev ve yetkileri kanunla belirlenir.

IV- Çalışma süresi : TİP prensip olarak, beş gün ve kırk saat çalışma esasını kabul eder. Yılda en az bir ay ücretle dinlenme hakkıdır. Sekiz saattan çok çalıştırılma halinde sekiz saatten sonraki saatler için çift gündelik verilir. Fakat her halde çalışma süresi on saatten çok olmaz. Gece saatları en az %50 dir.

V- Ücret: İşçi ücretleri asgari bir sınırın altına düşürülemez. Yaşama asgari sınırı çalışmada insanca yaşamamanın şartlarına göre belirlenir. Kültür ve sosyal ihtiyaçlar asgari yaşama sınırı belirlenirken gözönünde tutulur. Hayat endeksinin yükselmesine paralel olarak asgari ücret sınırı da yükselir.

Ücretler her hafta başı peşin olarak ödenir. Genel tatil günleri ücretler tam olarak verilir. Tatil günü çalışanlar çift gündelik alır. Kadına çocuğa aynı işi yaptıkları takdirde farklı ücret ödenemez. Kadın ve çocuklar ağır işlerde çalıştırılamaz. İşçiler arasında gerek ücret almak ve gerekse ücret tayin etmek bakımından din, ırk, mezhep , dil ayırımı gözetilemez. Adli sabıkası olmak işe alınmaya ya da düşük ücretle çalışmak için bir neden teşkil edemez.

VI - Sağlık ve çalışma şartları : İş yerleri sürekli olarak denetlenir. Bu denetleme ödevini iş denetçileri yerine getirir. Her iş yerinde iş kazalarına , ve beklenmedik hastalıklara karşı ilk yardım ve gerekli tedaviyi yapabilecek sağlık merkezlerinin bulunması zorunludur. Çalışma şartları işçinin sağlığı için bir tehlike teşkil ediyorsa işçinin korunması hususunda fennin en son icatları mutlaka uygulanır.

VII- Doğumdan iki ay önce ve iki ay sonra tam ücretli izin her kadının hakkıdır. Bütün iş yerlerinde kreşler ve çocuk yuvaları açılacaktır.

VIII- Çocuk işçiler: Çocuklar iş yerinde eğitim ve öğrenim göreceklerdir. Yarım gün çalışacak, yarım gün de iş okuluna gideceklerdir.

IX - Yetişkin işçilerin eğitimi: Yetişkin işçiler genel eğitim ve meslek eğitimi göreceklerdir.

X - Çıraklık, usta yardımcılığı, ustalık : Çıraklıktan usta yardımcılığına ; usta yardımcılığından ustalığa geçiş her işçinin göstereceği başarıya göre belirli süreler içinde iş denetçilerinin önünde yapılacak sınavlarla belirlenir. ..

XI - Lokavt yasaktır. Onarım , temizlik ve saire nedenlerle iş yerinin kapatılması halinde işçilere ücretler tam olarak verilir.

Sendikacılık:

Sendikalar kanunu: Anayasamızın 46 cı maddesinde sendika kurma hakkı bütün çalışanlarla iş verenlere kesin biçimde tanınmıştır. Bu bakımdan, yeni kabul edilen sendikalar kanununun sendika kurma hakkını ve birlik, federasyon ve konfederasyonlar meydana getirme hakları sadece bu kanuna göre işçi sayılanlara ve iş verenlere tanınmış olması Anayasaya aykırıdır. Üstelik işçi niteliğini taşımayan kamu hizmeti görevlileri de sendika kurmak hakları ile ilgil olarak başka bir kanun çıkarılacağı öne sürülerek bu kanun dışında tutulmuşlardır. TİP sendika kurma hakkını bütün çalışanlarla işverenlere kesin olarak tanınması gereğini kabul eder. Çalışanlar denince kefası ve kolu ile bütün meslek kategorilerinde çalışanlar anlaşılmalıdır.

Sendikalar, üyelerini, çalışma alanlarına giren her konuda bütün kat ve merciler önünde temsile yetkili olmalıdır. Bunlar adına dava açabilmeli, davacı olabilmeli ve icra işlerine baş vurabilmelidir. Sendikaların davaya ya da husumete ehil olma hakkı sınırlayan bütün usul kanunları^{nın} hükümleri yürürlükten kaldırılacaktır. Sendikalar temsil yetkilerini kullanmak için temsil ettikleri kişilerin kendi üyeleri olup olmadığını gösterecekleri belge ile belirtecek ve kendilerinden başka belge aranmayacaktır.

Sendikaları yargı merciî dışındaki katların denetleme yetkisi olamaz.

Toplu pazarlık ve grev: Kabul edilen toplu sözleşme , grev ve lokavt kanunu Anayasamızın 47 ci maddesinde yer alan grev hakkının Anayasanın açık hükmüne ve sosyal adaletçi ruhuna tamamiyle aykır: bir görüşle son derece sınırlanmıştır. Kanuni ve kanun dışı grev olmalı üzere ikiye ayrılmış olan grevlerin kanun dışılığı Anayasaya göre değil, kanunun kısıtlayıcı hükümlerine göre saptanmıştır.

Bunun için TİP grevin tanımına aşağıdaki hükmün de eklenmesini şart görerek grev tanımını şöyle önerir :

" İşverenle münasebetlerinde ekonomik ve sosyal durumları korumak ya da düzeltip iyileştirmek amacıyla bir iş kolunda ya da bir iş yerinde faaliyetin bütünü ile ya da kısmen durmasına sebep olacak biçimde işçilerin anlaşarak işi bırakmalarına grev denir.

Grev halinde iş yerinin işçilerce işgali ; işyerilerindeki üretim araçlarının ilkel , ham ya da yardımcı madde ve araçların ya da iş yerinde üretilen mal ve maddelerin iş yerinden dışarı çıkarılmasını önlemek ya da işyeri çevresinde topluca bulunmak ya da iş yerine yeni işçiler alınmasına engel olunmak gibi grevin başarı ile yürütülmesi için başvurulması zorunlu olan eylemler grevin ayrılmaz, vazgeçilmez temel unsurlarıdır.

Grevin bu vazgeçilmez temel unsurları ile birlikte kullanılması hali saldırsız ve silahsız olduğu sürece kamu düzenine, mülkiyet hakkına, çalışma özgürlüğüne, genel ahlaka ve ulusal güvenliğe aykırı bir eylem olarak görülmez, gösterilemez ". Kanun lokavtı greve eşit bir hak olarak kabul etmiştir. Oysa grev ve lokavt eşit değildir. Grev bilindiği gibi işçilerin durumlarını korumak ya da daha iyiye götürmek, yani emekçinin çağdaş uygarlığı nimetlerinden yararlanmak amacı ile giriştiği bir toplum direnme hareketidir. Emekçi ile yaşayan yüzbinlerin ve milyonların toplumda hak ettikleri yeri almaları ve insanca yaşama koşullarına kavuşmaları için baş vurulan grevle milyonları ya da yüzbinleri sadece birkaç kişinin özel çıkarını sağlamak amacı ile işsizliğe ve açlığa mahkum eden lokavt elbette greve eş tutulamaz. Lokavt özgürlük ve sosyal adalet ilkeleri ile asla barışamayacak bir sonuç doğurmaktadır. Anayasamız ışığında lokavt bir hak olarak tanınamaz. (Onuncu, 41ci, 42ci maddeler ve 3cü bölüm) Anayasanın 46 cı maddesi sadece grevden bahsetmiş ve lokavta yer vermemiştir...

Sendikalar ve siyaset:

Emekçi halk yığınlarını ulusal amaçlar çevresinde birleştirmek şevkli ve inanılır çabayı sağlamak konularında sendikalar TİP in en güvenilir yardımcısı olmak durumundadırlar. Türk sendikacılığı ödevlerini, Türkiyenin geri kalmış bir ülke olduğu gerçeğinden hareket ederek belirleme zorundadır. Türk sendikacılığı toplumun temel yapısının demokratik yoldan değiştirilmesi işinde payına düşen işleri yerine getirmeli; toprak ağalarının kapkaççı sermayecilerin karşısında yer almalıdır. Türk sendikacılığı kendi gerçeklerimize dönmeli, çözüm yolunun siyasal olduğunu biran önce kavramalıdır. Çünkü işçi sorunları için ayrı bir çözüm yolu düşünülemez.

Bütün sorunlarımız birbirine bağlıdır. Ve hepsinin de çözüm yolu siyasaldır. Şu anlamdaki , örneğin herhangi bir işçi sorununa kesin ve sürekli bir çözüm yolu bilabilmesi için işçi sınıfının emekçi halk yığınlarının, toplumu aydınların toprak ağaları ve yabancıya aracılık eden spekülasyoncu büyük sermayeciler karşısında bağımsız bir siyasal güç kurmaları ve büyük Mecliste seslerini duyurmaları işlerini kendi elleriyle yürütmeleri şarttır. Bugünkü siyaset dengisinin emekten yana ağır basması sağlanmadıkça hiçbir davamız çözüm yoluna giremez. Türk işçisi ve sendikacıları bunu hergün biraz da daha iyi anlamakta ve TİP çevresinde toplanmaktadırlar.

... Siyasal bağımsızlığı korumak , ekonomik ve sosyal kurtuluş hareketini hızlandırmak işlerinde sendikalar sorumluluk taşıyor.

Bunun içindir ki işçi sınıfı bir yandan sayıları az , fakat güçleri büyük sendikalar çevresinde toplanmak , öbür yandan da kendi partileri içinde siyasal örgütlenmeye gitmek zorundadırlar. İşçi sınıfının siyasal dışında kalmasını isteyenler bugünkü kurulu düzenin bozulmasından çekinen hakim sınıflarımızdır... Dikkat edilecek bazı noktalar: TİP sendikacılığın ve sendikaların ulusal ölçüde güçlenmeleri için toplumumuzun tarihsel özellikleri ve ulusumuzun toplumsal psikolojisini gözönünde bulundurmalıdır. Çağdaş uygarlığa biran önce ulaşmak gibi ulusal bir amacımız ve bu amaca ulaşmak çabasında işçi sınıfına düşen görev unutulmamalıdır. Sendikacılık konusunda yabancı ülkelerdeki örneklerden herhangi birine körükörüne ve taklitçiliğe düşerek bağlanmaktan kesinlikle sakınmak gerekir. Sendikacılığımız tutucu geleneklerden uzak , yani merkeze körükörüne bağlı iş yapar durumdan kurtularak demokratik ilkelere uygun biçimde geliştirilmelidir. Alt tabakaların sözüne ve gerçek ihtiyaçlarına cevap veren, sorumluluğunu bilen yöneticilerin de kararlarına güvenir bir bağlılık düzeniⁿⁱⁿ yerleşmesi zorunludur.

İşçi sınıfının sosyal bir güç olarak ortaya çıkması işveren çevrelerini de yeni yeni bir takım örgüt kurmaya getirecektir. Bu da şu amaçları ödecektir:

- a - İşçi sınıfının bilinçli örgütlenmesini durdurmak ;
- b- Kurulu örgütü parçalamak;
- c - Sendikacıları yıpratma yoluyla sendikalaşma hareketini soysuzlaştırmak ;
- d - Sendikaları işçilere yararlı olmaktan çıkarmak;
- e - İşçi sendikalarını göstermelik kuruluşlar durumuna sokmak;
- f - Sendikaların ve üst kuruluşların yönetici kadrolarını kendi ekonomik, sosyal ve siyasal eğilimleri içinde eritmek ve sendikaları , işçileri oyalayıcı, kurulu düzenin mutlu azınlığı^{nl}

aynı mutlulukla yaşatıcı hale getirmek.;

g - Sendikaların yöneticilerini sermayeci çevrelerin çıkarlarına hizmet edici görüşleri savunduracak duruma getirmek suretiyle işçi örgütlerini kendi fikri denetleri altında bulundurmak.

Bu gerçekler karşısında işçi sınıfının merkezi teşkilatlanması konusunda karşılanan birinci tehlike sendikaların parçalanmasıdır. İkinci tehlike ulusal sendikaların, birliklerin, federasyonların ve konfederasyonun iş verenler ve sermayecilerin, yabancı gurupların emrine girmesidir...

Üçüncü tehlike işçileri politika dışında tutmak için çaba göstermekte olanların davranışlarıdır. Bunlar, iktidarı daima ellerinde tutanların yine iktidarda kalarak işçiler aleyhine gelişen ekonomik düzenin yürütmelerini sağlamak için mevcut siyasi kuvvetler yanına bir yenisinin eklenmemesini temine çalışan sözde işçi müdafileridir. Niyetleri istedikleri kurulu düzenin işçiler aleyhine çalışan şartlarının yine aynı şekilde dönmesini sağlayarak kendi başına sermayeci çevrelerde yararlanmaktır.

Oysa işçilerin her şeyden önce politik bir güç kazanmaları ve sendikaların yanında kendi öz partileri safında seçimle işbaşına geçmelerini sağlamak tarihi görevleridir.

İşçi sınıfı kendi partisinin saflarında bir numaralı vatandaş haysiyetiyle memlekette yeni Anayasaya tastamam uygulatma davasını başarmalıdır: .

1. Sendikalarda toplanarak meslek menfaatlerinin derinliklerine inerek tanınmış hakların zerresine bile hanel getirmemek, yeni haklar sağlanacak ortamı yaratmak, işçinin bilince ermesini geliştirmek.

2. TİP saflarında yer alarak parlamentoda güçlü bir kadro ile temsil edilmeyi başararak kanun yapıcısı durumuna gelmek.

İşçi politikanın tam içindedir. Başkalarının eteğine yapışarak Meclise girmek işçi sınıfına hiçbir şey kazandırmamıştır. Bunun içindir ki işçi sınıfı bir taraftan siyasi parti olarak kuvvetlenmek, bir yandan da güçlü sendikalar meydana getirmek zorunluğu ile karşı karşıyadır.

Sendikaların dışarıdan aldıkları mali ve teknik yardımlar Türk işçisini politik bir kuvvet olarak bilince ve örgüte kavuşturmaktan yurt meselelerinde söz ve karar sahibi olmaktan asla elikoyucu bir mahiyette olmamalıdır, bundan dolayı yardımın uluslararası işçi teşekkülü adına gayri şahsi olarak yapılması, bunun kullanılmasına yardım edenin her ne suretle olursa olsun karışmaması poli-

tik maksat güden yardımları almaktan kaçınılması şarttır.

TİP ister politikada olsun ister sendikacılıkta olsun demokratik ilkelerin vazgeçilmez unsurlar olduğu inancındadır, bu bakımdan TİP Türk işçi sınıfının toplumsal örgütler içinde başlıca zinde kuvvet olduğunu bilerek sendikacılığın gelişmesine yardımcı kararlıdır.

L - Adalet :

Mahkemelerin her derecede halka açık olması . Ölüm cezası verilmesini sağlamak. Cezaevleri ıslah edilmeli. Ve alışmaya dayanan bir infaz sistemi kurulmalıdır. Suçlu çocukların ayrı bir yönden ıslahına gidilmelidir...

Suç ve suçluluğu önliyecek sosyal tedbirler eksiksiz olarak alınmalı, klasik demokrasilerin ceza kanunlarında mevcut olmayı faşist sistemlerden iktibas alınmış biçimsel suçlar Ceza Kanunundan çıkarılmalıdır.

M - Dış Politika:

Dış politika hakkında tüzükteki temel ilkeler genişletilecek, özellikle uluslararası durumda ve doğu batı münasebetlerinde son zamanlarda beliren iyimserlikten esinlenmek suretiyle Türkiye'nin yüksek menfaatlarının tam bir bağımsızlıkla savunulması yolu tutulacaktır. TİP barışın kurulması ve korunmasından yanadır. Bu sadece emekten yana ve insancı oluşundan dolayı olmayıp, aynı zamanda geri kalmış bir ülke olarak Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasının ancak sürekli bir barış düzeni içinde gerçekleştirilebileceğini TİP in yakından bilmesinin bir sonucudur. TİP kontrollü tam bir silahsızlanmaya gidilmesi yolunda atılacak her adımı destekler ve doğu ile batı arasında karşılıklı güvenlik münasebetlerinin kurulabilmesi için Türkiye'nin aktif bir politika yürütmesi ve bu güvenliğin kurulması ile ilişkin olarak bütün askeri blokların tasfiye edilmesini Türkiye'nin ve bütün insanlığın en yüksek menfaatlarına hizmet eden bir politika olduğu inancındadır.

Türkiye Kurtuluş savaşını kazanmış olan ilk ülke olarak, kurtuluş savaşı yapan halkların bu haklı ve insanlığa hizmet eden davalarını politikası ile destekler, uluslararası kurum ve kuralarda olduğu kadar başka milletlerin iç işlerine karışmamak kaydıyla bu gibi kurtuluş hareketlerine her türlü müzaharette bulunmaktan geri kalmaz. TİP az gelişmiş ülkelerle ekonomik sosyal ve kültürel münasebetler kurmak ve geliştirmenin Türkiye'nin ve az gelişmiş milletlerin ve memleketlerin menfaatlerine olduğu kanısındadır. TİP dış politikası dünya ticaretinin uluslar arası ayırım gözetilmeksizin eşit şartlar içinde özgürlükle yürütülmesini amaç bilir.

TİP milli savunma meselelerini yukardaki ilkelerin ışığı altında, yani Türkiyenin toprak bütünlüğünün ve milli bağımsızlığın güvenlik altına alınmış olacağı, gerçekleşmiş bir dünya barış düzeni içinde değerlendirip, Türkiyenin hızlı ekonomik ve sosyal kalkınma davasının ancak bu şartlara paralel olarak gerçekleşebileceğine inanır.

N - Devlet hükümet ve idare:

Ulusal kurtuluş savaşımızın halkçı, devrimci, "taassupla istiklâlcî", dolayısıyla emperyalizme ve kapitalizme kesinlikle karşı insancıl karakteri, devlet, hükümet ve idare anlayışının özünü teşkil eder. TİP in devlet hükümet ve idare anlayışı aynı zamanda çağdaş uygarlığa ulaşma yolundaki 200 yıllık uğraşların, çabaların bir sentezi anlamındadır.

Gerçekten de devlet, hükümet ve idare anlayışımız, halkçı emekten yana devletçi, emperyalizme, kapitalizme karşı istiklâlcî ve insancıl barışçı yönleriyle kurtuluş savaşı Türkiyesine bağlanmakta; fakat insan hak ve hürriyetlerine, sosyal ve ekonomik hak ve hürriyetlere dayanan çok partili demokrasi rejimini benimsiyen yönü ile de insanlığın ortak değerlerine bağlanmaktadır.

Türkiye devleti halkçı, devrimci, emekten yana devletçi, "taassupla istiklâlcî" yürütümüne emekçi halkın doğrudan doğruya katıldığı ve insan hak ve hürriyetleri ilkesine dayanan, laik ve sosyal bir cumhuriyettir. Türkiye devleti ve ulusu ile bölünmez bir bütündür. Devletimize yurttaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür, ulusal egemenlik kayıtsız şartsız Türk ulusundur.

1 - Egemenliği Türk ulusu adına T.B.M.M. ve Anayasaya göre yetkili öteki organlar kullanır. Birtek Meclisten kurulan Türkiye B.M.M. i gizli oy, tek dereceli ve nisbi temsil usulüne göre yapılan seçimle halk seçer... B.M.M. nin kuruluşu toplunda var olan sınıfların genel nüfusa oranlarını sadakatle yansıtabacaktır. Her halde B.M.M. nin en az yarısı işçi, köylü, küçük esnaf, zanaatkâr gibi kol işçilerinden kurulu olacaktır.

Yasama yetkisi T.B.M.M. nindir. Bu yetki bir veya birkaç kişiye ya da Bakanlar Kuruluna veya idareye devrolunamaz.

Bakanlar Kurulu işçi veya memur sendikaları konfederasyonu esnaf dernekleri konfederasyonu, Üniversiteler ... ve mahalli meclisler görev ve yetkileri ile yetkili kanun teklifinde bulunabilirler...

Milletlerarası anlaşmalar ve anlaşmalara ek her türlü milletler arası belgeler T.B.M.M. nin onayından geçmeden yürürlüğe giremez, hüküm ifade etmez. Savaş ve barış ilanına yalnız T.B.M.M. i yetkilidir. Türkiye Silahlı Kuvvetleri yabancı ülkelere gönderilmesi ve yabancı silahlı kuvvetlerinin Türkiye'de bulunması T.B.M.M. ce izin verildiği takdirde bu karar halk oyuna onaylanmadıkça hüküm ifade edemez, uygulanamaz.

Yabancılarla ekonomik politik mali ve kültürel alanlarda imtiyaz tanıyan anlaşmalar yapılamaz. Türkiye bütçesinin %10 u oranında borç altına sokan anlaşmaların, Türkiye topraklarından bir parçasının yabancılar intifasına bırakılması sonucunu doğuran anlaşmaların ve yabancılarla işletmecilik hakkı tanıyan anlaşmaların halk oyuna sunulması zorunludur.

...

3. Yürütme görevini, Anayasa ve Kanunlara uygun olarak cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu yerine getirir. Cumhurbaşkanının yedi yıllık bir süre için T.B.M.M. kendi üyeleri arasından seçer, cumhurbaşkanı devleti temsil eder. Göreviyle ilgili işlemlerinden dolayı sorumlu değildir, sorumluluk başbakan ve ilgili bakana düşer. Cumhurbaşkanı B.M.M. i feshetmek ve seçimleri yenilemek yetkisine sahiptir .. Başbakan B.M.M. i üyeleri arasında Cumhurbaşkanı tarafından seçilir. Bakanlar Tür. B.M.M. üyeleri veya milletvekili seçilmek için aranan yeteneklere sahip olanlar arasından başbakanca seçilir ve cumhurbaşkanınca atanır. Bakanlar Kurulu T.B.M.M. den güven oyu isterler. Başbakan, Bakanlar ve hükümet B.M.M. ne karşı sorumludur...

4. Yargı yetkisi Türk ulusu adına bağımsız mahkemelerce kullanılır...

Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar. Hakimler azil olunamaz. Hakim olmak veya hakimlik yetkisini kullanabilmek için hukuk fakültesinden diplomalı olmak ve gerekli staj süresini bitirmek şarttır....

5. Genel Plan Meclisi toplumun bağımsızlık içinde hızlı ve ahenkli gelişmesi genel kalkınma planı ile sağlanır. Ekonomik sosyal ve kültürel alanları kapsıyan genel kalkınma planı genel plan meclisi tarafından hazırlanır. Genel plan Meclisi genel oyla seçilen yüz uzmandan kuruludur. G.P.M. üyelerinin en az yarısı işçi sendikalarının, esnaf derneklerinin köy ve işyeri komitelerinin temsilcilerinden kurulur. Genel planın

hazırlanmasında emekçi halk yığınları aktif rol oynar...
Kalkınma Planı tasarısı T.B.M.M. nin onayından geçerek kanunlaşır...

6. Halk kurulları : Köy, işyeri ve semt komiteleri, işçi ve memur sendikaları, birlikleri ve konfederasyonları, esnaf dernekleri birlikleri ve konfederasyonları, öğretmen ve öğrenci dernekleri, birlikleri ve konfederasyonları, ve her türlü meslek kurulları ulusal demokratik hayatın aktif ve vazgeçilmez unsurlarıdır. Devlet, hükümet ve idare işlerine ve genel planın hazırlanması ve uygulanmasına derece derece doğrudan doğruya katılırlar.

7 - İdare : ...

İdarenin bütün eylem ve işlemleri yargı organlarının denetine bağlıdır.

a. Merkezi idare : İl, ilçe ve bucaklarda yönetim merkezden atanmış ve merkeze karşı sorumlu memurlar eliyle yürütülür. İllerin yönetimi yetki genişliği esasına dayanır, bununla beraber halk tarafından seçilmiş mahalli organlar, merkezce atanmış bütün memurları denetmek yetkisine sahiptir.

b. Mahalli idareler : Mahalli idareler halk oyu ile seçilmiş ve tüzel kişiliği olan köy, nahiye, ilçe, belediye ve il meclislerinden kuruludur. Mahalli meclisler halkın mahalli ihtiyaçlarını karşılamak ve mahalli karakterdeki kanun hizmetlerinin yürütümü için gerekli kararlar almakla ödevlidirler...

Köy işyeri ve semt komiteleri mahalli idarelerin temel unsurlarıdır...

8. Köy, işyeri ve semt komiteleri : Her köyde ve en az on işçi çalıştıran işyerlerinde ve her mahallede veya semtte, seçimle komiteler kurulur. Bu komiteler köyün, işyerinin veya mahallenin başta ekonomik işleri olmak üzere, o birimin kültürel ve sosyal işleriyle uğraşırlar. Mahalli ve merkezi idare organlarından isteklerde bulunmağa yetkilidirler... Amaç, emekçi halkın toplum hayatına en aktif biçimde karışmasını sağlamaktır.

Die Gründung der Arbeiterpartei
der Türkei (TİP)

Jahre lang waren in der Türkei alle politischen und sozialen Regungen der Arbeiterklasse und der werktätigen Volksmassen schweren Verfolgungen ausgesetzt. 1946 hatte man auf dem Papier das Recht der Arbeiter zur Gründung von Gewerkschaften anerkannt. Das Streikrecht und die Tarifautonomie wurden jedoch weiterhin vorenthalten.

12 Gewerkschaftsfunktionäre aus der Gewerkschaftsbewegung von vor 1960 gründeten am 13.2.61 unter dem Schutz der relativ demokratischen Verfassung von 1961 eine besondere Partei für Arbeiter, die Arbeiterpartei der Türkei. Die Gründung der Arbeiterpartei nimmt in der langen und schwierigen Kampfgeschichte der Arbeiterklasse der Türkei einen besonderen Platz ein.

In dem ersten Jahr nach ihrer Gründung konnte sich die Arbeiterpartei nicht nennenswert entwickeln. Erst nach dem Eintritt von einigen bekannten Demokraten und Sozialisten begann die Arbeiterpartei sich rasch zu entwickeln und gegen die Parteien der herrschenden Klassen als die Partei der Arbeiter, der Bauern und der Volksintelligenz aufzutreten.

Die eigentliche Satzung und das eigentliche Programm der Arbeiterpartei wurden erst nach diesem Zeitpunkt vorbereitet und angenommen.

Die Satzung und das Programm
(Auszüge)

Die Arbeiterpartei der Türkei ist die demokratische, unabhängige und sozialistische Organisation der Arbeiterklasse der Türkei und aller werktätigen Klassen und Schichten (der Landarbeiter, der landlosen und landarmen Bauern, der Handwerker, der kleinen Kaufleute, der Lohn- und Gehaltsempfänger, der Berufe mit niedrigem Einkommen, der fortschrittlichen Jugend und der Intellektuellen), die unter der geschichtlich und wissenschaftlich begründeten Führung der Arbeiterklasse das Bewusstsein ihres gemeinsamen Schicksals erlangt haben.

Die Arbeiterpartei wertet die Entwicklung in der Heimat und in der Welt aus der Sicht der Arbeiterklasse und der werktätigen Massen der Türkei, verteidigt ihre Interessen und kämpft für die Verwirklichung ihrer Rechte und Freiheiten.

Die werktätigen Massen, die die grosse Mehrheit der Nation ausmachen, sind die eigentlichen Schöpfer aller Werte und aller Reichtümer, sie sind die treibende Kraft der sozialen Entwicklung und tragen deren schwere Last. Aus diesem Grunde ist der Kampf für die Rechte, Freiheiten und Interessen der werktätigen Massen im Grunde ein Kampf für die Rechte, Freiheiten und Interessen der Nation.

X

"Das Bestehen der Arbeiterpartei der Türkei ist ein Unterpfand für die Entwicklung des Kampfes für die demokratischen Rechte und Freiheiten, des anti-imperialistischen Widerstandes und der sozialistischen Bewegung. Diese Tatsache sollte von allen Mitgliedern unserer Partei und von alljeningen, die der Sache des Sozialismus vom Herzen ergeben sind, obwohl sie nicht Mitglied unserer Partei sind, erkannt werden. Sollte die Arbeiterpartei aufgelöst werden oder verboten werden, waere dies ein schwerer Schlag gegen und ein Rückschritt für alle fortschrittlichen Bewegungen in der Türkei."

(Frau Behice Boran, Vorsitzende der Arbeiterpartei, 2.3.1970)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ
TÜSTAV VAKFI

X

Die Arbeiterpartei öffnet ihre Reihen allen Bürgern ohne Ansehen der Rasse, der Religion oder Konfession, der Hautfarbe und des Geschlechts, die ihre Satzung und ihr Programm beherzigen, und auf der Seite der Werktaetigen stehen, gleichgültig welcher Klasse sie entstammen.

Das Ziel der Arbeiterpartei ist, auf der Grundlage der in der Verfassung und der anderen Gesetze verankerte Rechte und Freiheiten die Grundsätze, die in ihrem Programm dargelegt sind, zu verwirklichen.

Die Aufgabe, die Türkei in eine entwickelte Gesellschaft zu verwandeln und die Aufgabe, den werktaetigen Massen in den Angelegenheiten des Landes ein Mitspracherecht und Entscheidungsmacht einzuräumen und menschenwürdige Lebensbedingungen zu verschaffen sind verschiedene Aspekte der ein und derselben Sache. Ohne die Verwirklichung des einen kann der andere nicht verwirklicht werden. Denn ohne den begeisterten und zuversichtlichen Einsatz der werktaetigen Massen, der durch die Sicherung eines menschenwürdigen Lebens ermöglicht wird, kann die Türkei sich nicht entwickeln und das Niveau der zeitgenössischen Zivilisation nicht erreichen.

Ausgehend von dieser Grundeinschaetzung wurden die Ziele der Arbeiterpartei in ihrem Programm wie folgt formuliert:

Die Arbeiterklasse und alle werktaetigen Volksmassen zu erziehen und sie auf diese Weise in eine bewusste Kraft der nationalen Entwicklung zu verwandeln.

Den schaedlichen, das demokratische Regime verzerrenden, die wirtschaftliche, soziale, kulturelle Entwicklung, die soziale Sicherheit und Gerechtigkeit blockierenden Einfluss der Grossgrundbesitzer und der staedtischen Grosskapitalisten durch die Mitsprache der ihrer verfassungsmaessigen Rechte und Freiheiten bewussten Arbeiterklasse und der werktaetigen Volksmassen in den Angelegenheiten des Landes zurückzudaemmen und zu überwinden.

Einen staatlichen Sektor zu entwickeln, der die Industrialisierung als vorrangiges Ziel verfolgt, planmaessig für die arbeitende Bevölkerung und durch die Teilnahme der werktaetigen Massen arbeitet und in der nationalen Wirtschaft in unserem sozialen und kulturellen Leben zu einer tragenden und führenden Kraft wird.

Den privaten Sektor in einen nützlichen Teil der nationalen Wirtschaft im Rahmen des Gesamtplanes umzuwandeln.

Und auf diese Weise die politische Demokratie mit wirtschaftlichem und sozialen Inhalt zu füllen und die Bedingungen für den Übergang in eine höhere Gesellschaftsform auf demokratischem Weg vorzubereiten.

In diesem Sinne fordert die Arbeiterpartei:

a) Die Verstaatlichung der grossen Produktions- und Handelsbetriebe im Einklang mit den Prioritaeten der wirtschaftlichen

Entwicklung und ansetzend bei den Betrieben, die in der nationalen Wirtschaft eine Schlüsselstellung innehaben.

b) Den Aufbau und Betrieb der fehlenden Industriebranchen durch den staatlichen Sektor.

c) Die Ausrüstung der landlosen und landarmen Bauern mit Land und den neuesten landwirtschaftlichen Geräeten und der neuesten Technik, den Aufbau des ergiebigsten Betriebssystems (ein System, das staatliche Musterbetriebe, Produktionskooperative und private Betriebe einschliesst) und die Beseitigung der Unterschiede zwischen Stadt und Land.

d) Die vorrangige Entwicklung und Vorbereitung der allgemeinen und polytechnischen Erziehung parallel zur wirtschaftlichen Entwicklung, da die Entwicklung in Industrie und Landwirtschaft gutausgerüstete Arbeitskraefte und Kader voraussetzt.

e) Die Beschleunigung der kulturellen Arbeit, die die schöpferische Kraft der Volksmassen entfaltet und Aufbau von grossen Kulturzentren überall auf dem Lande, da die wirtschaftliche Entwicklung und der kulturelle Fortschritt sich wechselseitig beeinflussen und das Ziel nicht nur in der Erhöhung der Produktivitaet bestehen kann, sondern in der Aufhebung der Unterschiede zwischen der körperlichen und geistigen Arbeit und in der allseitigen Entwicklung der Persönlichkeit aller Bürger bestehen muss.

f) Die Verschaffung einer Arbeit für jeden Bürger, die Beseitigung der Arbeitslosigkeit von Grund aus und die Zugrundelegung des Grundsatzes "Einkommen gemäss der geleisteten Arbeit" bei der Verteilung des Nationaleinkommens.

g) Die Verfolgung einer friedlichen Aussenpolitik, die unsere nationale Existenz und Unabhaengigkeit über alles stellt und mit allen Staaten freundschaftliche Beziehungen auf der Grundlage von Gleichheit anstrebt, im Einklang mit der Charta der Vereinten Nationen steht und der Türkei des Nationalen Befreiungskampfes würdig ist.

Auf diese Weise die nationale Produktion auf der Grundlage der Schwerindustrie und der neuesten Technik und im Rahmen eines Gesamtplanes, der die sich staendig erweiterten Bedürfnisse der Werktaetigen und der Gesellschaft berücksichtigt, zu entwickeln.

Die Beendigung der Ausbeutung des Menschen durch den Menschen und die Verwandlung der Türkei in ein völlig unabhaengiges, friedliches und wahrhaft demokratisches Land auf hohem kulturellen und zivilisatorischem Niveau und im Dienste der Menschheit, in dem das Volk die Herrschaft ausübt und in brüderlicher Solidaritaet und Zusammenarbeit, in Freiheit und Gleichheit in jeder Hinsicht menschenwürdig lebt.

Die Arbeiterpartei, die mit den Stimmen des Volkes auf gesetzlichem Wege an die Macht kommt, wird die Regierungsgewalt auf gesetzlichem Wege wieder zurückgeben, wenn sie die Stimmen des Volkes verliert.

F ü r D e m o k r a t i e , n a t i o n a l e U n a b h a e n -
g i g k e i t u n d s o z i a l e n F o r t s c h r i t t

Die Arbeiterpartei leistete seit dem Tag ihrer Gründung an einen wichtigen Beitrag zur Verwirklichung der bürgerlichen Mehrparteien

demokratie.

In der Türkei wurde die Republik bereits 1923 ausgerufen, aber bis zum Jahre 1946 hatten wir eine "Einparteienherrschaft". 1946 wurde das Mehrparteiensystem angenommen, aber zugelassen waren nur die Parteien der besitzenden Klassen. Den Parteien der Arbeiter und Bauern wurde das Recht auf freie Betätigung weiterhin versagt.

Bis zur Gründung der Arbeiterpartei wurde es in unserem Lande als ein Verbrechen betrachtet, die Existenz von sozialen Klassen auch nur zu behaupten. Alle Schritte in dieser Richtung, wissenschaftliche Arbeiten, literarische Werke und sogar Gedichte wurden verfolgt und die Beteiligten mit den schwersten Strafen bestraft.

Die Arbeiterpartei hat in dem Zeitraum ihres Wirkens die reale Tatsache der Existenz der sozialen Klassen verteidigt und erreicht, dass diese Tatsache von der Öffentlichkeit akzeptiert wurde.

Im engen Zusammenhang damit hat die Arbeiterpartei eine breite Kampagne gegen die von dem faschistischen Strafgesetzbuch Mussolini Italiens in verschärfte Form übernommenen anti-demokratischen Gesetzesparagraphen 141 und 142 des türkischen Strafgesetzbuches geführt und die Aufhebung dieser Paragraphen gefordert. 1963 wurde gegen diese und andere Gesetze (unter anderem z.B. gegen die Todesstrafe) Verfassungsklage erhoben. Das Verfassungsgericht hat zwar diese Paragraphen mit 8 gegen 7 Stimmen als nicht-verfassungswidrig bestaetigt, aber seitdem wurden sie praktisch nicht mehr angewandt. Nach dem Putsch von 12. Maerz 1971 wurden zehntausende von Patrioten, Demokraten und Sozialisten auf Grund dieser Paragraphen bis zu 15 Jahren Gefaengnis verurteilt. Die Vorsitzende der Arbeiterpartei und die anderen führenden Funktionaere der Arbeiterpartei wurden von den illegalen Militaergerichte zu Gefaengnisstrafen zwischen 8 und 15 Jahren verurteilt.

Die Arbeiterpartei lehnte die rassistische Unterdrückung und gewaltsame Assimilationspolitik, die seit der Gründung der Republik gegen das kurdische Volk (es leben etwa 7 Millionen Kurden in der Türkei) praktiziert wird, entschieden ab. Die Kurden sind, obwohl sie laut Verfassung volle Bürger des Landes sind, ihrer elementarsten Grundrechte beraubt worden und müssen eine schwere Unterdrückung und Terror erleiden, allein weil sie Kurden sind.

Die Arbeiterpartei hat 1966 die Massenkundgebungen der kurdischen Werktaetigen für ihre demokratischen Rechte unterstützt.

1970 wurden in den östlichen und südöstlichen Gebieten der Türkei, wo das kurdische Volk lebt, zahlreiche Staedte und Dörfer von schwerbewaffneten Einheiten der Armee umzingelt. Unter dem Vorwand illegale Waffen zu suchen, wurden widerrechtliche Hausdurchsuchungen gemacht. Die Bewohner wurden unmenschlichen Folterungen ausgesetzt. Die Vertreter der Arbeiterpartei haben nach einer Erkundigungsreise durch diese Ortschaften die Ereignisse im Parlament zur Sprache gebracht und in einem offenen Brief an den Staatspraesidenten gegen den Terror protestiert.

Unmittelbar nach ihrer Gründung hat die TİP in sieben Provinzen an den Gemeinderatswahlen von 1963 teilgenommen und in drei grossen Staedten ihre Vertreter in die Gemeinderaete schicken können.

An den Parlamentswahlen von 1965 konnte die Arbeiterpartei bereits in 63 (von insgesamt 67) Provinzen teilnehmen. Sie propagierte unablaessig die Existenz von sozialen Klassen, die Tatsache, dass nach dem nationalen Befreiungskampf von 1919-22 die politische Herrschaft in den Händen von bürgerlichen Klassen geblieben war und infolge dessen das Land wieder seine Unabhaengigkeit verloren hat, dass die Interessen der Arbeiter und der Werktaetigen nicht von den Parteien der Kapitalisten vertreten werden, dass eine Landreform durchgeführt und Land an die landlosen und landarmen Bauern verteilt werden muss und erhielt 276 000 Stimmen. Zum ersten Mal in der Geschichte der Republik zogen 15 sozialistische Abgeordnete in das Parlament. In einigen Wahlbezirken der Staedte wie Istanbul, Ankara, Kars, Diyarbakır, Amasya konnte sie bis zu 20 % der Stimmen erhalten.

Die Abgeordneten der Arbeiterpartei haben im Parlament die Wünsche und die Interessen der Arbeiter und Bauern zum Ausdruck gebracht. Anfang 1966 hat der Sprecher der TİP im Parlament mit einer detaillierten Rede eine breite Kampagne gegen den amerikanischen Imperialismus eröffnet. Er wies darauf hin, dass auf 35 Millionen Quadratmeter des türkischen Bodens über 100 amerikanische Militaerbasen und "Einrichtungen" existieren, dass die amerikanischen Einheiten in der Türkei eine eigene Post- und Zollverwaltung aufgebaut haben, dass sie sich nicht vor türkischen Gerichten verantworten müssen, auch wenn sie straffaellig werden, dass in allen wichtigen Stellen des Staatsapparates tausenden von als "Berater" getarnten amerikanischer Agenten sitzen, dass ohne Wissen und Zustimmung des Parlaments geheime Vertraege mit den USA geschlossen worden sind, dass die türkischen Streitkraefte mit NATO Waffen ausgerüstet und unter die Befehlsgewalt der NATO gestellt worden sind und somit wichtige Hoheitsrechte preisgegeben worden sind.

In den Wahlen von 1966 für das Senat konnte die Arbeiterpartei einen Senatssitz gewinnen. Sie setzte sich unablaessig für Bodenreform, für die Nationalisierung der Bodenschaetze, für die Eindaeimmung des auslaendischen Kapitals, Annullierung der geheimen Vertraege mit den USA, für die Beseitigung der amerikanischen Stützpunkte ein.

In den Gemeinderatswahlen von 1968 konnte die TİP in verschiedenen Staedten hunderte von Sitzen gewinnen. Ihr wachsender Einfluss versetzte die bürgerlichen Parteien in Schrecken. Gemeinsam aenderten sie das Wahlgesetz. Die Parlamentswahlen von 1969 wurden unter diesem anti-demokratischem Wahlgesetz gemacht. Obwohl die Stimmen der Arbeiterpartei nicht abgenommen hatte, konnte sie diesmal nur 2 Abgeordnetensitze gewinnen.

In Jahre 1970 versuchte die Regierung Demirel (Gerechtigkeitspartei) den revolutionaeren Gewerkschaftsbund aufzulösen. Zu diesem Zweck aenderte sie das Gewerkschaftsgesetz Nr. 274 von 1963.

Der grösste Gewerkschaftsbund der Türkei ist TÜRK-İŞ. Die Leitung dieses Gewerkschaftsbundes liegt in den Händen von pro-ame-

rikanischen Elementen, die dem Gewerkschaftsbund eine Politik des "über-den-Parteien-Stehens" nach dem Beispiel der amerikanischen Gewerkschaften aufzwingen. Sie werden von den USA finanziell grosszügig unterstützt.

Einige grosse Einzelgewerkschaften, die mit der Arbeiterfeindlichen Politik von Türk-İş nicht einverstanden waren, hatten 1967 Türk-İş verlassen und den revolutionären Gewerkschaftsbund (DİSK) gegründet. Die konsequente Politik des DİSK, die die aktive Teilnahme der Arbeiter in dem politischen Kampf forderte, führte dazu, dass das Ansehen und der Einfluss des DİSK ständig stiegen.

Die alarmierten Bosse von Türk-İş und die Regierung veranlassten eine überstürzte Änderung des Gewerkschaftengesetzes. Daraufhin demonstrierten in Istanbul und İzmit über 100 000 Arbeiter gegen dieses anti-demokratische Gesetz. Die Polizei eröffnete das Feuer, 3 Arbeiter wurden erschossen, hunderte wurden verwundet. In den drei grössten Industriestaedten wurde das Kriegsrecht ausgerufen. Hunderte von Arbeitern und Gewerkschaftlern wurden verhaftet. Unter dem Schutz des Kriegsrechts warfen die Kapitalisten tausende von Arbeitern auf die Strasse.

Die Arbeiterpartei, die gegen dieses anti-demokratische Gesetz eine Verfassungsklage eröffnete, erreichte ihre Aufhebung durch das Verfassungsgericht.

K a m p f f ü r d e n F r i e d e n

1968 führte die Arbeiterpartei in der ganzen Türkei eine gross angelegte Kampagne gegen NATO, für die Rückkehr zu der friedlichen und unabhängigen Aussenpolitik der Gründungsjahre der Republik, für die Annullierung der militaerischen Verträge mit den imperialistischen Staaten, die die Türkei in einen vorgeschobenen Posten des amerikanischen Imperialismus gegen die sozialistischen Laender und gegen die Lander des Nahen Ostens verwandeln, für den Austritt aus der NATO.

In dieser Kampagne wurden hunderttausende von Flugblaettern verteilt, von Arbeitern, Bauern von der Volksintelligenz und von fortschrittlichen Wissenschaftlern wurden zehntausende von Unterschriften für eine Petition an das Parlament gesammelt.

Im gleichen Jahr wurde eine Kampagne für die Unterstützung des heldenhaften Kampfes des vietnamesischen Volkes und zur Verurteilung der unmenschlichen Greuelthaten des USA-Imperialismus. Eine Photoausstellung über die Machenschaften des Imperialismus in Vietnam wurde in den Armenviertel der Grossstaedte gezeigt. Vortragsreihen und eine Unterschriftenkampagne wurden durchgeführt. Der Vorsitzende der TİP besuchte in seiner Eigenschaft als Vorsitzender des Kommissions für Indiziensammlung des Russel-Tribunals gegen die amerikanischen Kriegsverbrechen die DRV.

T e r r o r g e g e n d i e A r b e i t e r p a r t e i

Die Arbeiterpartei, die sich für die Verwirklichung der demokratischen Rechte und Freiheiten einsetzte, wurde von dem Tag ihrer Gründung an zur Zielscheibe von blutigen Angriffen der Reaktion. Obwohl in der türkischen Verfassung "die politischen Parteien, unabhängig davon, ob sie an der Regierung oder in der Opposition sind, als unabdingbare Elemente der Demokratie" bestimmt sind, konnten sich Die Machthaber in der Türkei nie mit der Existenz der Arbeiterpartei abfinden.

- o 1962 wurde die Versammlung der TİP in Istanbul gegen die antidemokratischen Gesetze zweimal unter der Mitwirkung der Polizei angegriffen.
- o 1963 wurde eine Vorstandssitzung der TİP in Bursa von den Funktionären der Regierungspartei (Gerechtigkeitspartei) und von der Polizei angegriffen. Vier Personen, darunter der damalige Generalsekretär der TİP, C.H.Selek, wurden schwer verletzt.
- o 1964 wurde in Manisa-Akhisar ein erfolgloser Attentat gegen den Vorsitzenden der Partei organisiert.
- o 1965 wurden während der Wahlkampagne in verschiedenen Städten die Vertreter der TİP überfallen.
- o 1966 wurden in Ankara, Erzurum, Kayseri, İzmir und Sakarya die Mitglieder und Führer der TİP angegriffen. Zwei Abgeordnete der TİP (Y.Z.Bahadınlı und A.Karacı) wurden stundenlang in einem Hotel in Çorum festgehalten.
- o 1968 wurden die Kampagnen gegen NATO und Vietnam trotz massivem Terror durchgeführt. Im selben Jahr wurden der Generalsekretär der Partei, Dr. N.Sargin und andere Funktionäre in Fatsa überfallen.
- o 1968 wurden im Verlauf der Protestaktionen gegen den Besuch der 6.Flotte in Istanbul ein Mitglied der TİP (V.Demircioğlu) von den Polizisten aus dem 3.Stock des Studentenheimes, in dem er schlief, hinausgestürzt und er erlag seinen Verletzungen.
- o Im gleichen Jahr wurde in Ankara A.Savaş durch einen Angriff der Polizei getötet.
- o 1969 wurde in Istanbul eine grosse Protestdemonstration gegen den Besuch der 6.Flotte, an der über 20 000 Menschen teilnahmen, von der Polizei und von faschistischen Banden angegriffen. Unter den Augen der Polizisten wurde ein Mitglied der TİP, T.Aytaç, erstochen.
- o 1970 wurden im Osten während der Verfolgungs- und Terrorkampagne gegen das kurdische Volk zahlreiche TİP Mitglieder und Funktionäre gefoltert und tagelang illegal festgehalten.
- o 1970 wurden während der Protestkampagne gegen die Einschränkung der gewerkschaftlichen Rechte zahlreiche Parteimitglieder ins Gefängnis geworfen.

- o Im September 1970 wurde in İzmir der Gewerkschaftler und Mitglied der TİP, N.Giritlioğlu ermordet.
- o 1971 wurden die örtlichen Parteivorsitzenden der TİP in Yildizeli und Amasya, A.Uluğ und S.Atalay, ermordet.
- o Kurz danach wurden in Kırıkhan die Druckereien des örtlichen Parteivorsitzenden von faschistischen Banden überfallen. Drei Funktionäre wurden schwer verletzt, ein TİP Mitglied wurde ermordet.

Dies sind nur einige Beispiele des Terrors gegen die Arbeiterpartei. Es gab auch andere Fälle. So wurden 1969 die Fraktion der TİP während einer Parlamentsdebatte in dem Plenarsaal von den Abgeordneten der Gerechtigkeitspartei mit Eisenstangen und Pistolen angegriffen. Sie versuchten, zwei prominente TİP Abgeordnete, Ç.Altan und Y.Koçak, zu lynchen.

D i e I n t e r v e n t i o n d e r f a s c h i s t i s c h e n G e n e r a l e

Die TİP musste in dieser Atmosphäre des Terrors und der ständigen Gesetzesbrüche von Seiten der Regierung arbeiten. Insbesondere nach 1969 versuchte das Grosskapital die sich entfaltende Arbeiterbewegung zu spalten und zu isolieren. Sie versuchte durch gezielten Einsatz von Agentprovocateurs und durch ideologische Diversion die anti-imperialistische und sozialistische Jugendbewegung in undisziplinierte und abenteuerliche Bahnen zu lenken.

Die Arbeiterpartei hat die Jugend, die für im Grunde berechnete Forderungen eintrat, wiederholt vor diesen Plan des CIA, des türkischen Geheimdienstes MIT und der Demirel Regierung gewarnt. Wir zitieren aus einer Erklärung von Frau Behice Boran, Vorsitzende der TİP:

"Man hat alles mögliche unternommen, um dem im Grunde berechtigten Kampf der Jugend irrezuführen und entarten zu lassen. Dies geschah, in dem man der Jugend einredete, sie sei die Hauptkraft der Revolution, sie wäre die Vorhut der Arbeiterklasse, der Bauernmassen und der sozialistischen Bewegung. Jedoch hat man nirgends in der Welt erlebt, dass eine demokratische, anti-imperialistische oder sozialistische Bewegung unter der Führung der Jugend gesiegt hätte. Eine solche Vorstellung hat im wissenschaftlichen Sozialismus keinen Platz. Die Jugend ist mit ihrem Mut, und Dynamik in dem revolutionären Kampf, in der sozialistischen Bewegung eine sehr wichtige Kraft. Aber, nur, wenn sie mit der organisierten politischen Bewegung der Arbeiterklasse und der werktätigen Massen gemeinsam und parallel voranschreitet kann die Jugendbewegung fruchtbar und erfolgreich sein."

Die offene Diktatur des Grosskapitals bedrohte die demokratischen Kräfte unseres Landes. Die Arbeiterpartei rief um Januar 1971 alle demokratischen, fortschrittlichen und sozialistischen Kräfte zum gemeinsamen Kampf gegen den Faschismus auf. Eine Kampagne "Nein zum Faschismus" wurde eröffnet. Der Revolutionäre Gewerkschaftsbund (DISK), die Gewerkschaft der Volksschullehrer, Universitätsdozenten, die Sozialistische Jugendorganisation, fortschrittliche Schriftsteller unterstützten diesen Aufruf. Eine

halbe Million Flugblaetter wurden verteilt, hunderte von Parteimitgliedern wurden in dieser Kampagne von der Polizei angegriffen, verhaftet und vors Gericht gestellt.

Nach zwei Monaten kam der Putsch der faschistischen Militaers.

Das mit dem Imperealismus verfilzte Grosskapital war in eine Sackgasse geraten und benötigte ein anti-demokratisches, verfassungswidriges Regime. Die Monopolbourgeoisie und der amerikanische Imperialismus waren nicht bereit, die elementarsten bürgerlichen Freiheiten und Rechte zu dulden. Die mit Gewalt und blutigem Terror zum Abenteuerertum getriebene Jugendbewegung wurde als eine Ausrede benützt. Man verhaengte das Kriegsrecht über 11 Provinzen des Landes.

Gleichzeitig wurde ein neues, anti-demokratisches Kriegsrecht verabschiedet. Die Arbeit der politischen Parteien wurde weitgehend eingeschaenkt. Zehntausende Demokraten, fortschrittliche Bürger und Sozialisten wurden eingekerkert.

Die Arbeiterpartei verteidigte die demokratischen Rechte bis zum letzten Augenblick. Gegen das neue Kriegsrechtsgesetz wurde verfassungsklage erhoben. Monate spaeter, nachdem die Arbeiterpartei bereits verboten, ihre Funktionaere verhaftet waren, annullierte das Verfassungsgericht dieses Gesetz. Aber inzwischen hatte man mit Hilfe dieses Gesetzes tausende von Patrioten gefoltert und verurteilt und drei Maenner hingerichtet.

D a s V e r b o t d e r A r b e i t e r p a r t e i

Nach der Ausrufung des Kriegsrechts wurde die Führung der Arbeiterpartei verhaftet. Gleichzeitig wurde beim Verfassungsgericht das Verbot der TİP beantragt. Unter einer Welle von Unterdrückung und Terror beschloss das Verfassungsgericht das Verbot der Arbeiterpartei.

Bei der Begründung für das Verbot der Arbeiterpartei stützte sich das Verfassungsgericht auf eine der Beschlüsse des IV. Parteitages der TİP. Dieser Beschluss lautet wie folgt:

Der Parteitag stellt fest,

- o dass im Osten der Türkei das kurdische Volk lebt,
- o dass gegenüber diesem Volk seit jeher eine Politik der faschistischen Unterdrückung, des Terrors und der gewaltsamen Assimilation verfolgt wird,
- o dass der Kampf des kurdischen Volkes für seine verfassungsmaessigen Bürgerrechte und alle anderen demokratischen Forderungen durch die Arbeiterpartei unterstützt wird,
- o dass die kurdischen und türkischen Sozialisten durch gemeinsame Arbeit in den Reihen der Partei den Kampf des kurdischen Volkes für seine demokratischen Rechte mit dem Kampf der Arbeiterklasse für die sozialistische Revolution zu einer einheitlichen und maechtigen revolutionaeren Woge verschmelzen müssen,

- o dass die Arbeiterpartei die kurdische Frage aus der Sicht der Erfordernisse des Kampfes für die sozialistische Revolution beurteilt.

Soweit der Beschluss des Parteitages. Die türkische Verfassung fordert, dass vor dem Gesetz alle Bürger gleich sein sollen und niemandem wegen seiner Religion, seiner Konfession, seiner Sprache oder seiner Rasse eine unterschiedliche Behandlung zuteil werden darf. Als Türke gilt, wer die türkische Staatsbürgerschaft besitzt. Die offizielle Sprache des Staates ist türkisch.

Selbst aus diesen Bestimmungen geht es hervor, dass in der Türkei ethnische Gruppen mit verschiedenen Sprachen existieren und diese die gleichen Rechte genießen.

Auf der anderen Seite wurden die Kurden seit der Gründung der Republik wiederholt Opfer von grossen Massakern, des Terrors und der Unterdrückung. Auch vor dem faschistischen Putsch vom 12.3.71 wurde in dem Rahmen des allgemeinen Provokationsplanes in den Gebieten mit kurdischer Mehrheit eine Terrorwelle organisiert. Dörfer und Städte wurden überfallen, die Einwohner wurden gefoltert, mehrere Menschen wurden ermordet.

Die Arbeiterpartei hatte gegen diesen Terror protestiert. Der IV. Parteitag fiel zeitlich mit dieser Kampagne zusammen. In dieser Situation war es eine demokratische Pflicht und Selbstverständlichkeit, dass die Arbeiterpartei diesen Beschluss fasste. Die Mitglieder der Arbeiterpartei sind stolz darauf.

Es ist eine geschichtliche Tatsache, dass in der Türkei etwa 7 Millionen Kurden leben. Nicht nur in der Türkei, sondern auch in Iran, Irak, Syrien und der UdSSR leben Kurden.

Selbst der Ministerpräsident der faschistischen Generale, Prof. Erim, musste in einem Interview mit dem Reporter von "le Monde" (Juli 1971) zugeben, dass in der Türkei etwa 4,5 Millionen Kurden leben. Der Pressesprecher der selben Regierung, der Minister I. Arar sprach sogar von der Existenz von 6 Millionen Kurden.

Das Verfassungsgericht verbot die Arbeiterpartei wegen ihrer Stellungnahme zur kurdischen Frage. Die illegalen faschistischen Militäergerichte hingegen verurteilten die Mitglieder der TİP auf Grund der zehnjährigen Satzung und des Programms der Partei, "wegen Leitung einer kommunistischen, illegalen Organisation" zu Gefängnisstrafen zwischen 8 und 15 Jahren. Dabei hatte das Verfassungsgericht in dem Verbotsprozess auch diese Anschuldigungen untersucht und kein Anhaltspunkte für ein Verbot gefunden. Auch waren die Satzung und das Programm der TİP in ihrem zehnjährigen Bestehen niemals von einem zivilen Gericht beanstandet worden. Das allein zeigt die Haltlosigkeit der Urteile der Militäergerichte.

1

X

Behice BORAN: Der Lebensweg einer tapferen Frau

Frau Dr. Behice BORAN, die 63 jaehrige Vorsitzende der Arbeiterpartei der Türkei (TIP), wurde von einem Militaergericht zu 15 Jahren Gefaengnis verurteilt und wird zur Zeit, ungeachtet ihres schlechten Gesundheitszustandes in Einzelhaft gehalten.

Für Frau Behice BORAN, die sich ein Leben lang für den Kampf gegen die Reaktion, gegen die Feinde des Volkes und gegen den Faschismus eingesetzt hat, ist es nicht zum ersten Mal, dass sie zur Zielscheibe der Angriffe der anti-demokratischen Kraefte wird.

Sie befand sich bereits in den dunklen Tagen der "eine Partei - ein Führer" Epoche von vor 1946 in den Reihen der Kaempfer für die Demokratie und spielte mit den von ihr herausgegebenen Zeitschriften "Heimat und Welt" und "Schritte", eine wichtige Rolle.

Nach dem sie an der Universitaet von Michigan auf dem Gebiet der Soziologie promoviert hatte, arbeitete sie in den Jahren 1938-46 an der Universitaet von Ankara als Dozentin für Soziologie und trat mit ihren empirischen Arbeiten hervor, die zu den ersten ernstzunehmenden Untersuchungen auf diesem Gebiet zaehlten.

Frau Behice BORAN wurde 1946 gemeinsam mit solchen international bekannten Wissenschaftlern wie Prof. Niyazi BERKES (jetzt Dozent an der Graduate Studies and Research Abteilung der McGill University, Montreal) und Prof. Pertev Naili BORATAV (jetzt Dozent an der Ecole Pratique des Hautes Etudes, Paris) auf Betreiben von rassistisch-nationalistischen Kreisen von ihren Aufgaben an der Universitaet von Ankara enthoben. Sie gewann zwar den anschliessenden Prozess, doch hatte inzwischen das Ministerium für Erziehung den Lehrstuhl für Soziologie an ihrer Fakultaet aufgelöst, allein, um Frau Behice BORAN nicht mehr anstellen zu müssen.

Gemeinsam mit anderen Freunden gründete Frau Behice BORAN 1949 den "Verein der Freunde des Friedens" und wurde zu ihrem Vorsitzenden.

1950 schickte die damalige türkische Regierung türkische Einheiten in den Korea-Krieg ohne das Parlament auch nur gehört zu haben. Der Verein, der dagegen mit einem Flugblatt protestierte, wurde verboten und ihre leitenden Mitglieder wurden verhaftet.

Frau Behice BORAN und ihre Freunde wurden vor ein Gericht gestellt, das aus drei Offizieren und zwei Militaerrichtern bestand. Sie wurden auf Grund eines anti-demokratischen Gesetzes zum Gefaengnis verurteilt. Ausserdem verlor sie ihre Bürgerrechte auf Lebenszeit. Ihren Sohn gebar Frau Behice BORAN im Gefaengnis.

Nach der Entlassung aus dem Gefaengnis, als die Türkei zum Schauplatz eines wütenden McCarthyismus geworden war, verdiente sie sich ihren Lebensunterhalt als Dolmetscherin.

Die Annahme der neuen Verfassung von 1961 in einem Volksentscheid brachte in der Türkei eine Staerkung der demokratischen Kraefte mit sich. Jetzt wurde das Gesetz, auf Grund dessen Frau Behice BORAN

verurteilt worden war, als verfassungswidrig von dem Verfassungsgericht aufgehoben. Auf diese Weise erhielt sie ihre Bürgerrechte wieder zurück und durfte sich wieder politisch betätigen. Sie trat der 1961 gegründeten Arbeiterpartei bei. Sie war eine der 15 Abgeordneten, die die Arbeiterpartei 1965 ins Parlamentschickte und trat hier aktiv für die Rechte und Interessen der werktätigen Menschen auf.

1970 wurde Frau Behice BORAN Generalsekretärin der Arbeiterpartei. Nach dem IV. Parteitag im 1970 wurde sie Vorsitzende der Arbeiterpartei. Diese waren die dunkelsten Tage in den letzten zehn Jahren der türkischen Geschichte. Die reaktionären Kräfte hatten zu einem Generalangriff angesetzt. Man eröffnete eine Untersuchung gegen die führenden Mitglieder der TIP, um die Partei verbieten zu können. Im März 1971 wurde die militärische Intervention inszeniert und gleich danach wurde die gesamte Führung der TIP verhaftet. Der Prozess dauerte 1,5 Jahre endete mit verschiedenen schweren Gefängnisstrafen und Verbannung. Frau Dr. Behice BORAN bekam 15 Jahre mit anschließender Verbannung für 5 Jahre. Sie befindet sich zur Zeit in dem Gefängnis von NİĞDE in Einzelhaft.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV

Der Prozess gegen die Führung der TIP vor dem Militaergericht

Der Militaerstaatsanwalt in Ankara beschuldigte die zwanzig führenden Mitglieder der Arbeiterpartei und in ihren Personen die Partei selbst in den folgenden Punkten:

- 1.) Die Gründung einer Vereinigung mit dem Ziel, die Diktatur einer sozialen Klasse über den anderen sozialen Klassen zu erreichen, eine soziale Klasse zu vernichten und die wirtschaftliche und soziale Grundordnung des Landes umzustürzen.
- 2.) Die Teilweise oder völlige Aufhebung der verfassungsmaessigen Bürgerrechte auf Grund von rassistischen Erwagungen. Gründung einer Vereinigung mit dem Ziel, die nationalen Gefühle aufzuheben oder zu schwächen.

Bereits die Eröffnung dieses Prozesses war sowohl der Form wie auch dem Inhalt nach eine gewaltsame Rechtsbeugung. Er wurde auf die gleich Art und Weise geführt und beendet. Dieser Prozess widersprach der türkischen Prozessordnung in den folgenden Punkten:

- 1.) Schon vor der Ausrufung des Kriegsrechts hatte der Untersuchungsrichter von Ankara (zustaendige zivile Gerichtsbarkeit) eine Untersuchung bezüglich der Beschlüsse des IV. Parteitages eröffnet. Ohne eine "Nichtzustaendig" Erklärung dieser Stelle hat der Kriegsrechtskommandant von Ankara das bereits laufende Verfahren an ein Militaergericht gegeben.
- 2.) Das Militaergericht war für den Prozess gegen die Führung der TIP nicht zustaendig. Denn auf Grund des Kriegsrechtsgesetzes können die Militaergerichte nur die Delikte behandeln, die entweder waehrend des Kriegsrechts begangen worden sind, oder aber die zu der Ausrufung des Kriegsrechts geführt haben.

Keine der Beschuldigungen, die gegen die Führung der TIP erhoben wurden, bezogen sich auf die Zeit waehrend des Kriegsrechts. Sie waren auch nicht Delikte, die zur Ausrufung des Kriegsrechts geführt hatten, oder haetten führen können.

Bei der Ausrufung des Kriegsrechts wurde als Grund die Existenz "einer starken, aktionistischen Erhebung gegen die Republik und gegen das Land" angegeben. Doch hatten weder die Arbeiterpartei als Organisation noch ihre Führung als eine Gruppe solche Aktionen unternommen. Man warf ihnen auch nicht vor, sich an einer solchen Erhebung beteiligt zu haben oder eine solche Erhebung vorbereitet zu haben. Angeklagt waren der zehnjährige Kampf für Demokratie, das Programm und die Satzung der Arbeiterpartei.

Die Anklagepunkte gegen die Parteiführung bezogen sich auf die politische Arbeit der Partei. Die Betaetigung der politischen Parteien ist jedoch der Kontrolle des Verfassungsgerichtes unterworfen. Das heisst, wenn das Verfassungsgericht diese Anklagepunkte als berechtigt akzeptiert haette, haette es die TIP auf Grund der diesbezüglichen Paragraphen verboten. Daher widerspricht dieser Prozess in seiner Gesamtheit dem Urteil des Verfassungsgerichtes und den Gesetzen.

Wie aus den oben dargelegten Gründen ersichtlich, war es legal nicht möglich, die Führung der Arbeiterpartei vor ein Militaergericht zu stellen. Aber man wahlte diesen rechtswidrigen Weg, um sie ver-

urteilen zu können. Nebenbei bemerkt, dies trifft auch für eine Reihe von anderen Prozessen zu.

Die Anklagepunkte basieren auf die Paragraphen 141 und 142 des türkischen Strafgesetzbuches. Diese Artikeln wurden in das türkische Strafgesetzbuch aus dem berüchtigtem Strafgesetzbuch des Mussolini Italiens übernommen und nachträglich noch verschärft. Aber trotzdem war es nicht möglich, diese Paragraphen gegen die Mitglieder der Arbeiterpartei anzuwenden.

Der Paragraph 141 verbietet die Gründung von Vereinigungen mit dem Ziel, a) die Diktatur einer sozialen Klasse über den anderen sozialen Klasse zu errichten, b) eine soziale Klasse zu vernichten und c) die herrschende soziale oder wirtschaftliche Ordnung im Lande umzustürzen. Paragraph 142 verbietet Propaganda mit den selben Zielen.

Der Staatsanwalt lastete der TIP führung diese Taten an und sie wurden auf Grund dieser Anschuldigungen verurteilt. Die Begründung des Staatsanwaltes zeigt die Haltlosigkeit der Anklage. Wir zitieren einige Passagen aus der Anklageschrift:

"Die Arbeiterpartei bekennt sich zum wissenschaftlichen Sozialismus. Das ist die türkische Bezeichnung für den Kommunismus. (Das ist Unsinn, denn die türkische Bezeichnung für Kommunismus ist Kommunismus, Anmerkung des Übersetzers) Kommunismus bedeutet jedoch Aufstand. Die Versicherung der Arbeiterpartei, dass sie auf demokratischem Wege an die Macht kommen und die Regierungsverantwortung abgeben würde, wenn sie die Wahlen verliert, dient lediglich zur Tarnung. Wenn die TIP an die Macht kommt, wird sie nie mehr die Macht abgeben und die eigene Diktatur errichten." (...) "In dem 3. Artikel, Absatz e der Satzung wird als Ziel die restlose Beseitigung der Arbeitslosigkeit und die Verteilung des Nationaleinkommens nach dem Grundsatz 'jedem entsprechend seiner Arbeitsleistung' als Ziel proklamiert. Diese Formulierung ähnelt dem Artikel 12 der Verfassung der UdSSR." (...) "In dem Artikel , Absatz b der Satzung wird als eine der Aufgaben des Exekutivkommittees 'die Erweiterung der Parteiorganisation, die Erziehung der Arbeiterklasse und der werktätigen Massen der Türkei im Lichte des Parteiprogramms' genannt. Diese Bestimmung beweist, dass die Arbeiterpartei eine Klassenorganisation ist und dass sie die Herrschaft einer sozialen Klasse über den anderen als Ziel verfolgt." (...) Auf Seite 14 des Programms zeigen die Sätze 'die Arbeiterpartei der Türkei ist die auf gesetzlichem Wege die Macht anstrebende Organisation der Arbeiterklasse und all derjenigen, die sich unter der geschichtlich und wissenschaftlich begründeten Führung der Arbeiterklasse sammeln, kurz aller Bürger, die von ihrer eigenen Arbeit leben. Die Arbeiterpartei wertet die Entwicklung in der Heimat und in der Welt aus der Sicht der Arbeiterklasse und der werktätigen Massen der Türkei, verteidigt ihre Interessen', dass die Arbeiterpartei eine Klassenpartei ist." (...) "Es heisst zwar, dass die Arbeiterpartei die Arbeiterklasse und alle werktätigen Massen erziehen und so die Bedingungen für eine enge Verbindung der sozialistischen Intellektuellen mit den Volksmassen zu verwirklichen und so durch die Schaffung einer breiten Massenbasis auf demokratischem Wege die politische Macht erobern will, jedoch zeigt die Untersuchung dieses Teils des Programms aus der Sicht des wissenschaftlichen Sozialismus sofort, dass der Ausdruck 'durch die Schaffung einer breiten Massenbasis auf demokratischem Wege die politische Macht zu erobern' nichts anderes als die Errichtung der Klassendiktatur mit den Methoden des wissen-

3

schaftlichen Sozialismus (Kommunismus) bedeutet". (...) "Die Tatsache, dass in Seite 54 des Programms es versichert wird, 'dies bedeutet nicht, dass die Arbeiterklasse gegenüber den anderen Volksklassen und -schichten eine privilegierte Stellung haben wird', ist lediglich als eine Taktik zur Umgehung der Gesetze zu bewerten."

Es ist nicht möglich, in diesem engen Rahmen alle Glanzstücke des Herrn Staatsanwalts zu zitieren. Jedoch zeigen bereits diese Zitate, auf welche Stufe von Argumentation die Anklage sich stützt. Man sagt den Mitgliedern der TIP nicht, sie hätten sich bewaffnet und gegen die Regierung erhoben. Man verzerrt die Satzung und das Programm der Partei, man zitiert die zehnjährige demokratische Aktivität, stellt alles auf den Kopf, produziert Beweise seiner Unwissenheit und prophezeit, dass die TIP, wenn sie einmal die politische Macht errungen hat, eine Diktatur errichten würde und verurteilt die Parteiführung auf Grund dieser Spekulationen.

Das Gericht begründete die Verurteilung der TIP-Führung, in dem es behauptete, dass die Versicherung, die angestrebten Ziele auf dem demokratischen Wege zu verwirklichen, der Praxis in den sozialistischen Ländern widerspricht. Das bedeutet nichts anderes, dass das Gericht selbst zugibt, dass die TIP einen demokratischen Weg anstrebt, aber gleichzeitig bestreitet, dass dies möglich ist, und deswegen die Angeklagten verurteilt.

Der Richter sagte: "Der Grund dafür, dass die TIP einen demokratischen Weg anstrebt, liegt darin, dass unsere Gesetze den Sozialismus verbieten und die Angeklagten also ihre Absichten so verschleiern wollten." Diese Beispiele belegen, dass das Gericht wohl wusste, dass die TIP eine demokratische und legale Organisation war.

Die Wahrheit ist, dass die TIP nicht verurteilt wurde, weil sie eine Klassendiktatur anstrebte, sondern weil sie sich gegen eine Klassendiktatur wandte.

Denn weder der Staatsanwalt, noch das Gericht können es ertragen, dass die Arbeiterklasse und werktätigen auch nur genannt werden. Sie können es nicht ertragen, dass die Arbeiterklasse und die anderen Werktätigen sich organisieren. Für sie ist die Organisation der Arbeiter gleichbedeutend mit Aufstand. Sie verstehen unter Demokratie einen Zustand, in dem alles 'Linke' verboten ist. Für sie ist jeder, der die bestehende Ordnung kritisiert und Arbeit und Brot fordert, ein Umstürzler, ein Feind des Volkes und des Landes. Das alles aber bedeutet nichts anderes, als die Herrschaft einer bestimmten Klasse zu verteidigen, die Arbeiterklasse und die anderen Werktätigen, das heißt, die anderen sozialen Klassen, zu unterdrücken. Der Staatsanwalt lastet sein Verbrechen anderen an und die Richter bestrafen wegen ihrem eigenen Verbrechen andere!

Der Staatsanwalt gibt am Anfang seiner Anklageschrift selbst freimütig zu, dass er ein Faschist ist, in dem er behauptet, "der Nationalsozialismus ist die philosophische Weltanschauung der türkischen Nation, er ist für das Bewusstsein und den Charakter der türkischen Nation am besten geeignet." Dem hat die Vorsitzende der Arbeiterpartei, Frau Dr. Behice BORAN, wie folgt geantwortet:

"Ich möchte zu allererst klar stellen, dass wir die Behauptung, der Faschismus und dessen regionale Spielart, der Nationalsozialismus, seien die philosophische Weltanschauung der türkischen Nation, er

sei für das Bewusstsein und den Charakter der türkischen Nation am besten geeignet, entschieden zurückweisen. Als Arbeiterpartei, als verantwortliche Leiter und Mitglieder dieser Partei bestand ein Hauptziel unserer zehnjährigen Bemühungen darin, gegen alle Anzeichen des Faschismus, gegen alle pro-faschistischen Strömungen, Neigungen und Ansichten einen unerbittlichen Kampf zu führen und damit die Türkei vor diesem Unglück zu bewahren.

Der Kampf gegen Imperialismus und Faschismus, für Demokratie, Unabhängigkeit und Sozialismus war der Angelpunkt aller unserer Aktivitäten. Das ist einer der Gründe für unsere unablässige und unerschrockene Verteidigung der Verfassung und der Demokratie. Auch wenn wir heute als Angeklagte hier sitzen, auch wenn heute unsere Partei verboten worden ist: Wir sind stolz auf diesen Kampf, den wir geführt haben. Unsere Überzeugung, dass wenn die politische Geschichte der Türkei geschrieben wird, die Arbeiterpartei darin einen ehrenvollen Platz erhalten wird, ist unerschütterlich."

In dem faschistischen Militaergericht wurde der Führung der TIP vorgeworfen, "die verfassungsmaessigen Bürgerrechte auf Grund von rassistischen Überlegungen aufzuheben" und "Propaganda zur Schwachung der nationalen Gefühle zu betreiben". Das heisst, die Tatsache, dass die Arbeiterpartei gleiche Rechte für das kurdische Volk ebenso wie für alle anderen Bürger forderte, war für diese Herren Rassismus und "Spaltung der Nation".

Die Militaergerichte waren keine Gerichte, sondern faschistische Bestrafungsorgane!

Die Richter und die Staatsanwaelte dieser Militaergerichte wurden von den Ministern ernannt, die ihrerseits von den faschistischen Generaelen bestimmt worden waren. Bei der Zusammenstellung der Gerichte achtete man darauf, besonders reaktionäre und pro-faschistische Offiziere zu wählen. Diejenigen unter ihnen, die etwas Achtung für die Gesetze und die demokratischen Grundsätze zeigten, wurden nach kurzer Zeit ihrer Ämter enthoben. In dem Prozess gegen die TIP Mitglieder wurde der Richter Süha UMURHAN von seinem Amt entfernt, da er sich als nicht "hart genug" erwies. Der Richter Necati AKAGÜNDÜZ beantwortete in der Verhandlung vom 15.5.72 einen Antrag der Verteidigung positiv. Daraufhin konnte er an den Verhandlungen nicht mehr teilnehmen. Der Richter Gürsel AKBATUR, der sich am 30.5.72 und 6.6.72 für die Freilassung der Angeklagten (auf Antrag der Verteidigung), wurde seines Postens enthoben.

Das sind die Beispiele aus dem Prozess gegen die TIP Mitglieder. Aus den Prozessen in Ankara, Istanbul, Diyarbakır und den anderen Städten kann man zahlreiche solche Umbesetzungen zitieren. So wurde z.B. in Istanbul das Militaergericht, in dem ein Prozess gegen 83 Offiziere und Zivilisten geführt wurde, wurde völlig aufgelöst, da das Urteil den Machthabenden nicht gefiel. Der Prozess wurde daraufhin vor einem neuen Militaergericht von vorne angefangen.

Sowohl die Anklagen wie auch die Urteile in diesen Gerichten wurden von der Geheimpolizei M.I.T. und von reaktionären Kreisen gemeinsam vorbereitet. Die Staatsanwaelte und die Richter hatten lediglich die Aufgabe, diesen insgeheim vorbereiteten Plan auszuführen. Sie sollten zur Täuschung der demokratischen Öffentlichkeit

5
in der Türkei und auf der Welt auftreten.

Die Faschisten wollten um jeden Preis die Arbeiterpartei verbieten und ihre Führung einkerkern. Dementsprechend erhielten die Angeklagten Gefängnisstrafen zwischen 6 Jahren und 8 Monaten und 15 Jahren mit anschließender Verbannung. Die 63 jährige Vorsitzende der TIP, Frau Behice BORAN (Dozentin der Soziologie), die ihr ganzes Leben für den Kampf für Demokratie und Frieden eingesetzt hat und schon einmal im Gefängnis war, weil sie sich gegen die Sendung von türkischen Streitkräften nach Korea gewandt hatte, erhielt 15 Jahre. Der bekannte Professor der Ökonomie, Sadun AREN, erhielt 12 Jahre und befindet sich trotz seinen akuten Magengeschwüren in Einzelhaft. Die Generalsekretäre der TIP, Şaban ERİK und Sait ÇİLTAS (Gewerkschaftler), erhielten 12,5 Jahre. Auch sie befinden sich, wie alle anderen führenden Mitglieder der Arbeiterpartei, im Einzelhaft.

Ausserhalb dieses Prozesses wurden zahlreiche Mitglieder der Arbeiterpartei in Ankara, Istanbul, Diyarbakır und den anderen Städten von den Militärgerichten zu Gefängnisstrafen verurteilt. Auch die zivilen Gerichte beteiligten sich an dieser Verfolgungskampagne.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV

Seit drei Jahren verfolgt die demokratische Weltöffentlichkeit die Ereignisse in der Türkei mit Befremden. Nach dem Ultimatum der Generalität am 12. März 1971 wurde das Kriegsrecht ausgerufen. Die Arbeiterpartei der Türkei und eine Reihe von fortschrittlichen, demokratischen Organisationen wurden verboten. Zehntausende von Menschen wurden inhaftiert, und tausende wurden gefoltert.

Heute befinden sich tausende Bürger in den Gefängnissen, hunderte wurden zu schweren Gefängnisstrafen und zur Verbannung verurteilt. Die Militärgerichte fällen weiterhin Terrorurteile, einschliesslich Todesurteile. In den letzten drei Jahren wurden in der Türkei die Presse und die Universitäten geknebelt, die Menschenrechte wurden mit den Füßen getreten. Das Land wurde in eine Folterkammer verwandelt. Ein maskiertes faschistisches Regime wurde etabliert, und man traf Massnahmen, um den Fortbestand des anti-demokratischen Zustandes über die Wahlen am 14.10.1973 hinaus zu sichern.

V e r b o t d e r A r b e i t e r p a r t e i (T I P) u n d
d i e V e r u r t e i l u n g i h r e r F ü h r u n g

Die Verantwortlichen in der Türkei versuchen ihre anti-demokratischen Vorgehen als Massnahmen zur Verteidigung des Staates gegen Terroristen auszugeben und so die demokratische Weltöffentlichkeit zu täuschen. Diese Täuschungsversuche können niemanden irreführen, es ist bekannt, dass die Verantwortung für das Entstehen von Gewaltaktionen bei denjenigen liegt, die sie heute als ein Vorwand zur Unterdrückung aller demokratischen Kräfte benutzen.

In dieser Broschüre wollen wir einige wichtige Punkte aus dem Prozess gegen die Führung der Arbeiterpartei der Öffentlichkeit bekannt machen. Dieser Prozess, der 1,5 Jahre dauerte, endete mit Gefängnisstrafen von bis zu 15 Jahren und Verbannung. Er bildet ein interessantes Beispiel für die Verbrechen, die in diesen Tagen in der Türkei im Namen des Rechts begangen werden.

D i e A r b e i t e r p a r t e i w a r d i e P a r t e i
d e r W e r k t ä t i g e n

Die Arbeiterpartei (TIP) wurde im Jahre 1961, unter den relativ demokratischen Verhältnissen der neuen Verfassung von 1961 von 12 Gewerkschaftlern gegründet. Sie konnte sich in relativ kurzer Zeit entwickeln, sie gewann die demokratischen und fortschrittlichen Intellektuellen für sich und wurde zu einem Symbol des Kampfes für Frieden, Demokratie und Fortschritt. In den Parlamentswahlen von 1965 konnte sie 15 Parlamentssitze gewinnen.

Die Arbeiterpartei verteidigte bis zu ihrem Verbot im Jahre 1971 unablässig die Verfassung gegen die reaktionären Änderungsversuche der Gerechtigkeitspartei. Zahlreiche anti-demokratischen Gesetze wurden auf ihre Initiative von dem Verfassungsgericht aufgehoben. Die werktätigen Massen, die bis dahin von den Herrschenden wie Sklaven behandelt worden waren, begannen sich in der Arbeiterpartei zu organisieren und ihre demokratischen Rechte auszuüben.

Die Arbeiterpartei trat unablässig für die Unabhängigkeit des Landes ein und forderte eine neutrale, friedliche Aussenpolitik. Sie artikuliert die Ablehnung des Volkes gegen jegliche Ausbeutung.

Die Arbeiterpartei kämpfte gegen Rassismus. Sie protestierte gegen die Unterdrückung und gegen die rassistische Diskriminierung des kurdischen Volkes in der Türkei. Wegen dieser konsequent demokratischen Haltung wurde sie zur Zielscheibe der Feinde der Demokratie, der Reaktionen und der Rassisten.

In ihrem zehnjährigen Bestehen wurde die TIP unablässig überfallen. Die Zeitungskollektionen dieser Periode beweisen, dass kaum ein Tag verging, an dem nicht ein Büro, eine Versammlung oder ein Mitglied der TIP überfallen worden wäre. Mehrere Funktionäre der Arbeiterpartei wurden erschossen, aber die Polizei fand ihre Mörder nicht. Die meisten dieser Überfälle wurden von der herrschenden Gerechtigkeitspartei selbst inszeniert, die Polizei half entweder selbst oder sah untaetig zu.

Die Mitglieder der TIP haben sich der Verfolgung durch die Polizei, dem Terror der reaktionären Organisationen, der Diskriminierung bei der Arbeitssuche, nicht gebeugt, sie liessen sich auch nicht provozieren und wichen niemals von ihren demokratischen Grundsätzen ab. Obwohl es in dem zehnjährigen Bestehen der Arbeiterpartei unzählige Überfälle auf sie gemacht wurden, kann man keinen einzigen Überfall finden, den man der TIP anlasten könnte.

Doch trotzdem wurden in den Militärgerichten die Führer einer der demokratischen Grundsätze und der Verfassung so verpflichteten Partei wegen eines angeblichen "Komplots zur Aufhebung der demokratischen Rechte und Freiheiten" angeklagt und verurteilt.

Die Arbeiterpartei wurde im Juli 1971 von dem Verfassungsgericht verboten. Der Grund war der Beschluss des IV. Parteitages im Oktober 1970 über die kurdische Frage. In diesem Beschluss wandte sich die Arbeiterpartei gegen die rassistische Unterdrückung und der gewaltsamen Assimilation gegenüber dem 8 Millionen zählenden kurdischen Volk und forderte, dass auch die Kurden an den verfassungsrechtlichen Rechten und Freiheiten wie jeder andere Bürger auch gleichberechtigt teilhaben sollen. Auf Grund dieses Beschlusses warf man der Arbeiterpartei vor, im Lande Minderheiten zu bilden. Auf Grund des Paragraphen 89 des türkischen Parteiengesetzes durfte keine Partei behaupten, dass im Lande besondere Volksgruppen oder ethnische Gruppen existieren.

Der diesbezügliche Parteitagbeschluss lautete wie folgt:

Der Parteitag stellt fest,

dass im Osten der Türkei das kurdische Volk lebt,

dass gegenüber diesem Volk seit jeher eine Politik der faschistischen Unterdrückung, des Terrors und der gewaltsamen Assimilation verfolgt wird,

dass der Kampf des kurdischen Volkes für seine verfassungsrechtlichen Bürgerrechte und alle anderen demokratischen Forderungen durch die Arbeiterpartei unterstützt wird,

dass die kurdischen und türkischen Sozialisten durch gemeinsame Arbeit in den Reihen der Partei den Kampf des kurdischen Volkes für seine demokratischen Rechte mit dem Kampf der Arbeiterklasse für die sozialistische Revolution zu einer einheitlichen und mächtigen revolutionären Woge verschmelzen müssen,

dass die Arbeiterpartei die kurdische Frage aus der Sicht der Erfordernisse des Kampfes für die sozialistische Revolution beurteilt.

Dieser Beschluss erweckte bei den rassistischen Kreisen, die das kurdische Volk seit Jahren terrorisiert und die kurdische Frage totzuschweigen versucht hatten, grosse Empörung. In der anti-demokratischen Atmosphäre nach der Intervention der Generäle und unter dem Druck des Kriegsrechts wurde die Arbeiterpartei von dem Verfassungsgericht auf Grund des Paragraphen 89 des Parteiengesetzes verboten.

Doch obwohl das Verfassungsgericht die Arbeiterpartei allein auf Grund des Beschlusses in der kurdischen Frage verboten hatte, wurde vor dem faschistischen Militärgericht der Prozess gegen die TIP Führung auf Grund von ganz anderen Anklagen geführt (die jedoch von dem Verfassungsgericht nicht angeführt worden waren), sodass ein Widerspruch zu dem Urteil des Verfassungsgerichts entstand.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ
TÜSTAV

Artikel 89 des anti-demokratischen
Parteiengesetzes, auf Grund dessen
die TIP verboten wurde

"Politische Parteien dürfen nicht behaupten, dass es auf dem
Territorium der Türkischen Republik Minderheiten existieren,
die auf nationale, religiöse, kulturelle oder sprachliche Unter-
schiede beruhen.

Politische Parteien dürfen nicht das Ziel verfolgen, auf dem Wege
der Erhaltung, Förderung oder Verbreiterung anderer Sprachen oder
Kulturen als die türkische Sprache und Kultur die Einheit der
Nation zu schädigen"

Artikel 141 des türkischen StGB

Diejenigen, die auf irgendeine Art und Weise oder unter irgend-
einem Namen, versuchen Vereinigungen zu gründen, oder tatsäch-
lich gründen, oder ihre Taetigkeiten ordnen oder leiten, oder be-
raten, um die Herrschaft einer sozialen Klasse über eine andere
soziale Klasse zu begründen, oder eine soziale Klasse zu beseitigen
oder irgendwelche bestehenden sozialen oder wirtschaftlichen Grund-
ordnungen im Lande zu stürzen, werden zu 8 bis 15 Jahren schwerer
Gefaengnisstrafe verurteilt.

türkiye işçi partisi

CUNTA YIKILMADAN DEMOKRASİ KURULAMAZ

12 Eylül 1980 Cumhuriyet tarihimizin en karanlık günüdür. Askeri darbe ile, 1960 başlarından beri aksaklıklara, engellemelere karşı hızlanarak gelişen demokratikleşme bağımsızlaşma sürecinin önü kesilmiş ve Kürt halkının ulusal demokratik hareketinin önü kesilmiş, tüm politik, ekonomik, sosyal hak ve özgürlükler, kazanımlar geri alınmış, emperyalizme bağımlılık her yönüyle tam perçinlenme yoluna sokulmuştur.

- 12 Eylül askeri darbesi, ABD'nin Pentagon, CIA ve benzeri güçleriyle Türk MİT, Askeri İstihbarat, Kontr-Gerilla gibi örtülü örgütlerinin üst kademelerinde birlikte planlanıp sahneye konulmuştur. Darbenin ve Cunta iktidarının sınıfsal tahrikçisi ve dayanakları uluslararası dev tekелci sermaye ile işbirlikçisi yerli tekелci büyük burjuvazi ve müttefikleri gerici faşist güçlerdir.

- ABD, NATO'nun, dolayısıyla kendi dış ve askeri politikasının, Doğu'da ileri karakolu olan Türkiye'nin bu işlevini tam güvenilir ve etkin bir biçimde görebilmesi için ülkedeki demokrat, ilerici, sol, antiemperyalist gelişmelerin "kökünden kesilmesi"ni, ulusal ekonominin tam kontrol altına alınmasını, Türk dış politikasının uydulaştırılmasını ve bu maksada da "güçlü ve istikrarlı" bir yönetimin oluşturulmasını gerekli görmüştür. Orta Doğu'da Afganistan ve İran devrimleriyle güçler dengesinin ABD emperyalizmi aleyhine değişmesi bu "gereklilik"i ivedileştiren etken olmuştur.

Emperyalizmin bu amaç ve hesapları, yerli tekелci büyük burjuvazinin karlarını alabildiğine büyüttebilmek, kendinin ve bağımlı Türkiye kapitalizminin varlığını ve geliştirilmesini güvenceye bağlayabilmek için işçi emekçi kitlelerin, demokratik güçlerin baskı ve kontrol altına alınması istekleri ve emperyalizmle, Batı kapitalizmiyle daha sıkıdan bütünleşme amacı birbirine denk düşmüştür.

Bu hesap ve amaçları gerçekleştirmek üzere, Amerikan ve Türk gizli örgütlerinin birlikte planlama ve yönlendirmesiyle terörizm akıl almaz boyutlara ulaştırıldı, MHP'ye bu uğurda tüm olanaklar tanındı, karşı tepki olarak gelişen goşist terörizme bir ölçüde göz yumuldu, provokasyonlara getirildi, birbiri ardına gelen zayıf hükümetler büsbütün aciz duruma düşürüldü ve istenilen anarşi, korku, yıl-

rarlanan "askeri tatbikat"lar ile, hem gerekli görüldüğünde bu bölgede yürütülecek askeri "temizleme" hareketinin provaları yapılmakta, hem de halka gözdağı vermek, onu yıldırma amacı güdülmektedir.

Askeri cuntanın dış ve iç politikada sergilediği tüm bu nitelikler faşist bir yönetimin ölçütleridir. Faşizmin temel niteliklerine sahip bir cuntanın herhangi bir ölçüde gerçekten parlamenter bir demokrasi diye kabul edilebilecek bir rejime kendi rıza ve girişimiyle yerini bırakacağını beklemek en hafif deyişle özür kabul etmez bir yanılgıya düşmek olur.

Aldatmaca olarak Kurucu Meclis diye adlandırılan iki bölümlü meclisin kuruluş biçimi ve iki birim arasında yetkilerin dağılımı Cuntanın "demokrasi" anlayışının ne denli demokrasiden uzak, hatta ona doğrudan aykırı olduğunu açığa vuran çarpıcı bir örnektir. Kurucu Meclis hikayesi, MGK'nın, yani cuntanın, önceden hükümete ve MGK komisyonlarına hazırlattığı Anayasa, Siyasal Partiler ve Seçim Yasaları tasarılarına son biçimlerini verip kesin karara bağlaması işlemine Kurucu Meclis paravanası ile sözde demokratik bir görünüm kazandırma taktiğinden başka bir şey değildir.

Cunta'nın öngördüğü "demokrasi" rejiminin yapısı kendisi tarafından kabul edilip yürürlüğe konulan ve Cunta döneminde yürürlüğe konulmak üzere tasarıları hazırlanan temel yasalarla şimdiden biçimlendirilmektedir. Bunun, yetkileri son derece kısıtlanmış, nominal bir "çok partili parlamenter sistem" görünümü ardında son derece merkezîyetçi, otoriter, baskıcı bir rejim, daha açık bir deyişle iç ve dış sınıfsal ilişkileri ve konumu ve emperyalizme bağımlılığı açısından; aşırılıkları, sivrilikleri törpülenmiş, parlamenter bir görünümle saygınlık kazandırılmaya çalışılmış, emperyalizme bağımlı tekeli büyük burjuvazinin devlet terörüne dayanan, özünde faşist bir rejimi olacağı açıktır.

Amerikancı-tekeli cunta, bir numaralı halk düşmanı faşist cunta etkisizleştirilemez, alaşağı edilemez değildir. Baskı, devlet terörü ve zulüm üstesinden gelinemez değildir. "Demokrasiye geçiş" adına dayatılmak istenen, üstüne "çok partili parlamenter demokrasi" boyası vurulmuş faşizm aşılamaz, gelişkin bir demokrasi gerçekleştirilemez değildir. Bunları başaracak güç işçi, emekçi kitlelerin, tüm yurtsever, ilerici, demokrat güçlerin örgütlü mücadele birliğidir.

Tarihsel gelişimin Türkiye işçi sınıfının politik hareketinin önüne koyduğu güncel, ivedi görev bu mücadele birliğini sağlamak, bir an önce rayına oturtup harekete geçirtmektir; bu birleşik mücadeleyi en geniş yelpazede, en güçlü ve en etkin biçimde yürütebilmek için politik hareketin kendisinin birliğini gerçekleştirmektir. Bu iki yönlü görevin bilincinde olan ve bu iki yönde uğraşlarını ve Amerikancı tekeli cuntaya karşı mücadelesini ilkeli, tutarlı, kesintisiz sürdüren Türkiye İşçi Partisi Kara Eylül'ün yıldönümünde Türkiye'nin faşizme karşı, demokrasiden yana olan tüm yurtsever, ilerici güçlerini aşağıdaki hedefler doğrultusunda ortak mücadeleyi elbirliğiyle geliştirip güçlendirmeye çağırır. Kimi görüş ayrılıklarının varlığı bu mücadele birliğinin gerçekleştirilmesine engel değildir, olmamalıdır.

türkiye işçi partisi

CUNTA YIKILMADAN DEMOKRASİ KURULAMAZ

12 Eylül 1980 Cumhuriyet tarihimizin en karanlık günüdür. Askeri darbe ile, 1960 başlarından beri aksaklıklara, engellemelere karşı hızlanarak gelişen demokratikleşme bağımsızlaşma sürecinin önü kesilmiş ve Kürt halkının ulusal demokratik hareketinin önü kesilmiş, tüm politik, ekonomik, sosyal hak ve özgürlükler, kazanımlar geri alınmış, emperyalizme bağımlılık her yönüyle tam perçinlenme yoluna sokulmuştur.

- 12 Eylül askeri darbesi, ABD'nin Pentagon, CIA ve benzeri güçleriyle Türk MİT, Askeri İstihbarat, Kontr-Gerilla gibi örtülü örgütlerinin üst kademelerinde birlikte planlanıp sahneye konulmuştur. Darbenin ve Cunta iktidarının sınıfsal tahrikçisi ve dayanakları uluslararası dev tekелci sermaye ile işbirlikçisi yerli tekелci büyük burjuvazi ve müttefikleri gerici faşist güçlerdir.

- ABD, NATO'nun, dolayısıyla kendi dış ve askeri politikasının, Doğu'da ileri karakolu olan Türkiye'nin bu işlevini tam güvenilir ve etkin bir biçimde görebilmesi için ülkedeki demokrat, ilerici, sol, antiemperyalist gelişmelerin "kökünden kesilmesi"ni, ulusal ekonominin tam kontrol altına alınmasını, Türk dış politikasının uydulaştırılmasını ve bu maksadla "güçlü ve istikrarlı" bir yönetimin oluşturulmasını gerekli görmüştür. Orta Doğu'da Afganistan ve İran devrimleriyle güçler dengesinin ABD emperyalizmi aleyhine değişmesi bu "gereklilik"i ivedileştiren etken olmuştur.

Emperyalizmin bu amaç ve hesapları, yerli tekелci büyük burjuvazinin karlarını alabildiğine büyüttebilmek, kendinin ve bağımlı Türkiye kapitalizminin varlığını ve geliştirilmesini güvenceye bağlayabilmek için işçi emekçi kitlelerin, demokratik güçlerin baskı ve kontrol altına alınması istekleri ve emperyalizmle, Batı kapitalizmiyle daha sıkıdan bütünleşme amacı birbirine denk düşmüştür.

Bu hesap ve amaçları gerçekleştirmek üzere, Amerikan ve Türk gizli örgütlerinin birlikte planlama ve yönlendirmesiyle terörizm akıl almaz boyutlara ulaştırıldı, MHP'ye bu uğurda tüm olanaklar tanındı, karşı tepki olarak gelişen goşist terörizme bir ölçüde göz yumuldu, provokasyonlara getirildi, birbiri ardına gelen zayıf hükümetler büsbütün aciz duruma düşürüldü ve istenilen anarşi, korku, yıl-

gınlık ortamı yaratıldıktan sonra da "iç harbin eşiğine getirilen ülkeyi kurtarmak, terörizmi bastırmak, zıvanasından çıkmış demokrasiyi sağlam raylara oturtmak" propagandasıyla 12 Eylül darbesi yaptırıldı ve faşist cuntanın yönetime el koyması sağlandı.

- Cunta iktidara el koyduğundanberi ABD ile ilişkiler yetkililerin sık sık tekrarladıkları gibi "çok olumlu, memnuniyet verici" duruma gelmiştir. Cunta Amerikan emperyalizminin "gerekleri"ni sırasıyla birer birer yerine getirmektedir. Amerika ile Demirel azınlık hükümetinin yaptığı ama Büyük Millet Meclisine getirmeye cesaret edemediği Savunma İşbirliği Anlaşması (SİA) adındaki kölelik anlaşmasını ve gizli tutulan eklerini hiç itirazsız ve tereddütsüz hemen onaylamıştır. Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmesini sağlamak için, Amerikaca istenen ödünler verilmiş, Kıbrıs sorununun NATO çerçevesinde, Amerika'nın istekleri doğrultusunda "çözüm"ü sürecinde belirleyici dönüm noktasına gelinmiştir. Cunta ve hükümeti, Orta Doğu'da "Sovyet tehdidi" bulunduğu, "Sovyet yayılışı"nı durdurmak için Amerika'nın bölgedeki ülkelere "yardım" etmesi, oluşturduğu özel "çevik kuvvet"iyle Körfez'e müdahale etmesi konusunda ABD ile esasta mutabıktır. Şimdi bunun taktikleri açısından tartışması yapılmaktadır.

- Amerikancı-Natocu cunta, Türk ekonomisine kapitalist dünya işbölümünde uluslararası tekellerin belirlediği yeri aldirtmayı hedefleyen, ABD direktif ve kontrolündeki İMF'nin reçetelerini daha önceki sivil iktidarların cesaret edemediği ölçüde, harfi harfine uygulamakta, bununla övünmektedir. Bu uygulama ülke içinde tekelleşmeyi hızlandırmakta, orta sınıfları eritmekte, geniş işçi emekçi kitlelerin gerçek gelirlerini düşürüp yaşam düzeylerini açlık çizgisine doğru indirmektedir. İMF reçeteleri tüm kapsamıyla sonuna kadar uygulandığında gerçek sanayileşme önlenmiş, Türkiye yabancı sermayeye, uluslararası tekellere kayıtsız şartsız açılmış, kapitalist dünya ile bütünleşme emperyalizmin istediği biçim ve ölçüde, tam bağımlılık ilişkileriyle tamamlanmış olacaktır.

- Cunta'nın birbiri ardına geçirdiği kanunlar, aldığı ve yayınladığı kararlar, tedbirler hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak ölçüde, dayandığı ve hizmetinde olduğu tekелci, büyük sermayeden yana, işçi emekçi kitlelere ve tüm demokrat, ilerici güçlere karşıdır. Bu kitle ve güçlerin demokratik hak ve özgürlükleri, ekonomik, sosyal kazanımları ellerinden alınmıştır. Politik ve ekonomik mücadele araçları olan partileri, sendikaları, demokratik sosyal örgütleri kapatılmış, faaliyetten alıkonulmuştur.

- Burjuvazinin parlamenter, çok partili iktidar biçimi son bulmuş, yerini devlet terörüne dayanan askeri diktatörlük almıştır. Bu terör, sol güçler üzerinde yoğunlaştırılmaktadır.

- Burjuva iktidarların ötedenberi Kürt halkı üzerine yaptığı ulusal baskı daha da ağırlaştırılmıştır. Geniş tutuklamalar, yargılanmaların yanı sıra halk üzerinde günlük yaşamda baskı sürdürülmekte, Doğu ve Güney Doğu'da sık sık tek-

rarlanan "askeri tatbikat"lar ile, hem gerekli görüldüğünde bu bölgede yürütülecek askeri "temizleme" hareketinin provaları yapılmakta, hem de halka gözdağı vermek, onu yıldırma amacı güdülmektedir.

Askeri cuntanın dış ve iç politikada sergilediği tüm bu nitelikler faşist bir yönetimin ölçütleridir. Faşizmin temel niteliklerine sahip bir cuntanın herhangi bir ölçüde gerçekten parlamenter bir demokrasi diye kabul edilebilecek bir rejime kendi rıza ve girişimiyle yerini bırakacağını beklemek en hafif deyişle özür kabul etmez bir yanılgıya düşmek olur.

Aldatmaca olarak Kurucu Meclis diye adlandırılan iki bölümlü meclisin kuruluş biçimi ve iki birim arasında yetkilerin dağılımı Cuntanın "demokrasi" anlayışının ne denli demokrasiden uzak, hatta ona doğrudan aykırı olduğunu açığa vuran çarpıcı bir örnektir. Kurucu Meclis hikayesi, MGK'nın, yani cuntanın, önceden hükümete ve MGK komisyonlarına hazırlattığı Anayasa, Siyasal Partiler ve Seçim Yasaları tasarılarına son biçimlerini verip kesin karara bağlaması işlemine Kurucu Meclis paravanası ile sözde demokratik bir görünüm kazandırma taktiğinden başka bir şey değildir.

Cunta'nın öngördüğü "demokrasi" rejiminin yapısı kendisi tarafından kabul edilip yürürlüğe konulan ve Cunta döneminde yürürlüğe konulmak üzere tasarıları hazırlanan temel yasalarla şimdiden biçimlendirilmektedir. Bunun, yetkileri son derece kısıtlanmış, nominal bir "çok partili parlamenter sistem" görünümü ardından son derece merkeziyetçi, otoriter, baskıcı bir rejim, daha açık bir deyişle iç ve dış sınıfsal ilişkileri ve konumu ve emperyalizme bağımlılığı açısından; aşırılıkları, sivrilikleri törpülenmiş, parlamenter bir görünümle saygınlık kazandırılmaya çalışılmış, emperyalizme bağımlı tekeli büyük burjuvazinin devlet terörüne dayanan, özünde faşist bir rejimi olacağı açıktır.

Amerikancı-tekeli cunta, bir numaralı halk düşmanı faşist cunta etkisizleştirilemez, alaşağı edilemez değildir. Baskı, devlet terörü ve zulüm üstesinden gelinemez değildir. "Demokrasiye geçiş" adına dayatılmak istenen, üstüne "çok partili parlamenter demokrasi" boyası vurulmuş faşizm aşılamaz, gelişkin bir demokrasi gerçekleştirilemez değildir. Bunları başaracak güç işçi, emekçi kitlelerin, tüm yurtsever, ilerici, demokrat güçlerin örgütlü mücadele birliğidir.

Tarihsel gelişimin Türkiye işçi sınıfının politik hareketinin önüne koyduğu güncel, ivedi görev bu mücadele birliğini sağlamak, bir an önce rayına oturtup harekete geçirtmektir; bu birleşik mücadeleyi en geniş yelpazede, en güçlü ve en etkin biçimde yürütebilmek için politik hareketin kendisinin birliğini gerçekleştirmektir. Bu iki yönlü görevin bilincinde olan ve bu iki yönde uğraşlarını ve Amerikancı tekeli cuntaya karşı mücadelesini ilkeli, tutarlı, kesintisiz sürdüren Türkiye İşçi Partisi Kara Eylül'ün yıldönümünde Türkiye'nin faşizme karşı, demokrasiden yana olan tüm yurtsever, ilerici güçlerini aşağıdaki hedefler doğrultusunda ortak mücadeleyi elbirliğiyle geliştirip güçlendirmeye çağırır. Kimi görüş ayrılıklarının varlığı bu mücadele birliğinin gerçekleştirilmesine engel değildir, olmamalıdır.

- Demokratik hak ve özgürlüklerin, çetin mücadelelerle elde edilmiş ekonomik, sosyal kazanımların gasbına; baskıcı, zorba cunta yönetimine ve onun devlet terörüne karşı;

- Türkiye'nin gerçekten sanayileşip kalkınmasını engelleyecek, ekonomisini tümüyle uluslararası tekellerin eline teslim edecek, IMF damgalı ekonomik-mali reçetelere ve uygulamalarına karşı;

- Bu ekonomi politikasına bağlı olarak tekellerin, tekelci büyük sermaye sınıfının çıkarlarını kollayan, büyüten, geniş halk kitlelerinin ise gelirlerini düşüren, yoksullaşmalarını daha da hızlandıran, işsizliği artıran kanun, karar, tedbir, yöntem ve uygulamalara karşı;

- Kürt halkına yönelik, temel insan haklarıyla bağdaşmayan, onun ulusal kimliğini reddeden, baskıcı, şoven milliyetçi politika ve uygulamalara karşı;

- Emperyalizme bağımlılığın pekiştirilmesine ve ABD ile imzalanıp onaylanan SİA anlaşmasına ve eklerine, bunun uygulamalarına, Kıbrıs sorununu ABD'nin istekleri doğrultusunda ve NATO çerçevesinde çözümleme politika ve uğraşlarına; ABD'nin "çevik kuvvet"iyle Orta Doğu'ya müdahalesine "kolaylık" gösterilmesine ilişkin pazarlıklara karşı;

- Emperyalizmin başını çeken ABD'nin, silahlanma yarışını kışkırtan, dünyada gerginliği artıran, barışı tehdit eden politika ve girişimlerine karşı;

- Kitlelerin özgürlük, refah ve mutluluğunu sağlayacak ve Türkiye'de şimdiye kadar gerçekleşmemiş gelişkin bir demokrasi için;

- Türkiye'yi olabilen en büyük hızla en kısa sürede kalkındıracak, en ileri, en uygar ülkeler düzeyine ulaştıracak, sosyal adaleti gerçekleştirecek bir ekonomik politika için;

- Türk ve Kürt halklarının eşitlik, özgürlük, gönüllü birlik temeli üzerinde kardeşçe birarada yaşayabilmeleri için;

- Ulusal bağımsızlığın, askersel, politik, ekonomik, kültürel tüm alanlarda tam gerçekleştirilmesi için;

- Politik ve askersel yumuşamanın geliştiği, genel silahsızlanmaya gidildiği, barışın korunup güçlendiği bir dünya için;

Tüm gücümüzle ileri !

Yaşasın tüm demokrasi güçlerinin mücadele birliği !

Yaşasın işçi sınıfının ekonomik ve politik birliği !

Yaşasın Türkiye İşçi Partisi !

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
MERKEZ KOMİTESİ

Türkiye İşçi Partisi Sesleniyor

15/16 Haziran 1970 günleri Türkiye işçi sınıfının tarihinde yerini almış, sınıf mücadelesinin gelişmesinde bir menzili işaretleyen ve ileriye ışık tutan görkemli bir anıttır.

15/16 Haziran 1970 olayları, hem yasaları kendilerinden yana değiştirerek işçi sınıfımızı boyunduruğa sokabileceklerini, ona istediklerini dayatabileceklerini sanan büyük sermaye sınıfının ve iktidarının, hem de Türkiye işçi sınıfının gücünü ve yetkinliğini küçümseyen, hatta inkar eden küçük burjuva "devrimci"lerin yüzünde sert bir şamar gibi patlamıştır. İşçi sınıfımız erginliğini, demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıktığını ispatlamıştır.

Bugün ülkemiz, baştanbaşa, 1970'den çok daha ağır koşullar altındadır. Cunta, zaten kısıtlı olan demokrasiyi, Anayasal rejimi silah zoruyla tümüyle ortadan kaldırmış; işçi sınıfının, emekçi kitlelerin, ilerici ve demokrat kesimlerin ve Kürt halkının demokratik hak ve özgürlüklerini gasbetmiş, bu güçler üzerinde sınıfsal ve ulusal baskıyı şiddetlendirmiştir.

Geniş halk kitlelerinin, ilerici, demokrat güçlerin düşmanı Cunta, Amerika ile Savunma ve İşbirliği Anlaşması'nı onaylayarak, buna bağlı ikili gizli anlaşmalar yaparak ve NATO ile askeri, ekonomik -dolayısıyla politik- ilişkileri sıkılaştırarak Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığını daha da pekiştirmektedir. Savaş ve silahlanma kışkırtıcılığını temel politika olarak benimseyen yeni Amerikan yönetiminin Orta Doğu'ya yönelik savaş plan ve hazırlıklarına ve böyle bir savaşta Türkiye'yi araç olarak kullanma niyet ve girişimlerine karşı kesin ve kararlı durum almayıp kapıyı aralık bırakarak yurdumuzu son derece tehlikeli bir yola sürmektedir.

Emperyalizm kuyrukçusu, yabancı ve yerli tekelci büyük sermaye yanlısı, işçi emekçi halk düşmanı bu zorba cuntaya karşı amansız mücadele, en güncel, ivedi, ihmal edilmez görevdir. Faşizmden çıkarı olmayan tüm halk kitlelerinin, ilerici, demokrat güçlerin Cunta'ya karşı birlikte yürütecekleri mücadelede öncülük görevi işçi sınıfımıza düşmektedir.

İşçi sınıfımızın politik hareketinin partisi olarak Türkiye İşçi Partisi bu mücadelenin başını çekmede yerini almıştır. Türkiye İşçi Partisi, sömürsüz ve sınıfsız bir toplumu amaçlayan ve aynı temel ilkelere dayanan üç işçi sınıfı partisninin mücadelenin öncülüğünde birleşik bir yer almaları gereğine de inanmaktadır, bu yoldaki girişimlerinde kararlıdır. Cuntaya, faşizmin her türlüşüne ve gericiliğe, tekellere ve büyük burjuvaziye, ulusal baskıya karşı, barış, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm için mücadelenin etkinliği ve başarısı bakımından işçi sınıfımızın politik birliği olmazsa olmaz koşuldur.

Yine bu mücadelenin gerekleri çerçevesinde var gücümüzle sesleniyoruz:

- İşçi sınıfının sendikal güçleri ve kişileri her koşul altında örgütsel birlik ve dayanışmasını geliştirsin; emperyalizme, faşizme, tekellere ve şovenizme karşı mücadelede birleşsin, tek bir yumruk olsun!

- Faşist Cuntanın, içte, geniş halk kitlelerini daha da yoksullaşmaya, hatta açlığa götüren, onlara ve tüm ilerici, demokrat güçlere göz ve ağız açtırmayan zorba, zalim yönetimine karşı; dışta, ulusal bağımsızlığı yok eden, Türkiye'yi savaş tehlikesiyle karşı karşıya getiren emperyalizm kuyrukçusu politikasına karşı en geniş eylem birliği geliştirilsin ! Cephe birliği yolunda ilerlensin !

Eylem birliğinin, tüm barış güçlerini de saflarına aldığı, emperyalizmin kışkırttığı nükleer savaş tehlikesine, silahlanma yarışına, faşizmi ve gericiliği tırmandırma girişimlerine karşı, barış ve yumuşamayı korumak için kararlı bir mücadeleyi hedeflediği bir an gözden kaçırılmasın !

Bu yüce amaçların bir an önce gerçekleştirilmesi için görev başına !

Bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm mücadelesinin bayrağı altında ileri, daha daha ileri !

Kahrolsun faşizm! Yaşasın işçi sınıfının ve tüm demokrasi güçlerinin birliği!

türkiye işçi partisi